

KAPITALEJERLÅN

Den lempede revisionspligts betydning for behandlingen og forekomsten af kapitalejerlån

Mia Boel Kragelund

Vejleder: Hans Henrik Berthing

Aalborg Universitet – Cand.merc.aud

31. maj 2021

BUSINESS SCHOOL
AALBORG UNIVERSITY

Titelblad

Titel: KAPITALEJERLÅN
Den lempede revisionspligts betydning for behandlingen og
forekomsten af kapitalejerlån

Afleveringsdato: 31. maj 2021

Vejleder: Hans Henrik Berthing

Studium: Cand.merc.aud

Modul: 10. semester – speciale (30 ECTS)

Anslag: 178.602

Sideantal: 74,5 normalsider

Udarbejdet af: Mia Boel Kragelund

Studienummer: 20143913

Forord

Denne afhandling er udarbejdet af Mia Boel Kragelund som det afsluttende speciale på Cand.merc.aud.-studiet ved Aalborg University Business School. Afhandlingen er udarbejdet i perioden fra primo februar 2021 til ultimo maj 2021.

Afhandlingen omhandler kapitalejerlån, med særlig interesse for det ulovlige kapitalejerlån. Det overordnede formål med afhandlingen er at undersøge, hvilken påvirkning den lempede revisionspligt har for behandlingen og forekomsten af kapitalejerlån. Dette emne har vakt min interesse i forbindelse med udarbejdelse af årsrapporter med revisorpåtegning, hvor undren omkring håndtering af kapitalejerlån i forbindelse med andre erklæringstyper såsom assistance opstod, og især for regnskaber uden revisorbistand – hvordan behandles og forekommer kapitalejerlån i disse tilfælde? Endvidere har FRS' analyser *"Anmærkninger om selskabernes ulovlige lån – Analyse af selskabernes 2016-årsregnskaber"* samt *"Vigtige risikoplysninger går tabt – Analyse af regnskaberne for 2019"* der undersøger omfanget af revisionsanmærkninger om ulovlige lån i påtegningerne på baggrund af de i 2016 og 2019 indberettede årsregnskaber sammenlignet med tidligere år, skærpet min interesse for emnet. Disse analyser tager udelukkende udgangspunkt i revisionsanmærkninger vedrørende kapitalejerlån, hvorfor kun kapitalejerlån der fremgår af årsrapporterne erklæring bliver identificeret. Antallet af kapitalejerlån, der ikke skal fremgå af revisors erklæring, bliver derfor blot estimeret. Analyserne giver et billede af, at antallet af kapitalejerlån potentielt er faldet, uden at det kan vides, om dette er tilfældet. Hvorvidt omfanget af sådanne kapitalejerlån reelt er faldet, søges belyst i denne afhandling, ved at foretage en lignende analyse hvor der foruden revisoranmærkninger søges efter årsrapporter, hvor et kapitalejerlån fremgår af balancen eller noterne. Ydermere søges det at vurdere, hvorvidt omfanget af kapitalejerlån potentielt er større end analysen viser, ved at sammenligne den procentvise forekomst af kapitalejerlån på eksempelvis revision, hvor sikkerheden er størst, men den procentvise forekomst på øvrige erklæringstyper. Herudover vil der i afhandlingen blive der blive redegjort for revisionspligten i Danmark, samt for relevant regulering i henhold til revisors behandling af kapitalejerlån afhængig af erklæringstype. Der vil ligeledes blive redegjort for relevante selskabs- og skatteretlige aspekter, samt identificeret uoverensstemmelser herimellem. Ydermere vil der blive redegjort for den regnskabs- og revisionsmæssige behandling af et kapitalejerlån, for at

kunne analysere, hvilket udfordringer der kan være forbundet hermed. Afslutningsvist vil gennem afhandlingen identificerede mulige ændringer blive diskuteret og vurderet.

Afhandlingen indeholder foruden for problemstillingen teoretisk relevant litteratur og regulering også empiri i form af større datamængder fra Erhvervsstyrelsens database samt analyser med videre. Denne empiri danner grundlag for analysen af forekomsten af kapitalejerlån for henholdsvis årsrapporter med revision, udvidet gennemgang, review, assistance og uden revisor bistand.

Der skal lyde en stor tak til Aalborg Universitets digitale data- og metodelaboratorium CALDISS for at være behjælpelig med at udtrække senest indberettede XBRL-årsrapporter fra Det Centrale Virksomhedsregister. Ligeledes skal der lyde en tak til Lasso X A/S, for at levere en liste med samtlige CVR-nr. på aktie- og anpartsselskaber med status som aktiv eller normal, indeholdende oplysninger givet i årsrapportens erklæring. Ligeledes skal der lyde en stor tak til Boel Consulting ApS for at stille analyseværktøj til rådighed. Slutteligt skal der lyde en tak til vejleder Hans Henrik Berthing, der gennem processen har ydet vejledning.

Abstract

The audit obligation in Denmark has been eased over several times for companies in reporting class B. This has allowed more small companies to opt out of audit. The small companies can instead choose between different statements of assurance. This opportunity has an impact on the treatment and occurrence of shareholder loans in the annual report.

The purpose of this thesis is to examine whether the choice between the different statements of assurance or a completely deselect of auditor's assistance, affects the treatment and occurrence of shareholder loans in Danish companies' annual reports.

The problem has been investigated using relevant theory, regulation, articles and analyzes.

Furthermore, this thesis has elucidated and analyzed the shareholder loans in the Companies Act, the Corporation Tax Act and the Tax Assessment Act as well as in the perspective of auditing.

This thesis also contains an analysis of reported annual reports, to provide an overview of the problem.

Based on the analysis, it can be concluded that there are discrepancies between the rules in the light of the Companies Act and both the Corporation Tax Act and the Tax Assessment Act. There is also a difference in how the shareholder loan is to be treated, depending on which type of statement of assurance have been chosen. This makes it difficult for the reader of the annual report to identify a shareholder loan.

If the shareholder loan is solely sought to be identified by the auditor's remarks, as previously possible, an extreme decline in remarks of shareholder loan is seen. It can thus be concluded that it is not sufficient to read the audit opinion if the reader of the annual report wants information about a company's possible raising of a shareholder loan.

Based on the data collected during the thesis, it can be concluded that there is not a significant decrease in the number of shareholder loans. Shareholder loans can be identified in different ways. The analysis also showed that there are fewer errors associated with the treatment of shareholder loans for the statements of assurance with security.

As a result of the explanatory and analytical section of the thesis, it was discussed whether there are relevant changes to the treatment of shareholder loan. It was assessed that it is relevant to introduce requirements for auditor assistance. In addition, it was deemed relevant to introduce a note requirement for all shareholder loans, so that the reader of the annual report easily can identify any shareholder loans.

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1: INTRODUKTION.....	1
1 Indledning.....	2
2 Problemformulering.....	3
2.1 Arbejdsspørgsmål	3
3 Afgrænsning.....	4
4 Forkortelsesliste og begrebsforklaring	5
KAPITEL 2: METODE.....	7
5 Metode.....	8
5.1 Videnskabsteori	8
5.1.1 Det realistiske paradigme	8
5.2 Designfigur	9
5.3 Valg af teori, regulering og empiri.....	10
5.4 Empirisk dataindsamlingsteknik.....	10
5.4.1 Primær data.....	10
5.4.2 Sekundær data	11
5.5 Objektivitet, reliabilitet og validitet.....	11
5.5.1 Objektivitet.....	12
5.5.2 Reliabilitet	12
5.5.3 Validitet.....	13
KAPITEL 3: REDEGØRELSE	14
6 Teori og regulering.....	15
6.1 Principal-agent teorien	15
6.1.1 Kritik af principal-agent teorien	16
6.2 Offentlighedens tillidsrepræsentant	17
6.3 Selskabsretlige aspekter	18
6.3.1 Kapitalejerlån	18
6.3.2 Personer omfattet.....	19
6.3.3 Dispositioner omfattet	20
6.3.4 Undtagelser til forbuddet.....	21
6.3.5 Konsekvenser af ulovligt kapitalerlån	23
6.3.6 Erhvervsstyrelsens mulige sanktioner	24
6.4 Skatteretlige aspekter	25
6.4.1 Kapitalejerlån	25
6.4.2 Betingelser for anvendelse.....	25
6.4.3 Personer omfattet.....	26
6.4.4 Dispositioner omfattet	26
6.4.5 Undtagelser.....	27
6.4.6 Beskatning kapitalerlån.....	28
6.5 Revisionspligt i Danmark.....	29
6.5.1 Lempelse af revisionspligt.....	30
6.5.2 Relevant lovgivning.....	31
6.5.3 Revisionsstandarder.....	34
6.5.4 Erklæringstyper	35
6.5.5 Revisors underretningspligt.....	37
6.6 Regnskabs- og revisionsmæssige aspekter.....	37
6.6.1 Præsentation af kapitalerlån i balancen.....	37
6.6.2 Notekrav vedrørende kapitalerlån.....	38

6.6.3	Modifikationer af konklusion som følge af kapitalejerlån	38
6.6.4	Fremhævelse og oplysning af forhold vedrørende kapitalejerlån og ledelsesansvar	39
7	Empiri	40
7.1	Kvalitativ og kvantitativ empiri	40
7.2	Dataindsamling	40
7.2.1	Metodiske begrænsninger	42
7.3	Kvantitativ databehandling og præsentation	42
7.3.1	Klassifikation	42
7.3.2	Databehandling i matricer	44
7.3.3	Big-data	44
7.3.4	Præsentation	44
7.3.5	Empiri i analysen	44
	KAPITEL 4: ANALYSE	46
8	Analyse af kapitalejerlån	47
8.1	Selskabs- og skatteretlig behandling	47
8.1.1	Personer omfattet	47
8.1.2	Lovligt eller ulovligt kapitalejerlån	48
8.1.3	Delkonklusion	48
8.2	Regnskabs- og revisionsmæssig behandling	49
8.2.1	Regnskabsbruger	49
8.2.2	Fravalg af revision eller revisorskift	49
8.2.3	Identifikationsmuligheder	49
8.2.4	Delkonklusion	50
8.3	Den lempede revisionspligts historiske betydning for antal anmærkninger	51
8.3.1	Fordeling af erklæringstyper	51
8.3.2	Udviklingen i antal anmærkninger vedrørende ulovlige kapitalejerlån	53
8.3.3	Estimat over mistede antal anmærkninger vedrørende ulovlige kapitalejerlån	53
8.3.4	Delkonklusion	54
8.4	Forekomst af kapitalejerlån – senest indberettet årsrapport	55
8.4.1	Indledende hypoteseudvikling	55
8.4.2	Fordeling af erklæringstyper	56
8.4.3	Revision	57
8.4.4	Udvidet gennemgang	63
8.4.5	Review	67
8.4.6	Andre erklæringer herunder assistance	70
8.4.7	Ingen erklæring	73
8.4.8	Sammenholdning med FSR analyse	77
8.4.9	Delkonklusion	77
	KAPITEL 5: DISKUSSION OG VURDERING	79
9	Diskussion og vurdering	80
9.1	Selskabs- og skatteret	80
9.2	Revision	80
9.2.1	Pligt til revisorbistand	81
9.3	Forekomst	82
9.3.1	Ulovlige lån	82
9.3.2	Skjulte kapitalejerlån	83
	KAPITEL 6: AFSLUTNING	85
10	Konklusion	86
11	Perspektivering	89
	KAPITEL 7: LITTERATUR	90

12	Litteraturliste	91
12.1	Artikler.....	91
12.2	Bøger.....	91
12.3	Regulering.....	92
12.4	Standarder og vejledninger	92
12.5	Rapporter, analyser og øvrige kilder.....	92
	KAPITEL 8: BILAG.....	94
13	Bilag	95
13.1	Bilag 1 – Udvikling i fordeling af erklæringstyper	95
13.2	Bilag 2 – XBRL-taksonomi	95
13.3	Bilag 3 – Kontrol mellem udtræk fra Lasso X og CALDISS	96
13.4	Bilag 4 – Stikprøve	96
13.5	Bilag 5 – Bearbejdning af udtræk Lasso X	98
13.6	Bilag 6 – Fordeling af erklæringstyper – Lasso X	99
13.7	Bilag 7 – Bearbejdning af XBRL-rapporter.....	100
13.8	Bilag 8 – Bearbejdning af data i Dimensional Insight	100

Tabeloversigt

- Tabel 1: Rentesats ved tilbagebetaling
- Tabel 2: Revisorlovens centrale bestemmelser
- Tabel 3: Opdeling af Erklæringsbekendtgørelsen
- Tabel 4: Revisionsstandarder
- Tabel 5: Erklæring, sikkerhed og kommunikation
- Tabel 6: Klassifikation af data
- Tabel 7: Klassifikation af parametre
- Tabel 8: Fordeling af erklæringstyper – Sandsynliggørelse
- Tabel 9: Analyse – Revision
- Tabel 10: Analyse: Påtegning – Revision
- Tabel 11: Analyse: Aktiver og noter – Revision
- Tabel 12: Analyse: Aktiver – Revision
- Tabel 13: Korrigeret antal kapitalejerlån i regnskabsåret – Revision
- Tabel 14: Analyse – Udvidet gennemgang
- Tabel 15: Analyse: Påtegning – Udvidet gennemgang
- Tabel 16: Analyse: Aktiver og noter – Udvidet gennemgang
- Tabel 17: Analyse: Aktiver – Udvidet gennemgang
- Tabel 18: Korrigeret antal kapitalejerlån i regnskabsåret – Udvidet gennemgang
- Tabel 19: Analyse – Review
- Tabel 20: Analyse: Aktiver og noter – Review
- Tabel 21: Analyse: Aktiver – Review
- Tabel 22: Korrigeret antal kapitalejerlån i regnskabsåret – Review
- Tabel 23: Analyse – Andre erklæringer
- Tabel 24: Analyse: Aktiver og noter – Andre erklæringer
- Tabel 25: Analyse: Aktiver – Andre erklæringer
- Tabel 26: Analyse: Noter – Andre erklæringer
- Tabel 27: Korrigeret antal kapitalejerlån i regnskabsåret – Andre erklæringer
- Tabel 28: Analyse – Ingen erklæring
- Tabel 29: Analyse: Aktiver og noter – Ingen erklæring
- Tabel 30: Analyse: Aktiver – Ingen erklæring
- Tabel 31: Korrigeret antal kapitalejerlån i regnskabsåret – Ingen erklæring
- Tabel 32: Antal identificerede kapitalejerlån samt korrigeret antal

Figuroversigt

- Figur 1: Designfigur
- Figur 2: Principal-agent forhold med to agenter
- Figur 3: Principal-agent forhold med to principaler og agenter
- Figur 4: Udvikling i fordeling af erklæringstyper 2012-2019
- Figur 5: Udviklingen i antallet af anmærkninger om ulovlige kapitalejerlån 2012-2019
- Figur 6: Udviklingen i antallet af mistede anmærkninger om ulovlige kapitalejerlån 2012-2019
- Figur 7: Fordeling af erklæringstyper – Senest indberettet
- Figur 8: Kapitalejerlån – Revision
- Figur 9: Kapitalejerlån – Udvidet gennemgang
- Figur 10: Kapitalejerlån – Review
- Figur 11: Kapitalejerlån – Andre erklæringer
- Figur 12: Kapitalejerlån – Ingen erklæring

KAPITEL 1: INTRODUKTION

1 Indledning

2 Problemformulering

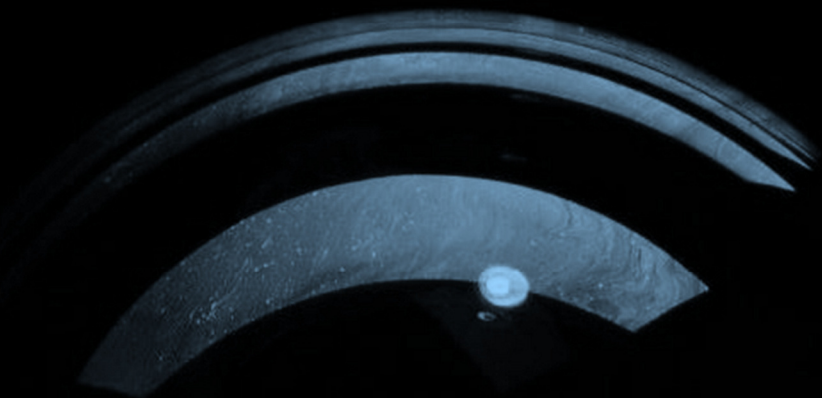
2.1 Arbejdsspørgsmål

3 Afgrænsning

4 Forkortelsesliste og begrebsforklaring

Kapitlets formål:

Formålet med dette kapitel er at give en introduktion til emnet kapitalejerlån samt afhandlingens problemformulering og dertilhørende arbejdsspørgsmål. Ydermere oplistes anvendte forkortelser og centrale begreber forklares, for at sikre læsers forståelse heraf.

1 Indledning

Revisionspligten i Danmark er blevet lempet for selskaber i regnskabsklasse B over flere omgange, tidligst i 2006 (Lau, 2017). I takt med at revisionspligten i højere grad er blevet lempet, er der flere og flere Danske kapitalselskaber, der har fået muligheden for at fravælge revision og i stedet aflægge et årsregnskab med en anden erklæringstype og dermed også en lavere grad af sikkerhed. Det ses da også tydeligt, at dette er en mulighed, som flere Danske kapitalselskaber har benyttet sig af (FSR Analyse, 2020). I stedet for at aflægge en revideret årsrapport, aflægges kapitalselskaberne nu i højere grad årsrapporter med begrænset grad af sikkerhed, herunder udvidet gennemgang og review, eller erklæring uden sikkerhed såsom en assistanceerklæring. Andre selskaber fravælger helt revisorbistand i forbindelse med aflæggelse af deres årsrapport, hvormed årsrapporten bliver afgivet uden erklæring.

Når graden af sikkerhed mindskes eller bortfalder, kan det få betydning for både selskabet og samfundet. En af de ting, der bliver mindre synligt for regnskabsbrugerne, når revision fravælges, er det ulovlige kapitalejerlån. Dette kan give selskaberne mulighed for at skjule et sådant kapitalejerlån for myndighederne, hvorved de eksempelvis kan undgå høj beskatning af lånet eller andre sanktioner. Foruden myndighederne, skjules kapitalejerlånet herved også for eksempelvis selskabets kreditorer og leverandører, som i værste fald kan lide tab, såfremt kapitalejerlånet ikke er tilbagebetalt ved en senere konkurs (FSR Analyse, 2018).

Endvidere ses det, at antallet af anmærkninger vedrørende kapitalejerlån er faldet markant siden 2006, dette skal ses i lyset af, at revisor kun afgiver anmærkninger i årsrapporter med enten revisions erklæring eller erklæring for udvidet gennemgang og i et vist omfang for reviewerklæringer (FSR Analyse, 2018 og FSR Analyse, 2020). Såfremt det reelle antal kapitalejerlån skal findes, er det dermed ikke nok blot at kigge på anmærkningerne i årsrapporterne. I stedet skal der både ses på balancens aktiv side, hvoraf kapitalejerlånet fremgår som "Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse" samt i årsregnskabets noter. Kapitalejerlånet kan desuden fremgå af noterne, hvilket er et krav, hvis kapitalejerlånet er ydet til ledelsen. Trods disse oplysninger er tilgængelige for alle, kan det totale antal af kapitalejerlån ikke blot tilgås.

2 Problemformulering

På baggrund af ovenstående problematikker nævnt i indledning i Afsnit 1, som danner baggrund for afhandlingens fokus på kapitalejerlånet, herunder muligheden for fravalg af revisions betydning for behandlingen og forekomsten af kapitalejerlånet, ønsker nærværende afhandling at undersøge nedenstående problemformulering:

Belys hvilken betydning den lempede revisionspligt har for behandlingen og forekomsten af kapitalejerlån.

Formålet med afhandlingen er at undersøge hvorvidt muligheden for fravalg af revision, eller fuldstændigt fravalg af revisors bistand påvirker behandlingen og forekomsten af kapitalejerlån i danske kapitalselskabers årsrapporter. Dette vil komme til udtryk gennem redegørelse af relevant teori og regulering, samt gennem analyse, diskussion og vurdering af identificerede uoverensstemmelser og udfordringer. Forekomsten af kapitalejerlån vil desuden blive belyst gennem en analyse af historiske revisionsanmærkninger vedrørende ulovlige kapitalejerlån samt ved en analyse af samtlige danskes aktie- og anpartsselskabers senest indberettede årsrapport. For at opnå en generel forståelse af revisors rolle præsenteres principal-agentteorien og der redegøres ligeledes for begrebet offentlighedens tillidsrepræsentant.

2.1 Arbejdsspørgsmål

For at sikre en struktureret besvarelse af afhandlingens problemformulering, opstilles nedenstående arbejdsspørgsmål:

- A1) Hvordan behandles et kapitalejerlån selskabs- og skatteretligt, og er der uoverensstemmelser forbundet hermed?
- A2) Hvordan er revisionspligten i Danmark, og hvoraf reguleres revisor behandling af kapitalejerlån?
- A3) Hvordan behandles et kapitalejerlån regnskabs- og revisionsmæssigt, og hvilke udfordringer er der forbundet hermed?
- A4) Hvilken betydning har den lempede revisionspligt historisk haft for fordelingen af erklæringer og antal identificerede anmærkninger vedrørende kapitalejerlån?
- A5) Hvordan fremgår de identificerede kapitalejerlån af senest indberettede årsrapporter afhængig af erklæringstype og revisorinvolvering?
- A6) Hvilke relevante ændringer er identificeret?

3 Afgrænsning

For at besvare afhandlingens problemformulering bedst muligt, er der foretaget en række afgrænsninger. Disse afgrænsninger præciseres nedenfor:

Der afgrænses til, at denne afhandling behandler årsrapporter der har gennemgået revision, udvidet gennemgang, review eller hvor revisor har ydet assistance, samt årsrapporter uden erklæring. Der afgrænses endvidere til udelukkende at behandle årsrapporter, hvorfor eksempelvis kvartalsrapporter og halvårsrapporter udelades.

Afhandlingen afgrænser sig til at omhandle selskaber hvorpå selskabsloven finder anvendelse. Ifølge SL § 1 finder selskabsloven ”anvendelse på alle aktieselskaber og anpartsselskaber” som går under den samlede betegnelse kapitalselskaber. Afhandlingen vil derfor hverken berøre andre selskabsformer eller personlige virksomheder. Afhandlingen vil endvidere have fokus på regnskabsklasse B.

Afhandlingen afgrænses desuden til at behandle årsrapporter for aktie- og anpartsselskaber med status som værende aktiv eller normal. Kapitalselskaber under konkurs eller tvangsopløsning, indgår dermed ikke.

Da afhandlingen omhandler behandlingen og forekomsten af kapitalejerlån i kapitalselskabernes årsrapporter samt eventuelle fejl forbundet hermed, kontrolleres årsrapporterne ikke for andre fejlkilder eller lovovertrædelser. På baggrund af fokus på behandlingen af kapitalejerlån, afgrænses afhandlingen fra at belyse kapitalejerlån optaget før den 14. august 2012. Afhandlingen afgrænses desuden fra at have fokus på eventuelt skjulte kapitalejerlån, men ønsker fortsat at komme med et bud på det mulige omfang heraf. Som følge heraf, afgrænses der desuden fra fokus på SL § 206 vedrørende selvfinansiering.

Afhandlingen afgrænses ligeledes fra at belyse revisors handlinger forbundet med at identificere et kapitalejerlån samt fra at belyse erstatningsretlige aspekter.

Dataindsamlingen er foregået frem til den tredje marts 2021, hvorfor årsrapporter der er indberettet herefter, og hvoraf der potentielt kunne identificeres kapitalejerlån, ikke vil indgå i datamaterialet og dermed heller ikke af hverken afhandlingens analyse, diskussion eller konklusionen.

Da afhandlingens analyse har fokus på den store datamængde der kan opnås gennem CVR, samt behandling heraf, er andre indsamlingsmetoder eksempelvis spørgeskemaundersøgelse og interviews undladt. Disse metoder er endvidere undladt, da de vurderes irrelevante til besvarelse af afhandlingens problemformulering indenfor afhandlingens omfang.

4 Forkortelsesliste og begrebsforklaring

Nedenstående liste angiver forkortelser anvendt i nærværende afhandling, således der ikke opstår misforståelser om betydningen heraf. Til enkelte af forkortelserne samt ved centrale begreber, hvor dette er fundet relevant, er der endvidere en begrebsforklaring:

- **Behandling:**
Ved behandling forstås det revisor skal foretage efter at have identificeret et kapitalejerlån.
- **CVR:** Det Centrale Virksomhedsregister
- **Dimensional Insight:**
Dimensional Insight er en softwarevirksomhed der specialiserer sig i business intelligence software. Deres softwareprogram anvendes som primært analyseværktøj i afhandlingen og omtales blot som Dimensional Insight.
- **Erkl.Bek:** Erklæringsbekendtgørelsen
- **Excel**
Excel er et regnskabsprogram der i afhandlingen anvendes som et værktøj til analyse og visualisering af data.
- **Forekomst:**
Ved forekomst menes at et kapitalejerlån har fundet sted i regnskabsåret, og dermed fremgår af årsrapporten.
- **FSR:** Tidligere Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, nu FSR- danske revisorer
- **FSRs Analyser:**
Når der i afhandlingen skrives FSRs Analyser, henvises der til følgende analyser udarbejdet af FSR: "Anmærkninger om selskabernes ulovlige lån – Analyse af selskabernes 2016-årsregnskaber" og "Vigtige risikooplysninger går tabt – Analyse af regnskaberne for 2019".
- **IAASB:** International Auditing and Assurance Standards Board
- **IFAC:** International Federation of Accountants
- **ISA:** International Standards on Auditing

- **ISAE:** International Standards on Assurance Engagements
- **ISRE:** International Standards on Review Engagements
- **ISRS:** International Standards on Related Services
- **ISQC:** International Standards on Quality Control
- **iXBR:** Inline eXtensible Business Reporting Language:
En standard der gør det muligt at gøre et dokument letlæseligt for mennesker og samtidig er struktureret således at det også er letlæseligt for computerprogrammer.
- **PDF:** Portable Document Format:
Et dokumentformat der er skabt til at kunne åbnes på alle slags computere og andre mobile enheder.
- **Regulering:**
Regulering anvendes som et samlebegreb og dækker over i afhandlingen anvendt lov, vejledning, standard og bekendtgørelse.
- **RL:** Revisorloven
- **SL:** Selskabsloven
- **SSL:** Selskabsskatteloven
- **XBRL:** eXtensible Business Reporting Language:
Årsrapporter indberettes ofte foruden PDF også i XBRL-format til Erhvervsstyrelsen. XBRL er teknisk standard til digitalisering af årsrapporter, der gennem et programmeringssprog omdanner den traditionelle PDF-årsrapport til et filformat, der er letlæseligt for computerprogrammer. Den tekst der anvendes i XBRL filerne kaldes XBRL-taksonomi.
- **ÅRL:** Årsregnskabsloven

KAPITEL 2: METODE

5 Metode

5.1 Videnskabsteori

5.2 Design

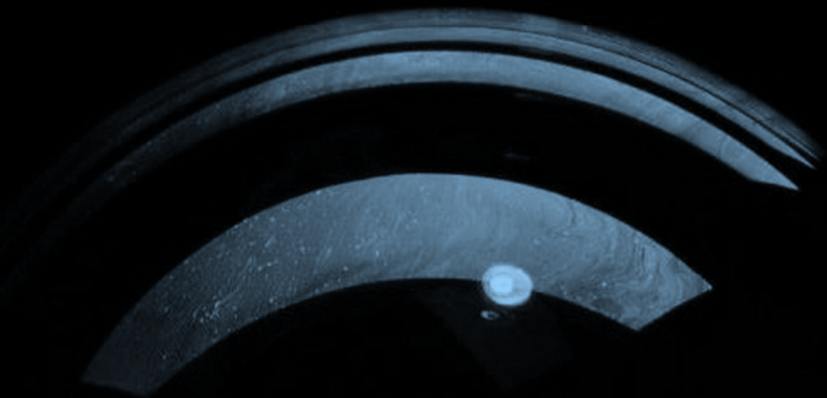
5.3 Valg af teori, regulering og empiri

5.4 Empirisk dataindsamlingsteknik

5.5 Objektivitet, reliabilitet og validitet

Kapitlets formål:

Kapitlet har til formål at redegøre for afhandlingens videnskabsteoretiske og metodiske overvejelser. Der vil ligeledes blive redegjort for overvejelser i forbindelse med udvælgelse af teori, regulering og empiri der anvendes til at besvare afhandlingens problemformulering. Afhandlingens empiri består af en større datamængde fra CVR, hvorfor kapitlet endvidere vil forklare og redegøre for, hvilke overvejelser der er gjort i forbindelse med dataindsamlingen.

5 Metode

Dette afsnit vil belyse de grundlæggende videnskabsteoretiske og metodiske overvejelser, der er gjort i forbindelse med denne afhandling. Metodens videnskabsteoretiske del har fokus på afhandlingens valg af paradigme. Herudover vil der særskilt blive redegjort for afhandlingens valg af teori og regulering samt empirisk dataindsamling, herunder hvilke metodiske overvejelser der er gjort i forbindelse med den empiriske dataindsamling. Foruden dette vil der blive foretaget en vurdering af empiriens gyldighed og pålidelighed.

5.1 Videnskabsteori

Gennem afhandlingen reflekteres der ved brug af forskellig teori, regulering og empiri over hvad viden er og hvordan denne viden skabes samt hvilke grundantagelser og forståelser der er om afhandlingens undersøgelses udgangspunkt (Darmer et. al., 2010, s. 40).

Videnskabsteoriens mest essentielle begreber er paradigme, ontologi, epistemologi og metodologi (Darmer et. al., 2010, s. 39). Ved paradigme forstås den grunddrømme, hvor indenfor vores tænkning foregår. Ontologi fokuserer på, hvad virkeligheden er, mens epistemologi fokuserer på hvordan denne virkelighed erkendes (Darmer et. al., 2010, s. 40). Metodologien kan sættes i forlængelse af det epistemologiske spørgsmål, og beskriver de metoder og teknikker, der anvendes til at fremskaffe viden. I følgende Afsnit 5.1.1 fokuseres der på afhandlingens paradigme, hvori både ontologi, epistemologi og metodologi bliver behandlet. Metodologien behandles mere dybdegående i Afsnit 7 samt dettes underafsnit.

5.1.1 Det realistiske paradigme

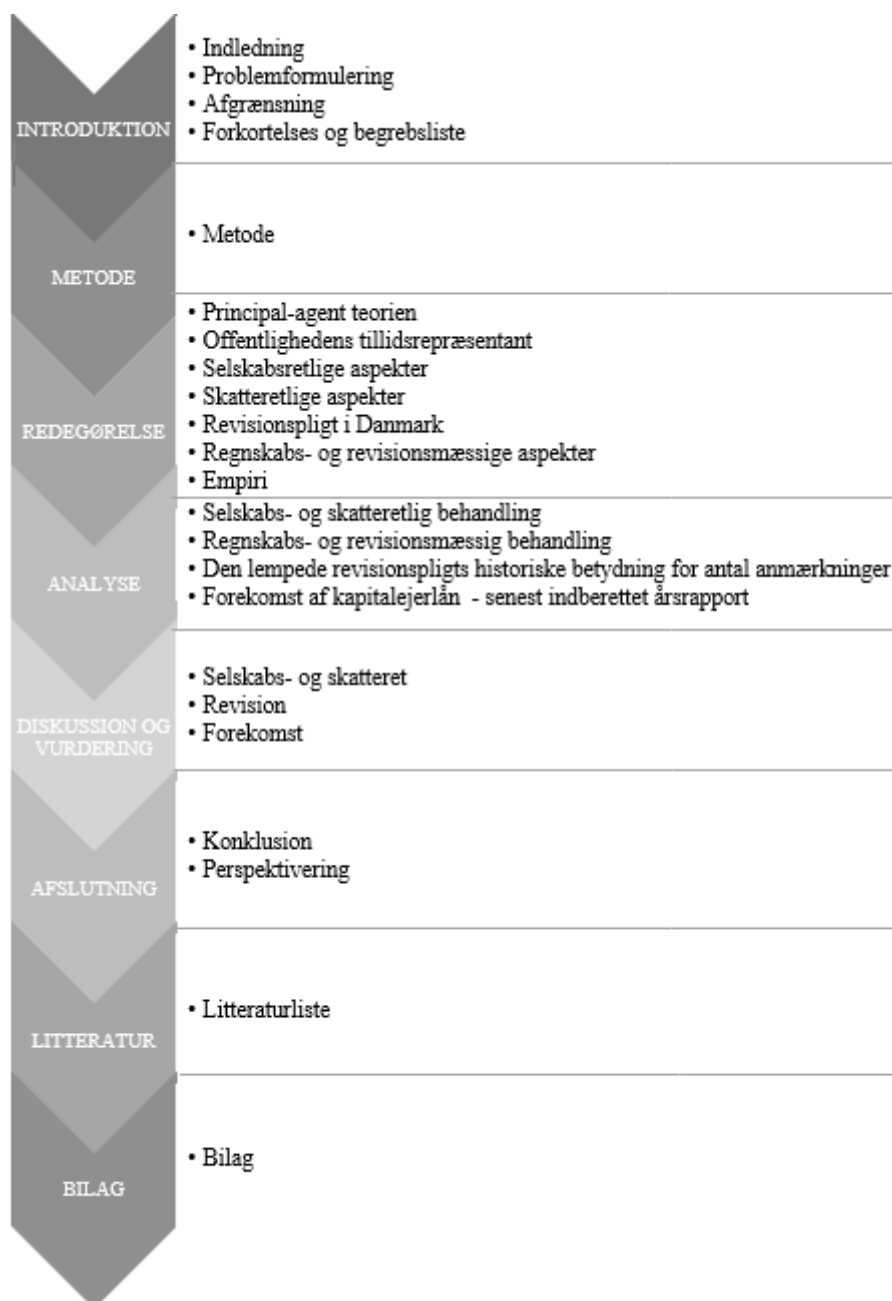
Den i afhandlingen anvendte videnskabsteori tager udgangspunkt i det realistiske paradigme, som har til formål kontinuerligt at øge vores forståelse af virkeligheden og skabe ny viden med udgangspunkt i det allerede kendte. Den viden der allerede eksisterer, og den viden der skabes, er ifølge det realistiske paradigme uafhængig af enhver iagttagelse (Darmer et. al., 2010, s. 51).

Afhandlingen ønsker at undersøge behandlingen og forekomsten af kapitalejerlån på baggrund af den lempede revisionspligt. Undersøgelsen grundlag bygger hovedsageligt på relevant regulering samt indberettede årsregnskaber, der er udarbejdet på baggrund af ensrettede retningslinjer. Undersøgelsen er dermed forventeligt uafhængig af enhver, der måtte iagttage samme undersøgelsesgrundlag. Afhandlingen må derfor siges at have en objektiv ontologi. Det ontologiske udgangspunkt gør, at der i metoden arbejdes med en forventning om, at fænomener

kan afdækkes, analyseres og vurderes. Epistemologien stræber mod at opnå så objektiv og eksakt viden som muligt. For at sikre objektiviteten metodologisk, arbejdes der gennem afhandlingen stringent og konsistent. For de resultater der findes, sikres både dokumenterbarhed og kontrollerbarhed (Darmer et. al., 2010, s. 51-53).

5.2 Designfigur

Nedenstående designfigur vil give et visuelt overblik over afhandlingens opbygning.

Figur 1: Designfigur. Egen tilvirkning.

5.3 Valg af teori, regulering og empiri

Afhandlingens teori, regulering og empiri er udvalgt på baggrund af og dermed i overensstemmelse med problemformulering, for på bedst mulig vis at kunne give en underbygget besvarelse heraf.

Principal-agent teorien er vurderet relevant, da den medvirker til at opnå en generel forståelse for de revisionsforhold, der gør sig gældende i denne afhandling samt til at belyse behovet for revision, da den bidrager til at identificere regnskabsbrugere og deres krav.

Teorien om revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant samt god revisorskik er medtaget i afhandlingen, for at opnå en fælles forståelse for hvad denne opgave omfatter for revisor, og hvornår dette krav gør sig gældende. Dette er relevant at medtage i forhold til revisors underretningspligt, som er uændret uanset om revisor har aflagt årsrapporten i rollen som offentlighedens tillidsrepræsentant eller ej.

Den empiriske data tager udgangspunkt i senest indberettede årsrapporter. Dataindsamlingen heraf gennemgås efterfølgende i Afsnit 5.4 samt dette afsnits underafsnit. Foruden årsrapporterne, relevant regulering og vejledninger er der i denne afhandling empirisk anvendt fagligt relevante artikler, notater og analyser, primært fra FSR og SKAT.

5.4 Empirisk dataindsamlingsteknik

Afsnit 5.4.1 samt 5.4.2 danner grundlag for afhandlingens valg af primær- og sekundær empirisk data. Der foretages desuden en gennemgang af metodevalg til indhentning af den empiriske data, samt en forklaring af behandling og præsentation af empirisk data anvendt i denne afhandling.

5.4.1 Primær data

Primær data er data der er indsamlet specifikt i forbindelse med udarbejdelse af denne afhandling for at belyse et specifikt område (Nielsen, 2018, s. 66). Afhandlings datagrundlag tager udgangspunkt i selvstændigt indsamlet data. Datakilden findes forud for denne afhandling, og betragtes i sig selv som sekundær. Den indsamlede empiriske data består af den senest indberettede årsrapport for samtlige danske aktive eller normale aktie- og anpartsselskaber per tredje marts 2021. Trods datakilden betragtes som værende sekundær, vurderes den fortsat relevant, da den er kilde til afhandlingens primære data. Den primære

datamængde der analyseres på, er indhentet gennem selvstændig aflæsning og fremsøgning på relevant XBRL-taksonomi for samtlige af disse kapitalselskabers XBRL-årsrapporter. Den primære data kommer derved til at bestå af det enkelte selskabs CVR-nr., regnskabsperiode, revisor, samt data for hvorvidt der fremgår et kapitalejerlån af årsrapportens erklæring, aktivside eller noter.

Alle årsrapporter hvoraf der fremgår et kapitalejerlån, og hvor der gennem analysen opstår undren, er endvidere gennemgået i PDF-format, såfremt denne forefindes på CVR. Alternativt er årsrapporten gennemgået i iXBRL-format. Dette gøres for at vurdere den eventuelle fejlinformation vedrørende kapitalejerlånet. Denne del af det empiriske materiale samt dataindsamlingen heraf behandles dybere i Afsnit 7 samt dette afsnits underafsnit.

5.4.2 Sekundær data

Sekundær data er derimod data der er indsamlet eller genereret af andre i forbindelse med en anden sammenhæng, men som fortsat vurderes relevant i forhold til afhandlingens problemformulering (Nielsen, 2018, s. 66). Den sekundære empiriske data består af artikler samt analyser hovedsageligt udarbejdet af FSR og SKAT.

Al sekundær data er vurderet kritisk, da det er indsamlet af andre aktører og dermed kan være præget af subjektivitet. Den kritiske vurdering er foretaget med henblik på at sikre en høj grad af både reliabilitet og validitet gennem afhandlingen. Især kilder der stammer fra brancheorganisationer såsom FSR, er vurderet med henblik på at vurdere, hvorvidt det er relevant at supplere med øvrige kilder. Såfremt brancheorganisationerne i analyser har kommenteret og vurderet på data fra en ekstern kilde, er det ikke vurderet nødvendigt at supplere med øvrige kilder.

5.5 Objektivitet, reliabilitet og validitet

I dette afsnit vil gyldigheden og pålideligheden af den indsamlede empiriske data fra Erhvervsstyrelsen blive vurderet, til dette anvendes begreberne objektivitet, reliabilitet og validitet.

5.5.1 Objektivitet

Objektivitet kan forstås som en neutralitet, hvor blandt andet antagelser er uafhængige af antageren, men i stedet stemmer overens med de faktiske forhold. Objektiviteten afspejles af dataindsamlingen, der foretages via søgning på XBRL-taksonomi i kapitalselskabernes XBRL-årsrapporter, hvorved antagelserne i høj grad er uafhængig af antageren. Den indsamlede primære data, som er resultaterne af denne fremsøgning, anses dermed for værende anvendelsesværdige med en høj grad af objektivitet.

5.5.2 Reliabilitet

Ved reliabilitet menes, at den indsamlede data skal være pålidelig. Det skal altså vurderes, at den indsamlede data er pålidelig, førend datamængden kan benyttes i afhandlingen (Harboe, 2018, s. 228).

I forbindelse med afhandlingens dataindsamling er tidsaspektet afgørende. Den indsamlede kvantitative datamængde er baseret på senest indberettede årsrapport per tredje marts 2021. Da de danske kapitalselskaber årligt løbende indberetter årsrapporter, vil den indhentede data blive anderledes, såfremt der efter indsamlingen er indberettet nye årsrapporter. Dataindsamlingen er derfor foretaget med kortest muligt interval mellem Lasso Xs indhentning af listen over alle aktive kapitalselskaber samt CALIDISS indhentning af dertilhørende årsrapporter i XBRL. Intervallet herimellem er på syv dage, og skyldes at dataindsamlingen fra CVR både er kompleks og tidskrævende. Da der kun er få dage mellem disse, vurderes det ikke at have betydning for analysens reliabilitet. Grundet det tidsmæssige aspekt, vil analysen desuden kun konkludere på den tidsperiode, der omfattes af årsrapporterne, da disse ikke kan give en konklusion på fortiden og blot en indikation på fremtiden.

Den indhentede data har en høj grad af stabilitet, da de årsrapporter der foreligger i CVRs database, som hovedregel vil være de samme, hvis de trækkes ud for samme periode (Harboe, 2018, s. 279). Der kan ske enkelte ændringer, såfremt en årsopgørelse af forskellige årsager bliver omgjort.

Anvendt regulering samt øvrige standarder vurderes at have høj reliabilitet.

Øvrig empiri består hovedsageligt at artikler, notater, analyser medvidere fra kilder som eksempelvis SKAT og FSR, som vurderes at være pålidelige kilder. Dog tages der højde for, at der kan være en vis grad af subjektivitet i eksempelvis artikler udgivet af brancheforeningen FSR.

5.5.3 Validitet

Begrebet validitet dækker over, at alle afhandlingens faser skal være relevante og gyldige i forhold til både virkeligheden og afhandlingens problemstilling (Harboe, 2018, s. 225-227). Den kvantitative primære data er indhentet og klassificeret, således der ikke udelukkende foretages en analyse af datamængden som helhed. Dette er gjort for at belyse forskellige aspekter forbundet med kapitalejerlånet, blandt andet set i forhold til graden af revisorinvolvering i forbindelse med årsrapporten hvoraf kapitalejerlånet fremgår. Dette gøres med henblik på at besvare afhandlingens problemformulering og for at skabe en sammenhæng mellem både teori, regulering og empiri herunder den kvantitative data.

Anvendt regulering samt øvrige standarder vurderes at være valide. For yderligere at styrke validiteten heraf, er både lovbemærkninger- og kommentarer tilknyttet til de i afhandlingen anvendte paragraffer gennemlæst, således de bliver fortolket med lavest mulig grad af subjektivitet.

KAPITEL 3: REDEGØRELSE

6 Teori og regulering

6.1 Principal-agent teorien

6.2 Offentlighedens tillidsrepræsentant

6.3 Selskabsretlige aspekter

6.4 Skatteretlige aspekter

6.5 Revisionspligt i Danmark

6.6 Regnskabs- og revisionsmæssige aspekter

7 Empiri

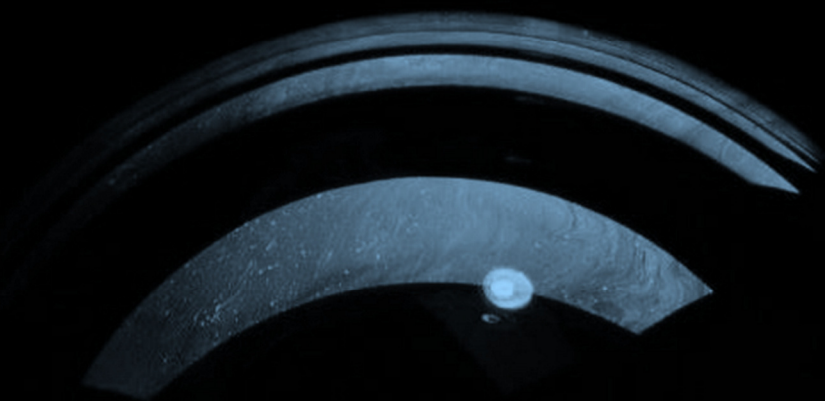
7.1 Kvalitativ og kvantitativ empiri

7.2 Dataindsamling

7.3 Kvantitativ databehandling og præsentation

Kapitlets formål:

Dette kapitels formål er at præsentere relevant revisionspraktisk teori samt teori, regulering og empiri vedrørende den selskabs- og skatteretlige forståelse for og behandling af kapitalejerlån, samt den regnskabs- og revisionsmæssige behandling heraf. Kapitlet vil desuden beskrive afhandlingens empiriske data, ligeledes hvordan denne data er indsamlet og behandlet. Kapitlet har til formål at besvare arbejdsspørgsmål A2 samt første del af arbejdsspørgsmål A1 og A3.

6 Teori og regulering

I følgende afsnit foretages en teoretisk gennemgang af Principal-agent teorien. Der redegøres endvidere for definitionen af revisors rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant. Ydermere redegøres der for den danske revisionspligt, samt muligheden for fravalg af revision, herunder hvilke forskellige erklæringstyper og dermed grader af revisorinvolvering dette tilsammen giver mulighed for. Slutteligt gennemgås kapitalejerlånene henholdsvis selskabs- og skatteretligt samt regnskabs- og revisionsmæssigt.

6.1 Principal-agent teorien

Principal-agent forholdet er karakteriseret som en relation mellem to parter. Principalen er den engagerende part. Principalen engagerer agenten til at træffe en række beslutninger for sig (Knudsen, 1997, s. 164). Principalen er typisk virksomhedens ejer, mens agenten er virksomhedens ledelse (Larsen, 1994, s. 212). Principal-agent teorien fokuserer på den informations asymmetri der kan forefindes i forholdet mellem de to parter. Informations asymmetri opstår, når agenten har mere information om sine udførte handlinger end principalen, og agenten dermed uden principalens viden herom kan handle efter egne interesser.

Der skelnes mellem to forskellige typer af informations asymmetri, som kan opstå enten før eller efter etablering af et principal-agentforhold: moral hazard og adverse selection.

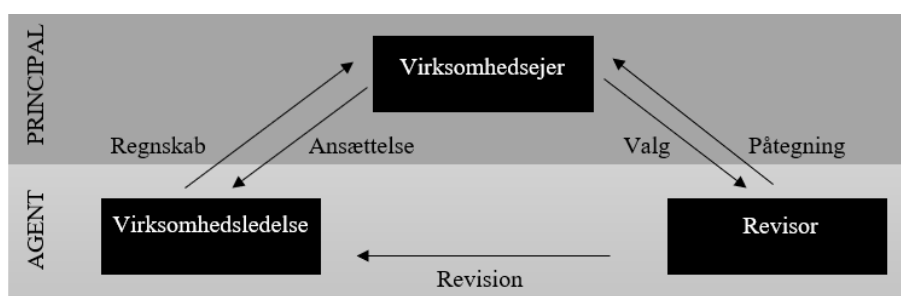
Moral hazard eller skjult handling er den ene form for informations asymmetri og dækker over det faktum, at principalen ikke omkostningsfrit kan observere samtlige af agentens handlinger, da agenten frit kan disponere uden hverken principalens viden eller accept (Knudsen, 1997, s. 164 & Larsen, 1994, s. 212).

Adverse selection eller skjult information er den anden form for informations asymmetri og beskriver, at agenten har information, som principalen ikke har. Principalen har eksempelvis ikke mulighed for at opnå fuldstændig information om agentens kompetencer inden ansættelsen (Larsen, 1994, s. 212).

Det asymmetriske informationsforhold mellem principalen og agenten skaber ifølge teorien forudsætning for revisors eksistens. For at forstå denne berettigelse, præsenteres antagelsen om, at manglende kontrol af ledelsens rapporteringer danner incitamentsgrundlag for at rapportere ufuldstændigt om virksomhedens finansielle situation, eksempelvis for at søge at skjule et

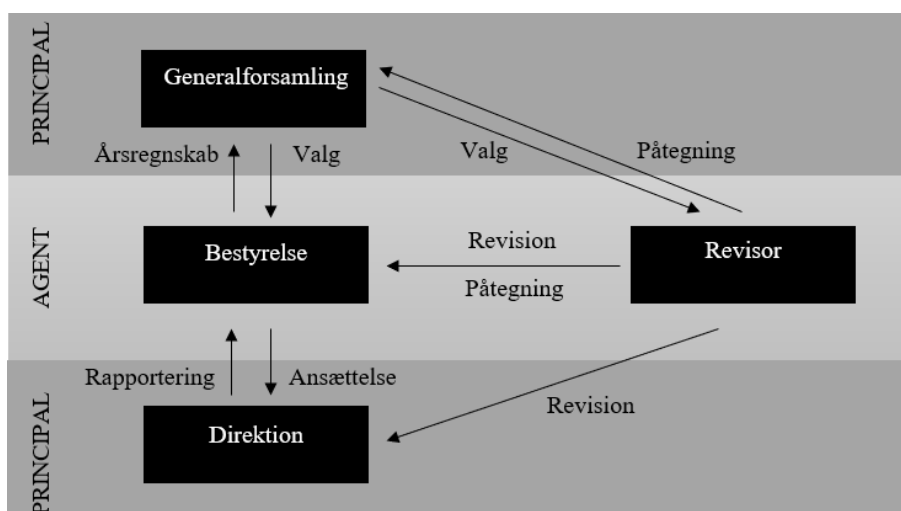
kapitalejerlån. For at undgå dette, samt for at nedbringe agentomkostningerne, kan principalen vælge at inddrage en uafhængig revisor som en anden agent i principal-agent forholdet. Revisor skal bidrage til at sikre, at ledelsen foretager korrekt rapportering og handler i overensstemmelse med ejernes interesse gennem verifikation af den finansielle rapportering (Larsen, 1994, s. 214-216).

Det principal-agent teoretiske forhold med to agenter, hvoraf den ene er revisor, er præsenteret nedenfor i Figur 2:

Figur 2: Principal-agent forhold med to agenter. Egen tilvirkning, Larsen, 1994, s. 214.

Hvis virksomhedens ledelse i stedet er opdelt i både en bestyrelse og en direktion, som er tilfældet ved aktieselskaber, ser forholdet mellem principal og agent noget anderledes ud. Dette skyldes, at der opstår et ekstra principal-agentniveau. Dette forhold er illustreret af nedenstående Figur 3, men behandles herefter ikke yderligere:

Figur 3: Principal-agent forhold med to principaler og agenter. Egen tilvirkning, Larsen, 1994, s. 216.

6.1.1 Kritik af principal-agent teorien

På baggrund af ovenstående gennemgang af Principal-agent teorien, kan der argumenteres for, at der er en række problematikker i forbindelse med anvendelse af teorien i dens traditionelle form.

I flere mindre virksomheder findes i stedet ejerlederstruktur, hvorved ovenstående principal-agentforhold, illustreret af Figur 2 og Figur 3, ikke gør sig gældende. I en konstellation hvor ejer og leder er den samme person, vil der selvsagt ikke længere kunne opstå en interessekonflikt mellem disse parter. På baggrund heraf samt principal-agent teoriens opfattelse af revisors rolle, kan der argumenteres for, at revisor nu er overflødig. Her bliver det imidlertid relevant at se på principal-agent forhold hvor eksempelvis Erhvervsstyrelsen indgår. I stedet for blot at betragte virksomhedens ejere som værende eneste interesserede i selskabets regnskabsaflægning, udvides kredsen til alle selskabets regnskabsbrugere, herunder eksempelvis Erhvervsstyrelsen, banker, Hvidvasksekretariatet og lignende. Principalen vil i en sådan konstellation derfor blive udgjort af disse interessenter, og det bliver igen relevant at inddrage revisor.

6.2 Offentlighedens tillidsrepræsentant

En revisor har gennem sit erhverv pligt til at agere som offentlighedens tillidsrepræsentant under udførsel af opgaver forbundet med revision eller andre erklæringer med sikkerhed, som ikke udelukkende er bestemt til hvervsgiverens eget brug jf. RL § 16, stk. 1. Dette gør sig derfor ikke gældende, såfremt der er tale om udførsel af arbejde med erklæringer uden sikkerhed såsom assistanceerklæringer. Formålet med indførslen af begrebet i revisorloven var at øge tilliden til revisor og understrege uafhængigheden. Revisors rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant betyder, at revisor skal afgive en erklæring med sikkerhed, der er krævet af lovgivningen eller er egnet til fremvisning for offentligheden. Revisor skal desuden varetage hensynet til interessenterne, som kan have modstridende interesser end ledelsen, ligeledes jf. Principal-agent teorien (Füchsel et.al, 2018, s. 229).

I sin rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant, skal revisor være uafhængig og blandt andet udføre sine opgaver i overensstemmelse med god revisorskik, herunder udvise nøjagtighed og hurtighed jf. RL § 16, stk. 1. Derudover fremgår det af RL § 16, stk. 1, at: *”God revisorskik indebærer desuden, at revisor skal udvise professionel skepsis, integritet, objektivitet, fortrolighed, professionel adfærd, professionel kompetence og fornøden omhu ved udførelsen af opgaverne.”*

Ved professionel skepsis forstås, at revisor løbende skal have en kritisk tilgang og være opmærksom på omstændigheder der kan indikere fejl eller svig og desuden have kritisk

vurdering af revisionsbeviset (Füchsel, 2018, s. 252). At revisor skal udvise integritet betyder, at revisor skal arbejde uden påvirkning fra andre og samtidig varetage offentlighedens interesser. Dette betyder dog ikke, at revisor ikke skal indgå i de nødvendige drøftelser med ledelsen og foretage nødvendige rettelser på baggrund heraf (Füchsel, 2018, s. 232). Med objektivitet menes, at revisor ikke må have interessekonflikter, være forud antaget eller være under en påvirkning der påvirker revisors dømmekraft. Ved fortrolighed menes, at revisor skal respektere den fortrolighed der kan være i forbindelse med de informationer der er opnået gennem revisionen. Revisor må altså ikke videregive fortrolig information uden tilladelse, medmindre revisor gennem sit erhverv har en juridisk eller professionel pligt hertil. Professionel adfærd skal forstås således, at revisor til enhver tid skal overholde relevant regulering. Betegnelsen professionel kompetence og fornøden omhu dækker over, at revisor løbende skal opretholde sin faglighed på et vist niveau, for at sikre at arbejdet udføres i en tilstrækkelig professionel kvalitet. Revisor skal ligeledes sikre en grundig og systematisk efterprøvning af revisionsmaterialet (Füchsel, 2018, s. 252-253).

For erklæringer uden sikkerhed gælder det, at revisor skal udvise professionel kompetence og fornøden omhu jf. RL § 16, stk. 4.

6.3 Selskabsretlige aspekter

I de følgende underafsnit vil der blive redegjort for den selskabsretlige behandling og forståelse af kapitalejerlån, herunder hvilke dispositioner og personer der er omfattet af selskabslovens bestemmelser, samt hvilke betingelser der skal være opfyldt før at et kapitalejerlån er lovligt. Ydermere redegøres der for konsekvenserne ved optagelse af et ulovligt kapitalejerlån. Følgende afsnit tager udgangspunkt i selskabsloven.

6.3.1 Kapitalejerlån

Et kapitalejerlån blev tidligere benævnt som enten aktionær- eller anpartshaverlån. Hovedreglen for kapitalejerlån er, at et kapitalselskab i medfør af SL §§ 1 og 5, nr. 17, ikke direkte eller indirekte lovligt kan yde lån eller stille midler til rådighed for kapitalejere eller ledelsen i selskabet, medmindre at betingelserne herfor er opfyldt. Der er mulighed for at kapitalejerlån kan betragtes som lovlige jf. bestemmelserne i SL §§ 211-214. Mulighederne for lovlige kapitalejerlån vil blive belyst i Afsnit 6.3.4.

6.3.2 Personer omfattet

De kommende underafsnit beskriver, hvilke personer der er omfattet af bestemmelserne i SL § 210, stk. 1. Dette gøres, da aktie- og anpartsselskaber som udgangspunkt frit kan udlåne frie likvide midler til de personer der ikke er underlagt bestemmelserne i SL § 210, stk. 1. For at kunne vurdere, hvorvidt der er tale om et kapitalejerlån, skal der foretages en vurdering af låntager på lånets optagelsestidspunkt, hvorfor det ikke vil få betydning for lånets lovlighed, hvis en låntager eventuelt senere indtræder i en position, der gør at låntager indtræder i den omfattede personkreds – medmindre der foretages en ændring i lånevilkårene, der gør, at lånet ikke længere er ydet på markedsvilkår. Hvis en person træder ud af den omfattede personkreds efter låneoptagelsestidspunktet, vil dette ikke betyde, at lånet da bliver lovligt (Hansen & Krenchel, 2019, s. 428-429).

6.3.2.1 Kapitalejere

Kapitalejere defineres i SL § 5, nr. 15 som værende ”Enhver ejer af en eller flere kapitalandele” og er den primære målgruppe for bestemmelserne om kapitalejerlån i SL § 210, stk. 1. Bestemmelserne gælder altså for alle selskabets kapitalejere, herunder aktionærer og anpartshavere, uanset hvor stor andel de har i selskabets kapital og hvor stor stemmeret de har. Bestemmelserne gør sig gældende for både fysiske og juridiske personer, med undtagelse af de af SL § 211, stk. 1 omfattede juridiske personer (Hansen & Krenchel, 2019, s. 429).

6.3.2.2 Ledelsen

Bestemmelserne i SL § 210, stk. 1. gør sig ligeledes gældende for alle medlemmer af selskabets ledelse. Ifølge SL § 5, nr. 4-5 og nr. 19, udgøres selskabets ledelse af henholdsvis medlemmer af både bestyrelsen, direktionen registreret hos Erhvervsstyrelsen og tilsynsrådet, samt suppleanter for medlemmer af bestyrelsen og tilsynsrådet jf. SL § 111, stk. 4.

6.3.2.3 Moderselskabstilknyttet personkreds

Foruden kapitalejere og selskabets ledelse, gør bestemmelserne sig i SL § 210, stk. 1 også gældende for kapitalejere og ledelse i et eventuelt moderselskab til det selskab, som måtte yde et kapitallån. Bestemmelserne gør sig gældende, da moderselskabet er et kapitalselskab med bestemmende indflydelse over sin dattervirksomhed jf. SL §§ 6-7. Her er ikke tale om lån fra datterselskab til moderselskab, med udelukkende lån fra datterselskab til en af førnævnte personkredse.

Det samme gør sig gældende for selskaber, der i lighed med et moderselskab har opnået bestemmende indflydelse på det selskab der yder et kapitallån jf. SL § 210, stk. 1, 2. pkt.

6.3.2.4 Nærtstående parter

Ifølge SL § 210, stk. 1, 3. pkt. gælder bestemmelserne i SL § 210, stk. 1, 1. pkt. ”(...) også personer, der er knyttet til en person som er omfattet af 1. eller 2. pkt. ved ægteskab, ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særlig nær.”. Ordlyden heraf gør, at nærtstående parter i denne sammenhæng kun kan være fysiske personer og lægger ligeledes op til, at der foretages en konkret vurdering af parternes tilknytning.

6.3.3 Dispositioner omfattet

Bestemmelsen omfatter tre forskellige dispositioner hvor kapitalselskabet enten yder lån, stiller sikkerhed eller stiller midler til rådighed jf. § 210, stk. 1, 1. pkt. Disse tre dispositioner gennemgås særskilt nedenfor:

6.3.3.1 Disposition 1: Lån

En lånedisposition omfatter lån ydet fra et kapitalselskab til en person i en af de ovennævnte personkredse omfattet af SL § 210, stk. 1 uanset om der er tale om lån til ejer eller lån til brug (Buch & Whitt, 2018, s. 933). Et sådant lån omfatter lån af rede penge eller pengeeffekter, såsom henholdsvis kontanter og obligationer (Hansen & Krenchel, 2019, s. 432).

Reallån er modsætningsvist ikke omfattet af bestemmelserne i SL § 210, stk. 1. Et reallån er et lån, der består af andre formuegoder end rede penge og pengeeffekter (Werlauff, 2016, s. 319). Et reallån kan dog blive omfattet af bestemmelserne i SL § 210, stk. 1 såfremt låntager ikke har tilbageleveringspligt, da dette kan ses som et salg på kredit og dermed kan betragtes som en omgåelse af lånebestemmelserne i SL § 210, stk. 1 (Buch & Whitt, 2018, s. 933).

Det bemærkes, at forbuddet i SL § 210, stk. 1 ikke indeholder nogen bagatelgrænse, hvormed alle lån, uanset størrelse, er omfattet (Kruhl & Sørensen, 2014, s. 37).

6.3.3.2 Disposition 2: Sikkerhed stillet

Selskabslovens § 210, stk. 1 omfatter også sikkerhedsstillelser, der er stillet af kapitalselskabet for en af de personer i bestemmelsen nævnte personkredse. Sikkerhedsstillelse omfatter blandt andet tredjemands pant, kaution og garantier (Werlauff, 2016, s. 319).

Også her gælder det, at forbuddet i SL § 210, stk. 1 ikke indeholder nogen bagatelgrænse, hvormed alle sikkerhedsstillelser, uanset beløbsmæssig størrelse, er omfattet af forbuddet (Kruhl & Sørensen, 2014, s. 37).

6.3.3.3 Disposition 3: Midler stillet til rådighed

Den tredje disposition omfattet af SL § 210, stk. 1 vedrører øvrige midler, som selskabet måtte stille til rådighed overfor dets virksomhedsdeltagere og ledelse.

6.3.4 Undtagelser til forbuddet

I perioden fra 1982 til den 31. december 2016 har dansk selskabslovgivning indeholdt et totalt forbud mod kapitalejerlån. Fra den 1. januar 2017, et det, på baggrund af Lov 2016 nr. 1547, blevet lovligt at yde kapitalejerlån, såfremt en række betingelser herfor er opfyldt (Hansen & Krenchel, 2019, s. 424).

De betingelser der skal være opfyldt, er oplyst i SL § 210, stk. 2. Af paragraffen følger at:

- 1) *“Den økonomiske bistand skal kunne rummes inden for selskabets frie reserver (...) og skal ydes på markedsvilkår.*
- 2) *Beslutningen om at yde økonomiske bistand skal enten træffes af generalforsamlingen eller af selskabets centrale ledelsesorgan efter bemyndigelse fra generalforsamlingen. Generalforsamlingens bemyndigelse kan indeholde økonomiske og tidsmæssige begrænsninger. Den økonomiske bistand må ikke udgøre et større beløb, end der er foreslået eller tiltrådt af selskabets centrale ledelsesorgan.*
- 3) *Beslutningen om at yde økonomisk bistand kan først træffes efter aflæggelsen af selskabets første årsrapport.”*

Foruden ovenstående mulighed for at et kapitalejerlån kan blive lovligt, er der en række undtagelser, som ikke er omfattet af SL § 210, stk. 1 og hvor selskabet altså lovligt kan yde lån. Disse undtagelser følger af de fem efterfølgende underafsnit:

6.3.4.1 Undtagelse 1: Selvfinansiering

Ifølge selskabslovens § 210, stk. 3. kan et selskab enten direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stikke sikkerhed for kapitalejere eller selskabets ledelse, såfremt der er tale om selvfinansiering. Dog er selvfinansiering i lighed med kapitalejerlånet som hovedregel ulovligt jf. SL § 206, men kan lovliggøres hvis nedenstående betingelser er opfyldt:

- Der foretages en kreditvurdering af den kreds der modtager den økonomiske bistand jf. SL § 206, stk. 3.
- Generalforsamlingen godkender den økonomiske bistand jf. SL § 207, stk. 1.
- Der foreligger en skriftlig redegørelse fra det centrale ledelsesorgan jf. SL § 207, stk. 1.
- Den økonomiske bistand skal være ydet på forsvarlig vis jf. SL § 208.
- Der må kun anvendes frie reserver jf. SL § 208.
- Den økonomiske bistand skal være ydet på sædvanlige markedsmæssige vilkår jf. SL § 209

Der foretages i afhandlingen ikke yderligere behandling af selvfinansiering.

6.3.4.2 Undtagelse 2: Moderselskabslån

Falder den økonomiske bistand ind i bestemmelserne i SL § 211, bortfalder kravet om at opfylde betingelserne i SL § 210, stk. 2. Ifølge SL § 211, stk. 1 kan et kapitalselskab lovligt yde økonomisk bistand for danske og visse udenlandske moderselskabers forpligtelser. Bestemmelsen omfatter både direkte og indirekte moderselskaber.

6.3.4.3 Undtagelse 3: Sædvanlig forretningsmæssig disposition

Et kapitalselskab kan også yde økonomiske bistand for i SL § 210, stk. 1 nævnte personkreds, såfremt at det er som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition jf. SL § 212. Hertil bør nævnes at *"Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner har som hovedregel været kendetegnet ved, at selskabet løbende foretager dispositioner af denne karakter med uafhængige parter (...)"*. (Buch & Whitt, 2018, s. 937).

6.3.4.4 Undtagelse 4: Penge- og realkreditinstitutter

Selskabslovens § 210 finder ikke anvendelse på *" (...) Pengeinstitutter og realkreditlån ydet af et realkreditinstitut"* jf. SL § 213. Denne undtagelse er nødvendig, da alle lån til bankens aktionærer ellers som udgangspunkt ville være ulovlige (Kruhl & Sørensen, 2014, s. 62).

6.3.4.5 Undtagelse 5: Medarbejderlån

Selskabslovens § 210 finder ligeledes ikke anvendelse på *" (...) Dispositioner foretaget med henblik på at erhverve kapital af eller til medarbejder i selskabet eller i et datterselskab"* jf. SL § 214. På baggrunden af undtagelsens ordlyd, gælder undtagelsen kun for medarbejdere og dermed ikke for ledelsesmedlemmer.

6.3.5 Konsekvenser af ulovligt kapitalejerlån

Såfremt der optages et kapitalejerlån, som ikke kan betragtes som lovligt jf. ovenstående Afsnit 6.3.4 eller dettes fem underafsnit, vil det selvsagt få en række konsekvenser. Disse vil blive beskrevet af nedenstående tre underafsnit:

6.3.5.1 Konsekvens 1: Tilbagebetaling

Selskabslovens § 215 fastsætter, at al økonomisk bistand ydet i strid mod SL § 210 straks skal tilbagebetales. Udover at der skal ske tilbagebetaling, skal der også betales en rente fastsat i Renteloven § 5, stk. 1 og 2 samt et tillæg på to procent. Såfremt den af lånevilkårenes fastsatte rente ikke er højere, anvendes denne. Renten fastsat i Renteloven § 5, stk. 1 og 2 er nationalbankens udlånsrente fastsat henholdsvis den 1. januar og første juli det pågældende år med et tillæg på otte procent. Ifølge SL § 215, stk. 1. samt Renteloven, vil rentesatsen for ulovlige kapitalejerlån være som følger:

Beregning af rentesats 2020	
Nationalbankens officielle udlånsrente pr. 1. januar 2021	0,05 % (p.a.)
+ tillæg jf. RL § 5, stk. 1	8,00 % (p.a.)
+ tillæg jf. SL § 215, stk. 1	2,00 % (p.a.)
= Rentesats ved tilbagebetaling	10,05 % (p.a.)

Tabel 1: Rentesats ved tilbagebetaling. Egen tilvirkning, SL § 215, Renteloven § 5 & Danmarks Nationalbank u.å

Ud fra ovenstående Tabel 1 ses det, at renten skal være på minimum 10,05 %, ved tilbagebetaling af lån pr. 1 januar 2021.

Der foreligger mulighed for, at et ulovligt kapitalejerlån kan tilbagebetales ved modregning i en fordring eksempelvis løn eller udbytte, hvor låntager i stedet for at tilbagebetale med likvide midler betaler med sin løn eller udbytte. Ønskes kapitalejerlånet tilbagebetalt med løn, skal der ske en indberetning af bruttolønnen, så nettolønnen beløbsmæssigt svarer til ulovlige kapitalejerlån inklusiv renter. Dette kan gøres, når lønnen er forfalden til betaling (Kruhl & Sørensen, 2014, s. 68-69). Selskabet skal indeholde A-skat af lønnen jf. KSL § 46. Ønskes det ulovlige kapitalejerlån derimod tilbagebetalt som udbytte, skal der ske en udlodning af et ordinært eller ekstraordinært udbytte der beløbsmæssigt svarer til det ulovlige kapitalejerlån inklusiv renter. Selskabet skal tilbageholde kildeskat af udbyttet jf. KSL § 65, og øvrige regler om udlodning af udbytte skal selvsagt overholdes. Rent praktisk er der ikke et krav om, at de likvide midler skal forlade selskabet i forbindelse med en tilbagebetaling ved løn eller udbytte.

6.3.5.2 Konsekvens 2: Personlig hæftelse

Såfremt tilbagebetalingen af et kapitalejerlån jf. ovenstående Afsnit 6.3.5.1 ikke kan finde sted, eller hvis en aftale om anden økonomisk bistand ikke kan bringes til ophør, hæfter de personer der har indgået aftalen for kapitalselskabet eventuelt påførte tab heraf jf. SL § 215, stk. 2.

6.3.5.3 Konsekvens 3: Bindende sikkerhedsstillelse

Hvis aftaleparten ikke har haft kendskab til, at sikkerhedsstillelsen er i strid med SL § 210, er sikkerhedsstillelsen ikke bindende for aftaleparten med i stedet for kapitalselskabet jf. SL § 215, stk. 3, og kan udelukkende ophøre ved tilbagebetaling.

6.3.6 Erhvervsstyrelsens mulige sanktioner

Som følge af overtrædelse af SL § 210, har Erhvervsstyrelsen mulighed for at foretage en række sanktioner med hjemme i forskellige love. Disse sanktioner gennemgås herefter.

Såfremt et ulovligt kapitalejerlån har en betydelig størrelse, eller såfremt der er gentagende gange er ydet ulovlige kapitalejerlån, kan Erhvervsstyrelsen suspendere selskabets mulighed for at fravælge revision herunder udvidet gennemgang, trods kriterierne herfor ellers er opfyldt jf. ÅRL § 135 stk. 7. Erhvervsstyrelsen kan beslutte, at selskabet skal underlægges revisionspligt i indeværende samt to efterfølgende år og kan i særlige tilfælde forlænge perioden med yderligere et år jf. ÅRL § 135, stk. 7. Hvis et ledelsesmedlem med bestemmende indflydelse accepterer et bødeforlæg eller dømmes for overtrædelse af SL § 210, stk. 1., gælder det i stedet at selskabet de følgende tre år underlægges revisionspligt. I dette tilfælde har Erhvervsstyrelsen mulighed for at forlænge perioden med op til to yderligere regnskabsår.

Generelt skal Erhvervsstyrelsen foretage regnskabskontrol jf. ÅRL § 159. Hvis der af regnskabskontrollen identificeres en overtrædelse af SL § 210, stk. 1, skal Erhvervsstyrelsen reagere herpå efter bestemmelserne i ÅRL § 161, stk. 1 ved enten at påtale overtrædelsen, påbyde at fejlen rettes eller bringes til ophør. Eventuelle påbud skal efterleves inden for en tidsfrist på seks uger. Efterleves påbuddet ikke inden for tidsfristen, vil ledelsen blive pålagt tvangsbøder indtil påbuddet efterleves (Erhvervsstyrelsen, 2020a).

Ifølge SL § 367 straffes overtrædelse af SL § 210 eller opretholdelse af dispositioner i strid med SL § 210 med bøde. Bøden udgør typisk 2,5 eller 5 procent, afhængig af hvornår lånet tilbagebetales (Erhvervsstyrelsen, 2020a).

6.4 Skatteretlige aspekter

De følgende afsnit vil redegøre for den skatteretlige behandling og forståelse af kapitalejerlån, herunder hvilke dispositioner og personer der er omfattet af ligningslovens bestemmelser. Der vil desuden blive redegjort for de skatteretlige konsekvenser ved at optage et kapitalejerlån. Det bemærkes, at begrebet kapitalejerlån ikke anvendes i selskabsskatteloven, det anvendes dog i afhandlingens følgende afsnit vedrørende de skatteretlige aspekter. Der tages udgangspunkt i selskabsskatteloven og ligningsloven.

6.4.1 Kapitalejerlån

Folketinget vedtog i september 2012 ved Lov 2012 nr. 926, at visse kapitalejerlån fremover skulle beskattes, da der kunne ses en stigende tendens til at kapitalejerlånet blev benyttet som et skattefrit alternativ til løn eller udbytte. Kapitalejerlånet behandles skatteretligt i ligningsloven, og i forbindelse med vedtagelsen af Lov 2012 nr. 926 blev § 16 E indsat i ligningsloven. Af paragraffen følger:

” Hvis et selskab m.v. omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 eller 2, og tilsvarende selskaber m.v. hjemmehørende i udlandet direkte eller indirekte yder lån til en fysisk person, behandles lånet efter skattelovgivningens almindelige regler om hævn timer uden tilbagebetalingspligt, forudsat at der mellem långiver og låntager er en forbindelse omfattet af § 2. (...)”.

Kapitalejerlån, herunder lån, sikkerhedsstillelser og midler stillet til rådighed, behandles dermed rent skattemæssigt efter skattelovens regler om hævning uden tilbagebetalingspligt, og anses derfor ikke som et lån men som en overførsel af værdier fra kapital selskabet til den fysiske person. Overførslen af værdier beskattes som løn eller udbytte (SKAT, 2021).

6.4.2 Betingelser for anvendelse

Dette afsnit beskriver betingelserne for at LL § 16 E kan finde anvendelse.

Ifølge ligningslovens § 16 E, skal selskabet være omfattet af SSL § 1, stk. 1, nr. 1 eller 2 samt tilsvarende selskaber med videre hjemmehørende i udlandet. Ligningslovens § 16 E omfatter altså alle udlån ydet af kapital selskaber, og øvrige selskaber omfattet af SSL § 1, stk. 1, nr. 2. Selskaber omfattet af SL § 1, stk. 1, nr. 2 er eksempelvis selskaber med begrænset ansvar og foreninger med begrænset ansvar.

Hvis det danske eller udenlandske selskab der yder udlånet, er skattetransparent efter dansk ret, er lånet ikke omfattet af LL § 16 E.

6.4.3 Personer omfattet

Ifølge LL § 16 E kan der kun ydes udlån til fysiske personer, og dermed ikke juridiske personer, som ellers gør sig gældende ifølge selskabsloven. I følgende underafsnit redegøres der for den omfattede personkreds.

6.4.3.1 Kapitalejere

Ligningslovens § 16 E gør sig gældende for skattepligtige fysiske personer, der har en forbindelse med det långivende selskab som er omfattet af LL § 2. Dette kunne eksempelvis være, at personen der modtager lånet, har bestemmende indflydelse over det långivende selskab som beskrevet i LL § 2, stk. 1, nr. 1. Bestemmende indflydelse skal ifølge LL § 2, stk. 2 forstås som værende *"(...) ejerskab eller rådighed over stemmerettigheder, således der direkte eller indirekte ejes mere end 50 pct. af aktiekapitalen eller rådes over mere end 50 pct. af stemmerne."* Modsat selskabsretten gælder denne bestemmelse også for kapitalejere med bestemmende indflydelse i udenlandske selskaber eller virksomheder jf. LL § 2, stk. 1.

6.4.3.2 Nærtstående parter

Nærtstående parter bliver i kraft af henvisningen til LL § 2 også omfattet af LL § 16 E. Af LL § 16 H defineres nærtstående parter som værende *"(...) den skattepligtiges ægtefælle, forældre og bedsteforældre samt børn og børnebørn og disses ægtefæller eller dødsboer efter de nævnte personer. Stedbarns- og adoptivforhold sidestille med ægte slægtsskabsforhold."* og denne definition af nærtstående parter forventes ligeledes at gøre sig gældende for LL § 16 E. Det bør bemærkes, at søskende ikke defineres som nærtstående parter hvilket de i visse tilfælde gør i selskabsloven jf. SL § 210, stk. 1. Endvidere bør det bemærkes, at nærtstående betragtes samlet, hvormed to nærtstående der hver besidder 30 procent af kapitalandelene, bliver betragtet som i fællesskab at havende bestemmende indflydelse, og dermed er omfattet af LL § 16 E (Kruhl & Sørensen, 2014, s. 113).

6.4.4 Dispositioner omfattet

Ligningslovens § 16 E omfatter i lighed med selskabsloven tre forskellige dispositioner hvor långiver enten yder lån, stiller sikkerhed eller stiller midler til rådighed til en fysisk person dog med bestemmende indflydelse eller dennes nærtstående. De tre forskellige dispositioner skal

fortolkes i lighed med selskabsretten og gennemgås derfor kort særskilt nedenfor. For alle tre typer gælder det, at LL § 16 E også finder anvendelse på lån der ikke direkte er ydet til en aktionær, eksempelvis såfremt at selskabet overtager en fordring mod en kapitalejer eller køber et pantebrev udstedt af en aktionær eller såfremt de låner til nærtstående personer. Overordnet vil de tre dispositioner blive omtalt som lån.

6.4.4.1 Disposition 1: Lån

Et lån omfatter efter LL § 16 E kun de tilfælde, hvor kapitalselskabet har udlånt penge til kapitalejer og dermed har en pengefordring (Kruhl & Sørensen, 2014, s. 118).

Der henvises i øvrigt til gennemgangen af dispositionen jf. Selskabsretten i afhandlingens Afsnit 6.3.3.1.

6.4.4.2 Disposition 2: Sikkerhed stillet

Når et kapitalselskab stiller sikkerhed for en kapitalejer, betyder det, at kapitalselskabet bærer sikkerheden for at kapitalejerens kreditor får tilbagebetaling for et ydet lån. At stille sikkerhed ligestilles af LL § 16 E med lån, og betragtes derfor også som en hævning uden tilbagebetalingspligt, trods der ikke reelt foretages en hævning fra selskabet.

Der henvises i øvrigt til gennemgangen af dispositionen jf. Selskabsretten i afhandlingens Afsnit 6.3.3.2.

6.4.4.3 Disposition 3: Midler stillet til rådighed

Midler der stilles til rådighed, dækker over dispositioner der hverken kan betragtes som et lån eller en sikkerhedsstillelse og er udelukkende omfattet af LL § 16 E, såfremt der er tale om lån til eje, hvor låntager ikke har tilbageleveringspligt (SKAT, 2021).

Der henvises i øvrigt til gennemgangen af dispositionen jf. Selskabsretten i afhandlingens Afsnit 6.3.3.3.

6.4.5 Undtagelser

Til LL § 16 E, er der en række undtagelser og dermed typer af lån, som ikke er omfattet. Disse låntyper vil blive gennemgået i nedenstående tre underafsnit:

6.4.5.1 Undtagelse 1: Sædvanlig forretningsmæssig disposition

Denne undtagelse til LL § 16 E gælder lån som er ydet som led i sædvanlig forretningsmæssig disposition. Der er altså tale om et kapitalejerlån, som er opstået som led i kapitalejerens sædvanlige forretning med det långivende selskab. Lånet vil ligeledes være stillet og forrentet på forretningsmæssige og normale vilkår, som ville gøre sig gældende uanset låntagers position. Et sådant lån, vil skattestyrelsen som udgangspunkt ikke beskatte. Der kan dog foretages konkrete vurderinger, som kan medføre, at lånet alligevel beskattes. Lån uden modydelse kan kun undtages fra LL § 16 E, stk. 1, hvis de er ydes af et pengeinstitut (SKAT, 2021). Disse lån behandles efterfølgende i Afsnit 6.4.5.2.

6.4.5.2 Undtagelse 2: Pengeinstitutter

En kapitalejer med bestemmende indflydelse i et pengeinstitut kan, på lige vilkår med øvrige låntagere og på sædvanligvis, optage et lån hos pågældende pengeinstitut. Et sådant lån vil blive anset som et traditionelt banklån, og vil derfor ikke være omfattet af LL § 16 E, stk. 1. Hvis lånet er finansieret ved salg af obligationer, ses det som værende et led i en forretningsmæssig disposition, hvormed det også er omfattet (SKAT, 2021). I praksis er denne undtagelse som udgangspunkt ikke relevant, da den gælder i situationer, hvor en fysisk person, med bestemmende indflydelse over et pengeinstitut, modtager et sædvanligt lån herfra (Kruhl & Sørensen, 2014, s. 127).

6.4.5.3 Undtagelse 3: Selvfinansiering

Lån til selvfinansiering efter SL § 206, stk. 2, er ligeledes undtaget for bestemmelserne i LL § 16 E.

6.4.6 Beskatning kapitalejerlån

Et kapitalejerlån, lovligt som ulovligt, beskattes efter LL § 16 E efter skattelovgivningens almindelige regler om hævninger uden tilbagebetalingspligt, altså som løn eller udbytte. Dette gøres for at fjerne de skattemæssige incitamentter til at låne penge i selskabet. Kapitalejerlånet bliver skattemæssigt ikke behandlet som et lån, men som en overførsel af værdier fra selskab til person. Beskatningen samt eventuelt fradrag finder sted på lånetidspunktet (SKAT, 2021). De almindelige regler om indeholdelse af A-skat eller ubytteskat, samt reglerne om indberetning til skattestyrelsen gør sig derfor også gældende.

For sikkerhed stillet er det skattepligtige beløb svarende til sikkerhedens pålydende beløb. Selskabet er udelukkende fradragsberettiget, såfremt lånet anses som løn (SKAT, 2021).

I forhold til sikkerhedsstillelser gælder det, at beskattningen gennemføres trods der kun er stillet sikkerhed og ikke reelt er sket en udbetaling, det er altså ret beskattningsmæssigt uden betydning om selskabet har udbetalt 500.000 kr. eller blot har stillet sikkerhed herfor. Beskattningen træder i kraft så snart der er stillet sikkerhed (Kruhl & Sørensen, 2014, s. 120-121).

6.4.6.1 Tilbagebetaling med dobbeltbeskatning

Såfremt lånet omfattet af § 16 E tilbagebetales, ophæves beskattningen af lånet ikke for låntager, da formålet med beskattningen af kapitalejerlånet er, at fjerne det incitament der var for at udbetale løn eller udbytte i form af lån.

Modsætningsvist beskattes selskabet ikke, hvis lånet tilbagebetales jf. LL § 16 E, stk. 2.

Dobbeltbeskatning opstår i de tilfælde hvor lånet tilbagebetales, da lånet skatteretligt betragtes som en hævning uden tilbagebetalingspligt allerede ved udbetaling. Udlignes beløbet ved en indbetaling til selskabet, vil det betyde, at selvsamme beløb vil skulle beskattes igen, når selskabet senere betaler det ud som enten løn eller udbytte. (Bygholm & Larsen, 2014).

6.4.6.2 Tilbagebetaling uden dobbeltbeskatning

Dobbeltbeskatning vil kunne undgås, hvis det selskabsretlige tilgodehavende der opstår i forbindelse med et ulovligt kapitalejerlån udloddes som en fordring eller modregnes i kapitalejerens fordring på løn eller udbytte som beskrevet i Afsnit 6.4.6 (Bygholm & Larsen, 2014). Dette skyldes, at en udlodning eller modregning af en fordring ingen skattemæssige konsekvenser for kapitalejeren eller kapitalselskabet (Kruhl & Sørensen, 2014, s. 113)

6.4.6.3 Renteindtægter og renteudgifter

For lån omfattet af LL § 16 E gælder det desuden, at der i et skattemæssigt henseende ikke er tale om et lån. Dette betyder, at lånet beskattet som en hævning og at låntager derfor ikke kan få fradrag for sine renteudgifter i forbindelse med lånet og långiver vil ligeledes blive beskattes af renteindtægter som skattepligtigt tilskud (SKAT, 2021).

6.5 Revisionspligt i Danmark

Ifølge ÅRL § 2, stk. 1 og § 3, stk. 1, 1. pkt. er alle danske kapitalselskaber forpligtet til at udarbejde og aflægge årsrapport. Årsrapporten skal give et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling samt resultat for regnskabsåret jf. ÅRL § 11, stk. 1. Af ÅRL § 8 fremgår det, at det er ledelsens ansvar at aflægge årsrapport i overensstemmelse med

gældende lovgivning og eventuelle yderlige aftalte eller vedtægtsbestemte krav. Der er dog ikke længere et krav om, at samtlige kapitalselskaber skal aflægge årsrapport med revisionserklæring. Den lempede revisionspligt vil blive behandlet nedenfor i Afsnit 6.5.1.

6.5.1 Lempelse af revisionspligt

I 2006 blev revisionspligten lempet ved Lov 2006 nr. 245. Loven gjorde det muligt for virksomheder, der aflægger årsrapport efter regnskabsklasse B, at fravælge revisionspligten gældende fra 2006.

Grænserne for hvornår regnskabsklasse B virksomhederne kan fravælge revisionspligten blev senere forhøjet ved Lov 2010 nr. 720, gældende fra 2011. Den gældende lov siger nu, at virksomheder der aflægger årsrapport efter regnskabsklasse B jf. ÅRL § 135, stk. 1., kan undlade at lade sit regnskab revidere, hvis virksomheden i to på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet ikke overskrider to af nedenstående størrelser:

- 1) En balancesum på 4 mio. kr., (forhøjet fra 1,5 mio. kr. ved L 2010 nr. 720)
- 2) en nettoomsætning på 8 mio. kr., (forhøjet fra 3 mio. kr. ved L 2010 nr. 720)
- 3) et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 12. (uændret)

Det er altså kun disse størrelsesmæssige faktorer der afgør, hvorvidt revisionen kan fravælges. De samme størrelser gør sig gældende for meget små holdingselskaber. Her gælder det, at holdingselskabet og de virksomheder, der udøves betydelig indflydelse over, ikke tilsammen må overskride to af ovenstående størrelser i to på hinanden følgende år (Erhvervsstyrelsen, 2020b).

Såfremt revisionen ønskes fravalgt, er det virksomhedens generalforsamling eller tilsvarende godkendelsesorgan der skal træffe beslutningen med fremadrettet virkning. Såfremt årsregnskabet er revideret, skal fravalget om revision næste regnskabsår oplyses i ledelsespåtegningen jf. ÅRL § 10 a. Hvis årsrapporten ikke indeholder en ledelsespåtegning, skal oplysningerne om fravalg af revision i stedet gives i ledelsesberetningen jf. ÅRL § 10 a, stk. 2.

Hvis virksomheden er nystiftet og dermed ikke tidligere har aflagt årsrapport, har det fortsat mulighed for at fravælge revision, såfremt de har oplyst herom i virksomhedens stiftelsesdokument (Erhvervsstyrelsen, 2020b).

Virksomheder der aflægger årsrapport i en højere regnskabsklasse end regnskabsklasse B, har ikke mulighed for at fravælge revision jf. ÅRL § 135, stk. 1.

6.5.1.1 Muligheden for udvidet gennemgang

Erhvervsstyrelsens erklæringsstandard for små virksomheder, også kendt som udvidet gennemgang, er en nyere dansk erklæringsstandard, der trådte i kraft den 22. april 2013 som bilag til den nye Erklæringsbekendtgørelse. Det blev således muligt for små virksomheder i regnskabsklasse B, ved Lov 2012 nr. 1232, at lade revisionen udføre efter den nye erklæringsstandard og dermed fravælge revision i sin traditionelle forstand (Gydemand, 2013).

For små virksomheder gælder det, at virksomheden ikke må overskride to af nedenstående størrelser i to på hinanden følgende regnskabsår jf. ÅRL § 7, stk. 2:

- 1) En balancesum på 44 mio. kr.,
- 2) en nettoomsætning på 89 mio. kr.,
- 3) et gennemsnitlige antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 50

6.5.2 Relevant lovgivning

Muligheden for fravalget af revisionen giver selvsagt plads til andre erklæringstyper med mindre grad af revisorbistand og dermed også lavere grad af sikkerhed eller ingen sikkerhed. De forskellige erklæringstyper vil blive gennemgået i følgende underafsnit. Gennemgangen vil tage udgangspunkt i de relevante bestemmelser i Revisorloven, Erklæringsbekendtgørelsen og revisionsstandarder. Indledningsvist vil afsnittet omhandle Revisorloven, Erklæringsbekendtgørelsen og revisionsstandarder, hvorefter erklæringstyperne revision, udvidet gennemgang, review og assistance vil blive gennemgået. Afslutningsvist vil muligheden for at aflægge årsrapport uden erklæring blive præsenteret.

6.5.2.1 Revisorloven

Revisorloven omfatter betingelserne for godkendelse og registrering af revisorer og revisionsvirksomheder, samt hvilke vilkår der er for udførelsen af opgaver i forbindelse med revision. Revisorloven indeholder endvidere gældende regler om offentligt tilsyn med godkendte revisorer og revisionsvirksomheder jf. RL § 1, stk. 1.

Når revisor afgiver revisionspåtegninger på årsrapporterne samt udtalelser om ledelsesberetninger og øvrige erklæringer med sikkerhed, der ikke udelukkende er bestemt til hvergivers eget brug, finder revisorloven ifølge RL § 1, stk. 2. også anvendelse. Dette gør sig

gældende uanset hvorvidt der er tale om erklæringer med høj eller lav grad af sikkerhed. For revisors øvrige erklæringsopgaver der bliver behandlet i RL § 1, stk. 3, eksempelvis erklæringer uden sikkerhed, som ikke blot udelukkende er bestemt til hvervsgiverens eget brug, gælder det, at de ligeledes omfattes af revisorloven, dog kun dele heraf.

Nedenstående Tabel 2 giver et overblik over, hvilke centrale bestemmelser i revisorloven som erklæringer henholdsvis med og uden sikkerhed er omfattet af:

Bestemmelse – Revisor skal	Erklæringer med sikkerhed § 1, stk. 2	Erklæringer uden sikkerhed, § 1, stk. 3
have tegnet forsikring, § 3	Omfattet	Omfattet
udvise professionel kompetence og fornøden omhu, § 16	Omfattet	Omfattet
rapportere om økonomiske forbrydelser, § 22	Omfattet	Omfattet
være uafhængig, § 24	Omfattet	Ej omfattet, oplyses
udføre kvalitetskontrol, § 29	Omfattet	Ej omfattet
have tavshedspligt, § 30	Omfattet	Omfattet
have disciplinæransvar	Omfattet	Omfattet

Tabel 2: Revisorlovens centrale bestemmelser. Egen tilvirkning, Revisorloven & Langsted et.al s. 416

For erklæringer omfattet af RL § 1, stk. 2 gælder det, at revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant og udføre opgaverne i overensstemmelse med god revisorskik, herunder udvise professionel kompetence og fornøden omhu, som tidligere beskrevet i Afsnit 6.2. Revisor skal jf. RL § 16, stk. 4 ligeledes udvise professionel kompetence og fornøden omhu under udførsel af opgaver omfattet RL § 1, stk. 3.

For erklæringer omfattet af både RL § 1, stk. 2 og stk. 3, gælder det desuden, at revisor, såfremt han får begrundet formodning om økonomiske forbrydelser af betydelig eller grov karakter, straks skal underrette hele ledelsen herom, hvis han vurderer dem egnet til at forhindre kriminaliteten. Ledelsen får herefter en frist på 14 dage til at standse kriminaliteten og rette op på skaderne. Sker dette ikke, skal revisor underrette Hvidvasssekretariatet herom jf. RL § 22, stk. 1. Finder revisor derimod ikke ledelsen egnet til at forhindre kriminaliteten, skal Hvidvasssekretariatet i stedet underrettes straks jf. RL § 22, stk. 2.

Revisor har desuden tavshedspligt, hvilket gør sig gældende uanset om erklæringen er aflagt med eller uden sikkerhed jf. RL § 30.

6.5.2.2 Erklæringsbekendtgørelsen

Ifølge Erklæringsbekendtgørelsens indledende bestemmelser gælder det ligeledes, at revisor skal agere som offentlighedens tillidsrepræsentant ved afgivelse af enhver erklæring med

sikkerhed, som ikke udelukkende er bestemt til hvervsgiverens eget brug samt ved udtalelser om ledelsesberetninger jf. Erkl.Bek § 1, stk. 1.

Af Erkl.Bek § 1, stk. 2. fremgår det, hvordan revisor skal udforme erklæringerne og udtalelserne, således de tilgodeser regnskabsbruger på en måde, der gør dem i stand til at træffe beslutninger på et oplyst grundlag.

Erklæringsbekendtgørelsens Kapitel 2 beskriver de mindstekrav, der gør sig gældende i forbindelse med udarbejdelse, udformning og indhold af de forskellige erklæringstyper med sikkerhed. Nedenstående Tabel 3 illustrerer, hvilke erklæringstyper der er omfattet af erklæringsbekendtgørelsen:

Afgivelse af erklæring		
§§ 3-8	Revisionspåtegninger på reviderede regnskaber	Revision
§§ 9-11	Erklæringer om udvidet gennemgang af regnskaber	Udvidet gennemgang
§§ 12-15	Erklæringer om gennemgang af regnskaber	Review

Tabel 3: Opdeling af Erklæringsbekendtgørelsen. Egen tilvirkning, Erklæringsbekendtgørelsen.

Ved både revision, udvidet gennemgang og review skal revisor altid modificere sin konklusion såfremt det vurderes, at det aflagte regnskab indeholder væsentlige fejl eller mangler, eller såfremt der ikke kan opnås et tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis jf. Erkl.Bek. § 6, stk. 1, § 10, stk. 2 og § 13, stk. 2. Årsrapportens konklusion kan modificeres på tre følgende måder: konklusion med forbehold, afkræftende konklusion og manglende konklusion, hvilket gør sig gældende ved både revision jf. Erkl.Bek § 6, stk. 3, udvidet gennemgang jf. Erkl.Bek § 10, stk. 2 og review jf. Erkl.Bek § 13, stk. 2.

Hvis forholdet ikke gør, at revisor modificerer konklusionen, skal revisor fortsat gøre regnskabsbruger opmærksom på forholdet jf. Erkl.Bek § 7, stk. 1. Dette gøres ved i stedet at fremhæve forholdet i regnskabet, og skal gøres både ved revision jf. Erkl.Bek. § 5, stk. 1 nr. 4, for udvidet gennemgang jf. Erkl.Bek. § 9, stk. 1 nr. 4. og for reviewklæringer jf. Erkl.Bek. § 12, stk. 1 nr. 6. For de øvrige erklæringstyper er der ikke et minimumskrav om, at revisor skal afgive en erklæring der indeholder uvæsentlige forhold, hvorfor disse uvæsentlige forhold ikke vil komme til regnskabsbrugerens kendskab. Såfremt revisor, ved revision eller udvidet gennemgang, eksempelvis identificerer et kapitalejerlån, der giver begrundet formodning om at ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar, skal revisor altid oplyse herom jf. Erkl.Bek § 7, stk. 2 og Erkl.Bek § 9, stk. 1, nr. 6. Dette gælder modsætningsvist ikke for reviewklæringer jf. Erkl.Bek § 12. For øvrige erklæringstyper er der ligeledes ikke krav om,

at revisor skal give oplysninger om andre forhold. Der kan dog ifølge Erklæringsvejledningen punkt 5.6.2, være tale om så bagatelagte beløb, at det ikke tjener noget formål at oplyse herom. Dette ændrer ikke på, at lånet fortsat er ulovligt og dermed skal underrettes til Hvidvasssekretariatet.

I hvilken grad det identificerede kapitalejrlån får indvirkning på revisors påtegning kommer an på, om der er tale om et lovligt eller ulovligt kapitalejrlån, hvor stort lånet er, erklæringstype, samt øvrige forhold. Når der identificeres et kapitalejrlån, skal revisor altid kontrollere hvorvidt (FSR, 2019):

- der er væsentlige fejl i den regnskabsmæssige behandling af kapitalejrlånet – ellers modificeres konklusionen uanset erklæringstype
- der eksisterer eller har eksisteret et ulovligt kapitalejrlån – det oplyses i påtegningen at ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar ved både revision og udvidet gennemgang
- notekravet vedrørende kapitalejrlån jf. ÅRL § 73 er overholdt – ellers modificeres konklusionen uanset erklæringstype

6.5.3 Revisionsstandards

International Federation of Accountants, IFAC, varetager udsendelsen af de internationale standarder, som det forventes, at alle statsautoriserede og godkendte revisorer overholder i forbindelse med deres virke. Disse standarder er udarbejdet og godkendt af International Auditing and Assurance Standards Board, IAASB, og er som følger af Tabel 4 (Karnov, 2021):

Navn	Forkortelse	Nr.	Antal standarder
Internationale standarder om revision	ISA	200-810 (100-999)	36
Internationale standarder om review	ISRE	2400-2410 (2000-2699)	2
Internationale standarder om andre erklæringsopgaver med sikkerhed	ISAE	3000-3420 (3000-3699)	5
Internationale standarder om beslægtede opgaver	ISRS	4400-4410 (4000-4699)	2
Internationale standarder om kvalitetsstyring	ISQC	1	1

Tabel 4: Revisionsstandards. Egen tilvirkning, Karnov, 2021.

Foruden disse standarder findes Erhvervsstyrelsens erklæringsstandard for udvidet gennemgang, som tager udgangspunkt i ISRE. Disse standarder danner grundlag for rammerne omkring de forskellige erklæringstyper, som vil blive behandlet i nedenstående Afsnit 6.5.4.

De danske standarder skal ligeledes overholdes i forbindelse med revisors konklusion, da denne som nævnt i Afsnit 6.5.2.2 er omfattet af Erklæringsbekendtgørelsen.

6.5.4 Erklæringstyper

Denne del af afhandlingen tager udgangspunkt i ISA 700, 705 og 706 om revision, ISRE 2400 om review, ISRS 4410 om assistance, Erhvervsstyrelsens særlige erklæringsstandard for udvidet gennemgang samt årsrapporter aflagt uden revisorbistand. Afsnittet vil blandt andet indeholde oplysninger om sikkerhed og kommunikation.

Nedenstående Tabel 5 giver et indledende overblik over erklæringstyperne, deres grad af sikkerhed samt revisors kommunikation på baggrund af Afsnit 6.5.2.2 for hver enkel erklæringstype:

	Revision	Udvidet gennemgang	Review	Assistance	Ingen erklæring
	Høj grad af sikkerhed	Begrænset sikkerhed +	Begrænset sikkerhed	Uden sikkerhed	Uden sikkerhed
Konklusion	✓	✓	✓	✗	✗
Modifikation af konklusion	✓	✓	✓	✗	✗
Rapportering om overtrædelse af regnskabslovgivning og ledelsesansvar	✓	✓	✗	✗	✗
Fremhævelse af forhold i regnskabet eller revisionen	✓	✓	✓	✗	✗

Tabel 5: Erklæring, sikkerhed og kommunikation. Egen tilvirkning, Erkl.Bek.

Hver enkel erklæringstype vil blive yderligere behandlet særskilt i de efterfølgende underafsnit. Desuden vil muligheden for at aflægge årsrapport uden erklæring blive gennemgået.

6.5.4.1 Revision

Som det ses af ovenstående Tabel 4, er revision den eneste erklæringstype med høj grad af sikkerhed. Dette betyder, at revisors konklusion for årsregnskabet, med cirka 95 procent sikkerhed, er korrekt (Füchsel et.al, 2017, s. 183).

Revision reguleres foruden revisorloven og erklæringsbekendtgørelsen primært af følgende ISA'er som afsnittet ligeledes vil behandle:

- **ISA 700:** Udformning af en konklusion og afgivelse af erklæring om et regnskab
- **ISA 705:** Modifikationer til konklusionen i den uafhængige revisors erklæring
- **ISA 706:** Fremhævelse af forhold i regnskabet og fremhævelse af forhold vedrørende forståelse af revisionen i den uafhængige revisors erklæring

Ifølge ISA 700.11 skal revisor konkludere, hvorvidt der er opnået høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation. Denne konklusion skal endvidere tage højde for, om der er opnået tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis.

Som nævnt i Afsnit 6.5.2.2 er der forskellige muligheder hvorpå revisor kan afvige fra en positiv konklusion. Revisor kan modificere sin konklusion, enten ved at afgive en konklusion med forbehold, en afkræftende konklusion eller en manglende konklusion jf. ISA 705.2. ISA 706.1 giver revisor mulighed for at kommunikere yderligere forhold, ved at fremhæve disse forhold i årsrapporten. Såfremt revisor ønsker at afgive en blank påtegning, gøres dette efter ISA 700.

6.5.4.2 Udvidet gennemgang

Udvidet gennemgang giver en begrænset grad af sikkerhed. Udvidet gennemgang kan betragtes som review, med fire yderligere obligatoriske handlinger, hvor revisor ifølge VEJL2017.1001.UG skal:

- Indhente underskrifter fra ting-, person- og bilbog per balancedagen
- Indhente engagementsbekræftelser fra virksomhedens pengeinstitutter pr. balancedagen
- Indhente oplysninger i form af advokatbreve fra virksomhedens advokatforbindelser
- Indhente dokumentation for at virksomhedens indberetninger af A-skat, AM-bidrag, merværdiafgift og lønsumsafgift er korrekt foretaget på baggrund af bogføringen.

Udvidet gennemgang er en dansk erklæringstype, hvorfor den ikke forefindes i de internationale standarder. Dog tager udvidet gennemgang i lighed med review udgangspunkt i ISRE 2400, som behandles nedenfor i Afsnit 6.5.4.3.

6.5.4.3 Review

En reviewerklæring er en erklæring med begrænset grad af sikkerhed. Såfremt der er tale om erklæring vedrørende årsregnskab, reguleres revisors arbejde foruden revisorloven og erklæringsbekendtgørelsen af ISRE 2400. Revisors opgaver i forbindelse med udarbejdelsen af en reviewerklæring er betydeligt lavere end ved revision (Füchsel, 2017, s. 181). Det bemærkes, at konklusionen i en reviewerklæring udelukkende fortæller at revisor, på baggrund af sine udførte handlinger, ikke har identificeret forhold, der gør, at regnskabet ikke giver et retvisende billede (FRS, u.å.).

6.5.4.4 Opgaver om opstilling af finansielle oplysninger - Assistance

En assistanceerklæring, er trods revisors involvering, en erklæringstype uden sikkerhed. Da erklæringen er uden sikkerhed, er den også uden revisors konklusion. I stedet for at afgive en konklusion, udformer revisor en udtalelse (Füchsel, 2017, s. 187). Revisor udfører i forbindelse med en assistanceerklæring ikke kontroller af oplysningerne i regnskabet. Da revisor ikke kan afgive en erklæring, såfremt regnskabet indeholder åbenlyse fejl, må revisor i stedet afstå opgaven (FSR, u.å.).

Assistanceerklæringer er ikke omfattet af erklæringsbekendtgørelsen, men tager udgangspunkt i ISRS 4410, og er desuden omfattet af dele af revisorloven som nævnt i Afsnit 6.5.2.1.

6.5.4.5 Ingen bistand fra revisor

Slutteligt er det muligt at vælge, selv at udarbejde årsrapporten helt uden revisorbistand. I og med at der ikke er tilknyttet en revisor i denne sammenhæng, er det selskabet selv der aflægger årsrapporten. Årsrapporten skal indberettes til Erhvervsstyrelsen selvom at der hverken er erklæring på, eller at der har været en revisor involveret i forbindelse med aflæggelse af årsrapporten og bliver i lighed med ovenstående erklæringstyper tilgængelige for enhver på CVR.

6.5.5 Revisors underretningspligt

Såfremt revisor opdager et ulovligt kapitalejerlån, skal revisor underrette dette. Det skyldes, at de midler der opnås ved et ulovligt kapitalejerlån, opfylder en af betingelserne for hvidvasklovens underretningspligt jf. hvidvaskloven § 26, stk. 1, nemlig at de er opnået ved en strafbar lovovertrædelse jf. SL § 210, stk. 1, jf. hvidvaskloven § 367, stk. 1. Underretningen skal ske uanset kapitalejerlånets størrelse, og også selvom kapitalejerlånet enten er tilbagebetalt eller berigtiget (Erhvervsstyrelsen, 2021). Revisors underretningspligt gælder uanset det ulovlige kapitalejerlåns beløbsmæssige størrelse, og uanset at det er indfriet, hvormed der ikke antages en væsentlighedsbetragtning. Underretningspligten gør sig ligeledes gældende uanset erklæringstype. Revisor kan grundet sin tavshedspligt ikke orientere kunden om, at han har foretaget en underretning (Hansen & Jørgensen, 2021).

6.6 Regnskabs- og revisionsmæssige aspekter

Når et selskab yder et kapitalejerlån, vil der opstå en række regnskabs- og revisionsmæssige krav.

6.6.1 Præsentation af kapitalejerlån i balancen

Når revisor identificerer et kapitalejerlån, skal dette oplyses i årsrapporten. Der er forskelligt hvordan et kapitalejerlån skal præsenteres afhængig af om kapitalejerlånet er lovligt eller ulovligt og afhængig af erklæringstype.

Kapitalejerlånet skal præsenteres særskilt på balancens aktivside. Et kapitalejerlån kan både blive klassificeret som et finansielt anlægsaktiv eller som et omsætningsaktiv, og gøres under

aktivposten ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse”. Er der tale om et ulovligt kapitalejerlån, skal lånet indregnes og præsenteres under omsætningsaktiver, der er dog ikke krav om opdeling i lovlige og ulovlige kapitalejerlån jf. ÅRL Bilag 2 skema 1 og 2. Der skal ligeledes skildres mellem om kort- og langfristet lån i præsentationen.

Kapitalejerlånet skal præsenteres i balancen, såfremt kapitalejerlånet eksisterer på balancetidspunktet eller af sammenligningstallet, uanet hvilken erklæringstype der er på årsrapporten, også såfremt årsrapporten er aflagt uden bistand fra revisor og dermed er uden erklæring.

6.6.2 Notekrav vedrørende kapitalejerlån

Har et kapitalselskab et tilgodehavende hos et eller flere medlemmer af ledelsen, skal summen af tilgodehavender angives fordelt på hver ledelseskategori. Herudover skal der for hver ledelseskategori angives relevante lånevilkår såsom rentefod, lån tilbagebetalt i året, nedskrivninger, løbetid med videre. Hvis lånet både er optaget og indfriet i året, skal det oplyses særskilt. Bestemmelsen gælder både for lån og sikkerhedsstillelser jf. ÅRL § 73, stk. 1 og stk. 2. Bestemmelserne i ÅRL § 73 gør sig udelukkende gældende for ledelsesmedlemmer. Ifølge SL § 5, stk. 19 defineres ledelsen som medlemmer af bestyrelsen, direktionen og tilsynsrådet samt suppleanter til medlemmer af bestyrelsen og tilsynsrådet SL § 111, stk. 4. Noteoplysningerne skal oplyses per ledelseskategori og ikke per enkeltperson, dog skal de fortsat oplyses selvom der kun er ét medlem i en specifik ledelseskategori. Notekravet gør sig desuden gældende uanset om der er tale om et lovligt eller ulovligt kapitalejerlån, og gælder uanset hvilken erklæringstype der er på kapitalselskabets årsrapport, også hvis der ikke er en erklæring på årsrapporten, fordi der ikke har været en revisor involveret.

Årsregnskabslovens § 98 C bør desuden tages i betragtning, såfremt selskabet er i større regnskabsklasse end klasse B. ÅRL § 98 C beskriver hvordan transaktioner mellem virksomheden og dens nærtstående parter jf. ÅRL § 98 C, stk. 2 skal noteoplyses, herunder oplysninger om transaktionens art, størrelse, betingelser, nedskrivninger med videre.

6.6.3 Modifikationer af konklusion som følge af kapitalejerlån

Hvis revisor bliver opmærksom på at der er eller har været et kapitalejerlån den periode, som årsrapporten dækker, skal revisor vurdere, hvorvidt der er tale om et lovligt eller ulovligt kapitalejerlån efter bestemmelserne i Selskabsloven.

I forbindelse med identifikation af et kapitalejerlån, skal revisor desuden vurdere, hvorvidt der eksempelvis er fejl forbundet hermed i form af manglende note jf. ÅRL § 73. Hvis notekravet i ÅRL § 73 ikke er overholdt i forbindelse med udarbejdelse af årsrapporten, skal revisor modificere sin konklusion ved eksempelvis at tage forbehold herfor. Dette forbehold vil som udgangspunkt altid være væsentligt. Revisor skal også tage forbehold, hvis et ulovligt kapitalejerlån ikke er korrekt indregnet og præsenteret under aktivposten ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse” under omsætningsaktiver. Også dette forbehold vil som udgangspunkt være væsentligt. Ydermere skal revisor tage forbehold hvis kapitalejerlånet ikke er målt korrekt, eksempelvis fordi der ikke er tillagt de lovpligtige renter, hvis dette forhold er væsentligt jf. tidligere Afsnit 6.5.2.2.

Revisor må kun tage forbehold i sin konklusion på årsrapporter for de kapitalselskaber der har erklæringstypen revision, udvidet gennemgang eller review jf. Afsnit 6.5.2.2.

6.6.4 Fremhævelse og oplysning af forhold vedrørende kapitalejerlån og ledelsesansvar

Revisor må kun fremhæve forholdet i regnskabet i de årsrapporter der er afgivet med henholdsvis erklæringstypen revision jf. Erkl.Bek § 7, stk. 1., udvidet gennemgang jf. Erkl.Bek § 9 eller review ligeledes jf. Erkl.Bek § 12.

Revisor skal ved revision og udvidet gennemgang desuden oplyse om andre forhold, som giver en begrundet formodning om at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar ligeledes jf. tidligere Afsnit 6.5.2.2. Det skal også oplyses såfremt der er sket en overtrædelse af den relevante lovgivning, her selskabsloven jf. Erkl.Bek § 7, stk. 2 og § 9. Begge dele vil som udgangspunkt gøre sig gældende, når revisor bliver opmærksom på et ulovligt kapitalejerlån. Erklæringsvejledningens punkt 5.6.2. gør dog undtagelse for bagatelagte beløb.

Såfremt der er tale om et ulovligt kapitalejerlån skal revisor fremhæve forholdet vedrørende ledelsens mulighed for at ifalde erstatnings- eller strafansvar så længe kapitalejerlånet eksisterer. Det betyder, at revisor skal fremhæve forholdet selvom kapitalejerlånet er indfriet i året eller efter balancedagen, eller såfremt det ulovlige kapitalejerlån først er opstået efter balancedagen jf. SL § 367, stk. 1, dette gælder kun for erklæringstyperne revision og udvidet gennemgang.

7 Empiri

Kommende Afsnit 7.1 skildrer forskellen mellem kvalitativ og kvantitativ empiri. De efterfølgende Afsnit 7.2 og Afsnit 7.3 samt underafsnit indeholder en beskrivelse af henholdsvis indhentning og behandling af den anvendte empiriske data til brug for afhandlingens analyse.

7.1 Kvalitativ og kvantitativ empiri

I forbindelse med empirisk data, skelnes der som udgangspunkt mellem kvalitativ- og kvantitativ data, og disse datas måde at behandle og udarbejde empirisk analyserbart materiale. Kvalitativ data betragtes som bløddata, mens kvantitativ data betragtes som hårddata. Hvor der i forbindelse med den kvalitative data ofte indhentes gennem interviews og feltobservationer og outputtet ofte består af ord, består den kvantitative data oftest af tal som indsamles gennem eksempelvis spørgeskema eller statistisk databehandling (Harboe, 2018, s. 75-77).

Afhandlingens indsamlede data kan på baggrund af ovenstående betragtes som værende kvantitativt data. Den kvantitative metode er deskriptiv og er dermed ideel til at skabe et overblik over afhandlingens problemstilling. Dog taler de kvantitative data ikke udelukkende for sig selv, hvilket kræver et større tolkningsarbejde end en analyse foretaget på baggrund af kvalitativ data. Fordelen ved den kvantitative dataindsamlingsmetode er den høje grad af test- og generaliserbarhed. Testbarheden er ligeledes høj, da den bygger på standardiserede målinger og søgninger, hvor i dette tilfælde alle årsrapporterne gennemgår samme proces under dataindsamlingen. Desuden består den kvantitative datamængde ofte af en langt større datamængde, hvilket styrker generaliserbarheden, hvilket også gør sig gældende for denne afhandling, da datamængden består af 265.827 analyserede årsrapporter, hvormed analysen også bliver yderst repræsentativ (Harboe, 2018, s. 75-76).

7.2 Dataindsamling

Afhandlingens kvalitative empiriske datamateriale er baseret på allerede eksisterende data, som ligger tilgængeligt på CVR, men betragtes som primær, da der er indsamlet enkelte informationer fra alle XBRL-årsrapporter, hvormed det er disse data der ligger til grundlag for analysen.

Af CVRs søgefunktion fremgår det, hvor mange virksomheder der totalt set er registreret i Danmark per dags dato. Foretages en søgning på baggrund af afhandlingens afgrænsning på

aktive eller normale selskaber, som enten er aktie- eller anpartsselskaber, er der i 307.347 virksomheder registreret per 17. februar 2021. CVR giver ikke mulighed for, at man kan trække en komplet liste, over disse virksomheders CVR-nr. ud, men henviser til en række eksterne leverandører, som kan være behjælpelige med denne manøvre. Lasso X har i forbindelse med denne afhandling udtrukket en komplet liste over alle aktive eller normale aktie- og anpartsselskaber. Denne liste indeholder ligeledes 307.347 aktive eller normale virksomheder som er klassificeret som henholdsvis et aktie- eller et anpartsselskab. Udtrækket fra Lasso X indeholder endvidere alle kommentarer der måtte være i påtegningen, hvormed kapitalejerlån kan fremsendes heraf (Bilag 5).

Herefter har CALDISS været behjælpelige med at udtrække senest indberettede XBRL-regnskaber på baggrund af listen på de 307.347 virksomheders CVR-nr. (Bilag 7). Hermed er det listen trukket af Lasso X, der anvendes som populationens grundlag. CALDISS' udtræk består af XBRL-regnskaber for 265.827 af disse CVR-nr. per tredje marts 2021. Der er altså en difference på 41.520 CVR-nr. Årsdagen til denne difference skyldes, at der er flere aktie- og anpartsselskaber, der står med status som værende normal eller aktiv, men som endnu ikke har indberettet en årsrapport. CALDISS har trukket en rapport per 10 marts, der viser, at dette gør sig gældende for 41.144 af de 41.520 CVR-nr. Dette efterlader en difference på 376 CVR-nr. Differencen her, skyldes, at der er en periode på syv dage mellem de to udtræk fra CALDISS. Denne tidsforskel skyldes behandlingstiden på at få trukket den store datamængde ud fra CVR (Bilag 3). De konkrete 376 CVR-nr. identificeres ved at benytte Excel-formlen "LOPSLAG" mellem de CVR-nr. der fremgår af Lasso Xs dataudtræk, med de CVR-nr. der ikke fremgår af et af CALDISS to datamængder, hvilket ligeledes giver et resultat på 376 unikke CVR-nr. Dette bekræfter datamængdens validitet. Der tages en stikprøve på fem procent herpå, for at undersøge om der skulle være andre årsager. Stikprøven er udvalgt ved at benytte Excel-formlen "SLUMP", hvorefter der er sorteres på slumpværdien heraf. De 19 med laveste slumpværdi, er undersøgt nærmere. Da slumpværdien konstant ændre sig, er de 19 stikprøver markeret med gult. Af stikprøven ses det, at 100 procent af de i stikprøven udvalgte virksomheder har aflagt deres første årsrapport i perioden mellem den fjerde marts og den 10. marts 2021 (Bilag 4). Såfremt både XBRL-regnskaber og listen over manglende indberettede årsrapporter var trukket den tredje marts 2021, ville difference på de 376 CVR-nr. derfor ikke være eksisterende. Dette har ikke betydningen for afhandlingens analyse, da der analyseres på de aktive eller normale aktie- og anpartsselskaber der eksisterer per 17 februar 2021, og som

har indberettet årsrapport i XBRL-format per tredje marts 2021, og støtter dermed også op om årsagsforklaringen vedrørende nye selskaber der endnu ikke har indberettet deres første årsrapport per tredje marts 2021.

7.2.1 Metodiske begrænsninger

Analysen af forekomsten af kapitalejerlån er baseret på gennemgang af tilgængelige årsrapporter. Der har ikke været mulighed for at få adgang til yderligere oplysninger, stille opfølgende spørgsmål eller lignende handlinger, der eksempelvis har kunnet være med til at skelne lovlige og ulovlige kapitalejerlån fra hinanden. Der identificeres dermed kun de kapitalejerlån, der fremgår af XBRL-årsrapporterne, hvorfor der nødvendigvis også må tages forbehold for eventuelle fejl i XBRL-årsrapporterne.

7.3 Kvantitativ databehandling og præsentation

Den kvantitative databehandling er en analyse af tal og andre tællelige data. Databehandlingen kræver overblik og systematik. Den kvantitative databehandling starter med klassifikation af data og ender ud i analysen i datamatricer, hvorudfra data kan formes til grafer og diagrammer og dermed præsentere analysens resultater på en overskuelig måde (Harboe, 2018, s. 205).

7.3.1 Klassifikation

Den kvantitative empiri bliver klassificeret efter erklæringstyperne revision, udvidet gennemgang, review, andre erklæringer herunder assistance samt ingen erklæringer. Alle variable bliver klassificeret for at sikre en udtømmende klassifikation. Denne klassifikation er desuden disjunkt, hvilket vil sige at hver enkelt årsrapport udelukkende kan indgå i én af førnævnte kategorier (Harboe, 2018, s. 206).

Afhandlingens data dækker som tidligere nævnt over alle aktive og normale aktie- og anpartsselskabers pr. 17 februar 2021, senest indberettede årsrapport per tredje marts 2021. På baggrund af dataindsamlingen fremgår fordelingen på baggrund af erklæringstype og revisorinvolvering af nedenstående Tabel 6:

Klasse	Erklæring	Periode
1	Revision	2019, 2019-2020 eller 2020
2	Udvidet gennemgang	2019, 2019-2020 eller 2020
3	Review	2019, 2019-2020 eller 2020
4	Andre erklæringer	2019, 2019-2020 eller 2020
5	Ingen erklæring	2019, 2019-2020 eller 2020

Tabel 6: Klassifikation af data. Egen tilvirkning.

Den talmæssige værdi for klasserne er tildelt efter graden af sikkerhed.

I denne afhandling anvendes måleniveauet kvoteskala, som er kendetegnet ved at have et absolut nulpunkt. Et måleniveau bestemmer, hvilke regneoperationer, der kan anvendes på datamængden. Kvoteskalaen giver mulighed for at anvende betegnelser som ”dobbelte så meget”, og tallene i skalaen kan både ganges og divideres med en bestemt konstant, uden at dette påvirker målbarhedens korrekthed. Kvoteskalaen er den skala med størst skalérbarhed, hvormed også flere statistiske metoder kan anvendes (Harboe, 2018, s. 209).

Foruden ovenstående inddeling, søges der ved hjælp af softwareprogrammet Dimensional Insights i datamaterialet ud på en række parametre. Parametrene klassificeres således at tallet 0 fremgår, såfremt der ikke fremsøges et kapitalejerlån i den givne XBRL-årsrapport. Parametrene gives modsætningsvist tallet 1, såfremt det fremsøges i den givne XBRL-årsrapport, hvilket fremgår af nedenstående Tabel 7. Parametrene fremsøges i XBRL-regnskaberne, og kan kun fremsøges, såfremt de fremgår heraf, se desuden Bilag 8.

Klasse	Fremgår kapitalejerlån af XBRL-regnskabet
1	Ja
0	Nej

Tabel 7: Klassifikation af parametre. Egen tilvirkning.

Den anvendte XBRL-taksonomi der er benyttet til udsøgning af kapitalejerlån i årsrapporternes aktiver og note, samt beskrivelse heraf fremgår af Bilag 2. Der henvises endvidere til analysen for hvorledes forekomsten af XBRL-taksonomien i årsrapporterne er behandlet og kontrolleret

Foruden udsøgningen på baggrund af XBRL-taksonomien, anvendes LASSO X's Excel-udtræk, hvoraf der fremgår CVR-nr., det år XBRL-rapporten vedrører samt erklæringstype. Dette udtræk krydses med ovenstående udtræk, og trækkes herefter ud i Excel, således det manuelle analysearbejde kan påbegyndes.

7.3.2 Databehandling i matricer

Ovenstående klassificering af datamaterialet gøres, for at kunne indføre datamaterialet i en matrice og efterfølgende analysere herpå. Der findes tre forskellige typer analyser, som er den univariante, den bivariante og den multivariante (Harboe, 2018, s. 210). Denne afhandling arbejder med den multivariante analyse, som søger at finde årsags-virkningsforhold mellem flere end to variable. Denne analyse anvendes, da det vides, at der er flere måder hvorpå et kapitalejerlån kan komme til udtryk på i en årsrapport, og at der dermed er flere fænomener, der har indflydelse på afhandlingens analyse.

7.3.3 Big-data

På baggrund af afhandlingens store og komplekse datamængde foretages databehandlingen hovedsageligt i Dimensional Insights softwareprogram, da det er vurderet, at datamængden er for stor til udelukkende at kunne blive behandlet i Excel. Dimensional Insights anvendes til fremsøgning af XBRL-taksonomi. For yderligere beskrivelse af bearbejdningen af data i Dimensional Insight henvises til Bilag 8. Da der udelukkende søges på XBRL-taksonomi, som er en fast standard der skal anvendes ved indberetning af årsrapporter i dette format, vurderes der ikke at være risiko for, at der kan fremkomme stavfejl eller tastefejl, som kan påvirke resultatet. Til den senere mere manuelt prægede databehandling samt udformning af diagrammer anvendes Excel. Dette gøres, for at kunne vurdere og konkludere på fremsøgningen foretaget i Dimensional Insights.

7.3.4 Præsentation

Den analyserede datamængde vil flere steder udover tekst, blive understøttet af diagrammer, for visuelt at tydeliggøre resultatet.

7.3.5 Empiri i analysen

I afhandlingens analyse vil der foruden afhandlingens redegørelse og indsamlet primær empirisk data, ligeledes være fokus på følgende analyser udarbejdet fra FSR:

- *"Anmærkninger om selskabernes ulovlige lån – Analyse af selskabernes 2016-årsregnskaber"* (FRS Analyse, 2018)
- *"Vigtige risikoplysninger går tabt – Analyse af regnskaberne for 2019"* (FSR Analyse, 2020).

Begge analyser omhandler mistede anmærkninger herunder anmærkninger vedrørende kapitalejerlån set i forhold til den lempede revisionspligt. Analyserne vurderes relevante i

forhold til at bidrage med forståelse og sammenligningstal til afhandlingens analyse. Herudover vil der i mindre omfang inddrages anden empiri i form af artikler for at understøtte og belyse forskellige emner i analysen.

KAPITEL 4: ANALYSE

8 Analyse af kapitalejerlån

8.1 Selskabs- og skatteretlig behandling

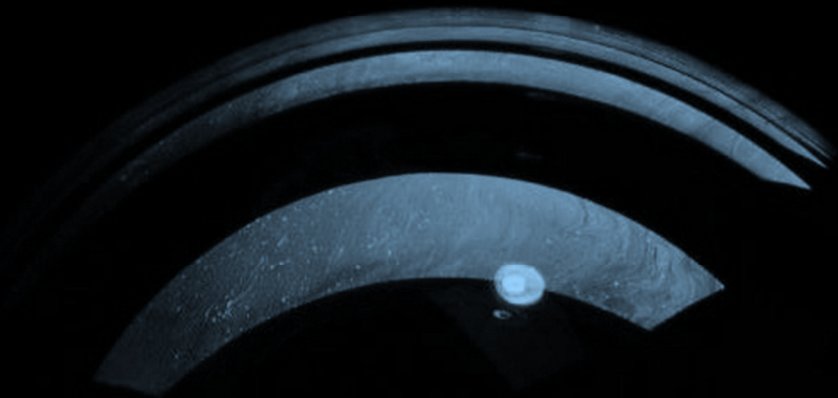
8.2 Regnskabs- og revisionsmæssig behandling

8.3 Den lempede revisionspligts historiske betydning for antal anmærkninger

8.4 Forekomst af kapitalejerlån – senest indberettet

Kapitlets formål:

Kapitlets formål er at analysere på afhandlingens redegørelse og empiriske datagrundlag. Analysen vil besvare anden den af arbejdsspørgsmål A1 og A3 samt hele arbejdsspørgsmål A4 og A5.

8 Analyse af kapitalejerlån

På baggrund af afhandlingens redegørelse samt indsamlet empirisk data og øvrig empiri, vil der i følgende afsnit udarbejdes en analyse af behandling og forekomsten af kapitalejerlån på baggrund af erklæringstype og revisorinvolvering. Analysen er opdelt i underafsnit, der hver søger at besvare problemformuleringens arbejdsspørgsmål.

8.1 Selskabs- og skatteretlig behandling

Første del af analysen tager udgangspunkt i den selskabs- og skatteretlige behandling af kapitalejerlån. I afhandlingens Afsnit 6.3 og Afsnit 6.4 redegøres der for behandlingen af kapitalejerlånet henholdsvis selskabs- og skatteretligt, hvorfor denne del af analysen udelukkende vil fokusere på uoverensstemmelserne mellem disse. Denne del af analysen har dermed til hensigt at besvare anden del af problemformuleringens første arbejdsspørgsmål:

A1) Hvordan behandles et kapitalejerlån selskabs- og skatteretligt, og hvilke uoverensstemmelser er der forbundet hermed?

8.1.1 Personer omfattet

Selskabslovens bestemmelser vedrørende kapitalejerlånet omfatter fysiske såvel som juridiske personer mens det for selskabsskatteloven kun gælder, at fysiske personer er omfattet. Ifølge selskabsretten gælder ingen nedre grænse for kapitalandel, mens der i skatteretten er krav om, at kapitalejeren skal yde bestemmende indflydelse over den juridiske person jf. LL § 2, stk. 2.

Der ses endvidere en forskel på definitionen af nærtstående parter. Selskabsretten lægger op til mere subjektiv fortolkning, mens skatteretten har en fastsat ramme. Ifølge selskabsretten kan søskende eksempelvis betragtes som en nærtstående part, såfremt de vurderes at have en særligt nær relation, hvilket ikke gør sig gældende skatteretligt jf. LL § 2 og § 16 E. Rent skatteretligt kan nærtstående parter desuden medvirke til, at to parter, der hver især ikke har bestemmende indflydelse, samlet opnår bestemmende indflydelse, og dermed skatteretligt vil være omfattet af LL § 16 E.

På baggrund af ovenstående, er undtagelser der ikke vedrører juridiske personer selvsagt ikke relevante skatteretligt, hvormed der også er forskel her.

8.1.2 Lovligt eller ulovligt kapitalejerlån

Da kapitalejerlån ikke udelukkende er omfattet af samme personkreds eller samme undtagelser, kan der forekomme tilfælde hvor der er uoverensstemmelse mellem opfattelsen af kapitalejerlånets lovlighed. Et kapitalejerlån kan eksempelvis betragtes som ulovligt af selskabsretten, mens det betragtes som lovligt i selskabsskatteretten.

Som belyst i Afsnit 6.3.5 skal et ulovligt kapitalejerlån ifølge selskabsretten tilbagebetales og renteberegnes. Kapitalejerlån betragtes modsætningsvist som en hævning uden tilbagebetalingspligt jf. Afsnit 6.4.1 og beskattes efter selskabsskattelovens almindelige regler for hævning uden tilbagebetaling, som enten løn eller udbytte hos låntager (SKAT, 2021). Såfremt et kapitalejerlån, der er beskattet efter LL § 16 E, stk. 1, alligevel bliver tilbagebetalt, skal det tilbagebetalte beløb ikke medregnes i selskabets skattepligtige indkomst jf. LL § 16 E, stk. 2.

Såfremt der er uoverensstemmelse mellem selskabs- og skatteretten i forhold til kapitalejerlånets lovlighed, er det forskelligt, hvordan kapitalejerlån behandles.

Er kapitalejerlån udelukkende ulovligt selskabsretligt, skal lånet renteberegnes og tilbagebetales jf. Afsnit 6.3.5 og kan dermed på sin vis betragtes som et almindeligt lån dog forventeligt med en højere rente. Er lånet derimod udelukkende ulovligt set i et skatteretligt aspekt, skal lånet jf. Afsnit 6.4.6 ikke tilbagebetales med blot renteberegnes. Et ulovligt skatteretligt lån kan dermed betragtes som løn eller udbytte.

8.1.3 Delkonklusion

Et kapitalejerlån er ikke omfattet af den helt samme personkreds ifølge selskabsretten og skatteretten, da selskabsretten foruden fysiske personer også omfatter juridiske personer. Skatteretten kræver modsat selskabsretten desuden at den fysiske person har bestemmende indflydelse over den juridiske person. Selskabsretten giver endvidere mulighed for en mere subjektiv vurdering af nærtstående begrebet. Undtagelserne til hovedreglen om det ulovlige lån er derfor også mere omfattende set i et selskabsretligt perspektiv, da der her er undtagelser vedrørende juridiske personer, som selvsagt ikke er relevant i et skatteretligt perspektiv. Herudover er der forskel på hvordan et kapitalejerlån generelt betragtes. Mens det af selskabsretten betragtes som et lån, gælder det, at et kapitalejerlån skatteretligt anses som værende en hævning uden tilbagebetalingspligt. På baggrund heraf er det også forskelligt,

hvordan kapitalejrlånet behandles, såfremt det ikke vurderes ulovligt både selskabsretligt og skatteretligt. Kapitalejerlånet skal tilbagebetales såfremt det er ulovligt selskabsretligt. Hvis lånet generelt betragtes ulovligt, er der i indarbejdet paragraf 16 E, stk.2 i ligningsloven der varetager den skatteretlige behandling af et tilbagebetalt kapitalejrlån.

8.2 Regnskabs- og revisionsmæssig behandling

Analysens anden del vil fokusere på den regnskabs- og revisionsmæssige behandling af kapitalejrlånet afhængig af erklæringstype og revisorinvolvering, og ønsker ligeledes at belyse regnskabsbrugers mulighed for at identificere et kapitalejrlån i årsrapporten samt vurdere hvorvidt kapitalejrlånet er lovligt eller ulovligt. Denne del af analysen ønsker derfor at besvare anden del af problemformuleringens tredje arbejdsspørgsmål:

A3) Hvordan behandles et kapitalejrlån regnskabs- og revisionsmæssigt, og hvilke udfordringer er der forbundet hermed?

8.2.1 Regnskabsbruger

Som følge af Principal-agent teorien behandlet i Afsnit 6.1, vurderes det, at det ikke blot er virksomhedens ejere, der kan have interesse i virksomhedens regnskab, hvorfor eksempelvis både Erhvervsstyrelsen og Hvidvasksekretariatet også kan betragtes som regnskabsbrugere.

8.2.2 Fravalg af revision eller revisorskift

En udfordring der kan opstå for regnskabsbruger, som følge af revisors manglende mulighed for at kommunikere om et kapitalejrlån i review- og assistanceerklæringer er, at selskabet kan fravælge revision eller skifte revisor i året, såfremt der opstår uenigheder.

8.2.3 Identifikationsmuligheder

Afhængig af erklæringstype er det forskellig hvorvidt regnskabsbruger har mulighed for at identificere et kapitalejrlån. Da det jf. Afsnit 6.5.2.2 kun er ved erklæringstyperne revision, udvidet gennemgang eller review revisor må modificere konklusionen eller fremhæve forhold i regnskabet uden at bryde tavshedspligten. For revision og udvidet gennemgang gælder det ligeledes, at revisor skal rapportere om muligheden for at ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar eksempelvis som følge af overtrædelse af SL § 210. Denne mulighed har revisor ikke i reviewerklæringer. Ved assistance må revisor hverken modificere sin konklusion, fremhæve forhold eller oplyse om ledelsens mulighed for at ifalde erstatnings- eller strafansvar. Ligeledes vil et ulovligt kapitalejrlån heller ikke blive oplyst foruden særskilt aktivpost og

eventuelt note i årsrapporter uden erklæringer. Herfor vurderes regnskabsbrugers identifikationsmuligheder ringere i årsrapporter med assistanceerklæringer, uden erklæring og til dels med review erklæring.

8.2.3.1 Skjult kapitalejrlån

Et kapitalejrlån kan eksempelvis være skjult for regnskabsbruger, såfremt kapitalejrlånet er opstået og indfriet i året og ikke vedrører et ledelsesmedlem, da det eksempelvis ved assistance da ikke ville skulle fremgå af årsregnskabet.

Såfremt revisor er fravalgt eller fravælges som følge af uenigheder, og selskabet dermed selv skal aflægge og indberette årsrapport, opstår der endvidere mulighed for, at kapitalejrlånet kan søges skjult under eksempelvis "Andre tilgodehavender", uden muligheden for at revisor opdager dette eksisterer. I sådanne tilfælde, vil regnskabsbruger ikke have mulighed for at identificere et kapitalejrlån. Muligheden for at et kapitalejrlån bevidst søges skjult kan eksistere trods revisors involvering, med større sandsynlighed ved assistance, da revisor blot skal opstille regnskabet ud fra ledelsens oplysninger. Her eksisterer muligheden for at revisor opdager forholdet dog fortsat.

Det gælder altså også, at Erhvervsstyrelsen i sådanne tilfælde heller ikke ville kunne fremsøge kapitalejrlånet i deres regnskabskontrol, da der også her udsøges på XBRL-taksonomien for "Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse" (Erhvervsstyrelsen, 2020a). Der kan være forskellige incitamenter til at forsøge at skjule et kapitalejrlån, eksempelvis for at undgå beskatning af kapitalejrlånet. Det kan ligeledes betragtes som et incitament for at skjule et kapitalejrlån at undgå Erhvervsstyrelsens sanktioner jf. Afsnit 6.3.6 herunder bøde, revisionspligt og politianmeldelse.

Den skærpede underretningspligt kan dog være med til at sikre, at færre ulovlige kapitalejrlån går under radaren, da revisor skal underrette Hvidvasksekretariatet, trods revisor fravælges eller udskiftes på baggrund af uenigheder om eksempelvis eksistensen af et ulovligt kapitalejrlån.

8.2.4 Delkonklusion

Et selskabs regnskabsbrugere kan på baggrund af selskabets mulighed for fravalg af revision få svært ved at identificere, hvorvidt selskabet har eller har haft et kapitalejrlån i regnskabsåret. På baggrund af revisors behandling af kapitalejrlånet, samt krav til hvordan et kapitalejrlån skal fremgå af selskabets årsrapport afhængig af erklæringstype, bidrager ligeledes til, at

kapitalejerlån kan skjules. Herudover har selskaberne mulighed for at fravælge revision eller skifte revisor i løbet af året, såfremt der eventuelt opstår uoverensstemmelser i forbindelse med revisors identifikation af et kapitalejerlån. På baggrund af sit erhverv har revisor underretningspligt, hvilket er med til at sikre, at Hvidvasksekretariatet alligevel kan få viden om et kapitalejerlån.

8.3 Den lempede revisionspligts historiske betydning for antal anmærkninger

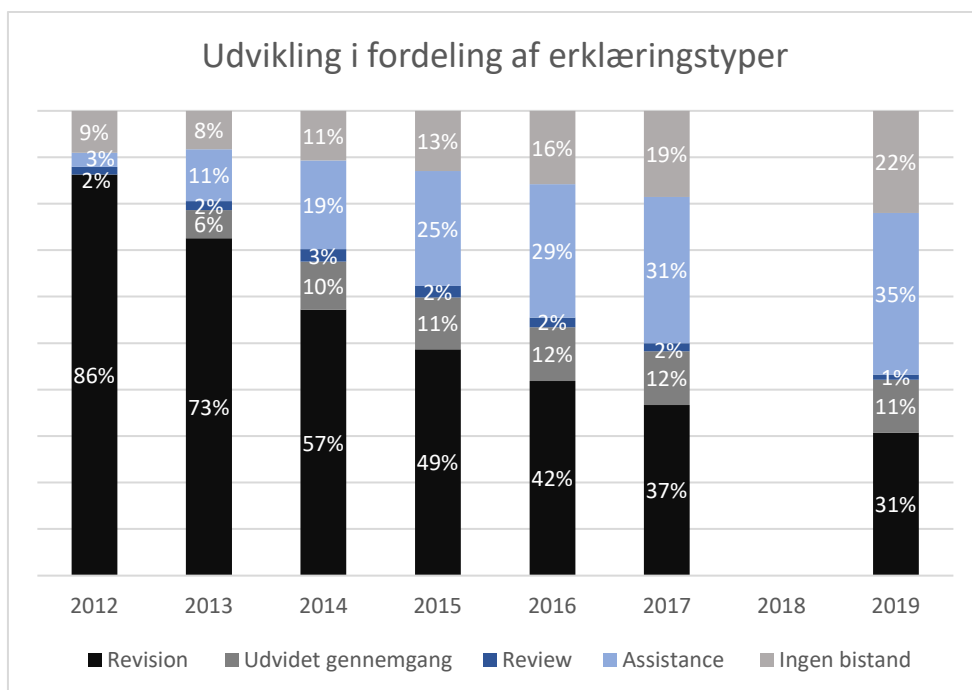
Den tredje del af analysen vil have fokus på den lempede revisionspligts betydning for udviklingen i fordelingen af erklæringstyper samt antallet af identificerede anmærkninger og vil tage udgangspunkt i FSRs Analyser. Resultatet heraf vil ligeledes indgå som sammenligning i analysens fjerde del. Denne del af analysen ønsker hermed at besvare problemformuleringens fjerde arbejds spørgsmål:

A4) Hvilken betydning har den lempede revisionspligt historisk haft for fordelingen af erklæringer og antal identificerede anmærkninger vedrørende kapitalejerlån?

8.3.1 Fordeling af erklæringstyper

Det faktum at muligheden for at undlade at lade sit regnskab revidere, er blevet lempet over tid gør, at flere virksomheder har fået mulighed for at fravælge revision.

Den første lempelse kom som nævnt i Afsnit 6.5.1 i 2006, mens kravene blev yderligere lempet med virkning fra 2011, mens muligheden for valget mellem revision og udvidet gennemgang kom i 2013 (FSR Analyse, 2020).

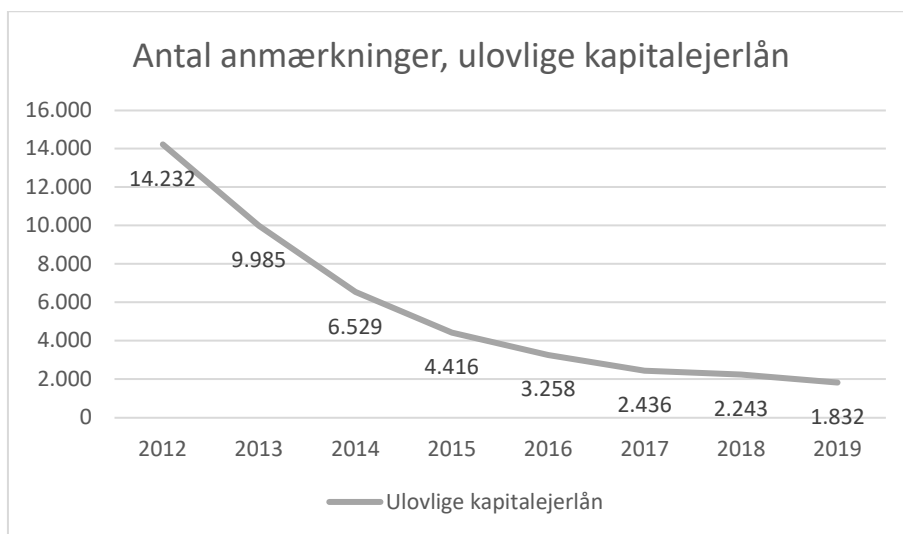

Figur 4: Udvikling i fordeling af erklæringstyper 2012-2019. Egen tilvirkning, FSR Analyse 2018 & FSR Analyse 2020.

Af ovenstående Figur 4 ses det tydeligt, at der er sket et markant fald i antallet af revisionserklæringer i perioden fra 2012 til 2019, fra 184.358 revisionserklæringer i 2012 til kun 90.615 årsrapporter med revisionserklæring i 2019. Dette er et fald på hele 93.743 erklæringer og dermed mere end en halvering (Bilag 1). Udvidet gennemgang blev først muligt med virkning fra 2013 årsrapporterne, hvor der i perioden er sket en stigning fra 13.039 erklæringer i 2013 til 33.796 erklæringer i 2019, hvilket er en stigning på 20.757 erklæringer (Bilag 1). Antallet af årsrapporter med reviewerklæring er som den eneste erklæringstype forholdsvis stabilt over årrækken. Denne erklæringstype udgør kun mellem en til tre procent af alle årsrapporterne gennem perioden. Modsat gør sig gældende for assistanceerklæringen, som har oplevet en stor stigning fra kun 6.477 erklæringer i 2012 til 102.546 erklæringer i 2019 (Bilag 1). En stigning på hele 96.069 erklæringer og dermed også den største procentvise stigning. Antallet af årsrapporter helt uden erklæring, har oplevet en mindre stigning end assistanceerklæringen. Udviklingen er dog ikke at tage fejl af, da hele 65.006 årsrapporter blev aflagt uden erklæring i 2019, mens det kun gjorde sig gældende for 19.346 årsrapporter tilbage i 2012 (Bilag 1). Denne stigning udgør 45.660 årsrapporter. Der indgår ikke tal for 2018, da disse ikke er udspecificeret i FSRs analyser.

8.3.2 Udviklingen i antal anmærkninger vedrørende ulovlige kapitalejrlån

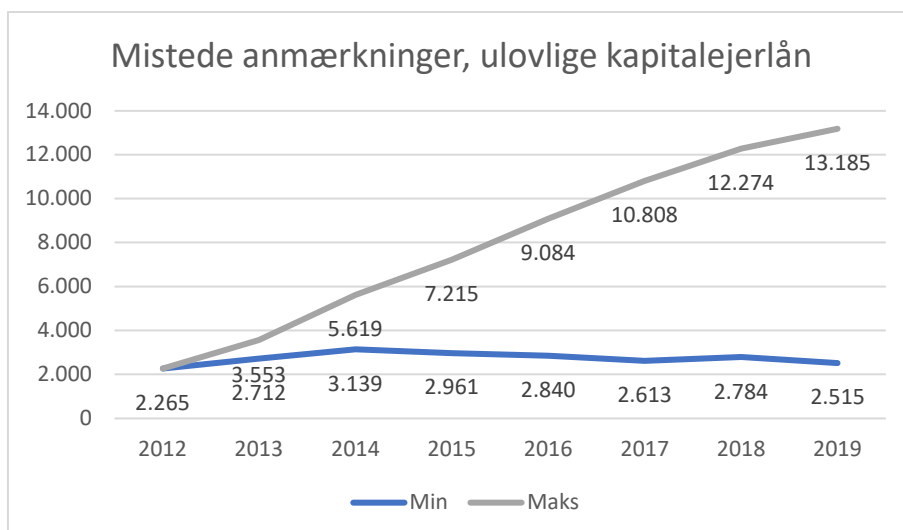
Udvikling, hvor flere fravælger revision til fordel for en erklæring uden eller med lavere grad af sikkerhed, har selvsagt stor betydning for antallet af revisionsanmærkninger, da de ikke kan gives uanset erklæringstype. Identificeres kapitalejrlån udelukkende gennem sådanne anmærkninger, vil der ligeledes forventeligt kunne ses et fald i antallet heraf. Dette fald har FRS endvidere analyseret. FRSs analyser viser, at der som forventet, i samme periode er sket en udvikling i antallet af anmærkninger om ulovlige kapitalejrlån, hvilket ses af nedenstående Figur 5:

Figur 5: Udviklingen i antallet af anmærkninger om ulovlige kapitalejrlån 2012-2019. Egen tilvirkning, FRS Analyse 2018 & FRS Analyse 2020.

8.3.3 Estimat over mistede antal anmærkninger vedrørende ulovlige kapitalejrlån

FRS søger at give et mere retvisende billede af udviklingen af ulovlige kapitalejrlån, hvorfor de har lavet minimum og maksimum estimat af antallet af årsrapporter med mistede anmærkninger vedrørende ulovlige kapitalejrlån. Dette estimat tager højde for alle årsrapporter uanset erklæringstype og revisorinvolvering. Estimatet tager udgangspunkt i antal anmærkninger i 2012 og illustreres af nedenstående Figur 6:

Figur 6: Udviklingen i antallet af mistede anmærkninger om ulovlige kapitalejrlån 2012-2019. Egen tilvirkning, FSR Analyse 2018 & FSR Analyse 2020.

Figur 6 viser det potentielle antal af mistede anmærkninger vedrørende ulovlige kapitalejrlån. Antallet af ulovlige kapitalejrlån er reelt højere, forventeligt meget højere end hvad fremgår af Figur 5, såfremt årsrapporten skulle indeholde anmærkninger vedrørende ulovlige kapitalejrlån uanset erklæringstype, eller såfremt kapitalejrlånet blev identificeret på anden vis.

Gennem denne afhandlings indsamlede empiriske data, vil det efterfølgende i Afsnit 8.4 samt underafsnit søges at give et mere reelt billede af, hvorvidt ovenstående gør sig gældende for kapitalejrlån. Der tages forbehold for, at nogle kapitalejrlån bevidst søges skjult, og dermed heller ikke kan identificeres i afhandlingens fjerde analyse, trods denne, modsat FSRs analyser, ikke blot ser på antallet af anmærkninger vedrørende ulovlige kapitalejrlån.

8.3.4 Delkonklusion

Der er forskellige krav til hvordan revisor skal behandle og kommunikere i forbindelse med et henholdsvis lovligt og ulovligt kapitalejrlån afhængig af selskabets valg af erklæringstype. Dette betyder, at det for regnskabsbruger kan være vanskeligt at identificere et kapitalejrlån. Herudover er der tilfælde hvor kapitalejrlånet ikke vil fremgå af regnskabet, trods det har eksisteret i året, samt tilfælde hvor kapitalejrlånet bevidst søges skjult. Den lempede revisionspligt giver ligeledes mulighed for, at et selskab kan fravælge revision i løbet af året, såfremt der opstår uoverensstemmelser, eksempelvis i forbindelse med revisors identifikation af et kapitalejrlån. Revisors underretningspligt er dog med til at sikre, at et opdaget

kapitalejerlån ikke falder under radaren i dette tilfælde, da revisor fortsat har pligt til at underrette herom.

På baggrund af gennemgangen af FSRs analyser ses det, at andelen af årsrapporter med revisionserklæring er faldet markant siden 2012, mens der er sket en lille stigning i antallet af årsrapporter med udvidet gennemgang siden muligheden for denne erklæringstype opstod i 2013. Der er ligeledes sket en stigning i både årsrapporter med assistanceerklæringer samt årsrapporter uden erklæring. Denne udvikling har betydning på antallet af anmærkninger vedrørende ulovlige kapitalejerlån, da revisor ikke må modificere sin konklusion, tage forbehold for forhold i regnskabet eller oplyse om ledelsens mulighed for at ifalde erstatnings- eller strafansvar ved alle erklæringstyper. På baggrund heraf foretager FSR et estimat over det reelle antal kapitalejerlån der ville fremkomme af årsrapporterne, såfremt dette ikke gjorde sig gældende. Dette estimat samt fordelingen af erklæringstyper anvendes desuden i analysens næste del.

8.4 Forekomst af kapitalejerlån – senest indberettet årsrapport

Analysens sidste del søger at analysere forekomsten af kapitalejerlån af senest indberettede årsrapporter med udgangspunkt i indsamlet empirisk data, og ønsker dermed at besvare problemformuleringens femte arbejds spørgsmål:

A5) Hvordan fremgår kapitalejerlån af på senest indberettede årsrapport afhængig af erklæringstype og revisorinvolvering?

8.4.1 Indledende hypoteseudvikling

Forud for analysens fjerde del, vil der på baggrund af analysens første til tredje del samt afhandlingens redegørende afsnit generelt, blive udviklet en række hypoteser, der til dels sætter rammen for analysen af fordelingen af kapitalejerlån og dels søges be- eller afkræftet gennem udarbejdelsen af denne del af analysen.

Som følge af gennemgangen af erklæringstyper i afhandlingens redegørelse samt erfaring fra revisionsbranchen opstilles følgende hypoteser:

- **Hypotese 1:**

De årsrapporter der er underlagt revisionspligt eller hvor der har været en revisor tilknyttet, vil være forbundet med færre fejl end der hvor der ikke er revisor tilknyttet. Højest ved revision, lavest ved årsrapporter uden erklæring.

- **Hypotese 2:**

Hvis der er revisor tilknyttet, vil oplysningspligten i næsten alle tilfælde være overholdt. Det forudsættes, at der ved revision findes 95 % af alle væsentlige fejl. En manglende modifikation, oplysning eller note vedrørende et ulovligt kapitalejerlån, må anses som værende en væsentlig fejl.

- **Hypotese 3:**

Alt andet lige, vil der procentvis være lige mange kapitalejerlån i årsrapporterne, uanset om der har været revisor tilknyttet eller ej, og uanset hvilken erklæring revisor har afgivet. Sandsynligvis flere der hvor revisor ikke er tilknyttet, da revisor forventeligt har en forebyggende effekt.

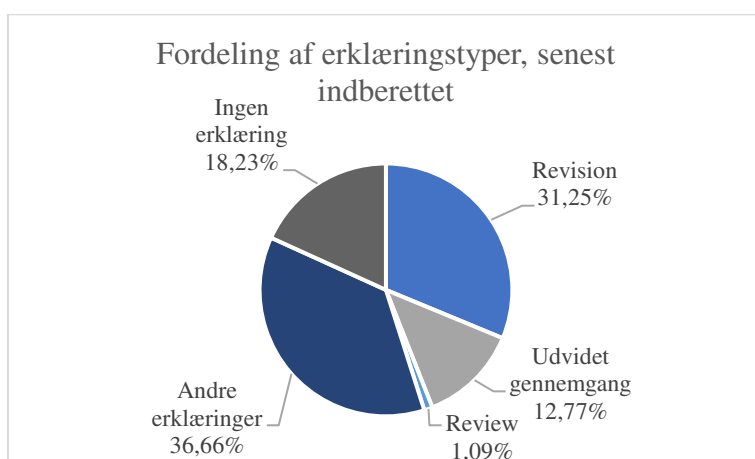
Udelukkende på baggrund af erfaring fra revisionsbranchen opstilles følgende hypotese:

- **Hypotese 4:**

Af de årsrapporter uden revisor tilknyttet, hvor aktivposten "Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse" eller lignende fremgår, forventes det, at en del af disse årsrapporter reelt ikke har et kapitalejerlån, og posten derfor vil stå i 0. Dette kan skyldes, at der forefindes skabeloner til opstilling af årsrapporter hvoraf alle regnskabsposter fremgår. Sådanne nullinjer bør slettes, men det forventes ikke at være tilfældet på alle årsrapporterne uden revisor tilknyttet. Det forventes modsætningsvist ikke at gøre sig gældende, hvor revisor er tilknyttet, da det må forventes at revisor – eller revisors regnskabsprogram – sørger for at slette nullinjer i regnskabet.

8.4.2 Fordeling af erklæringstyper

For at få et indblik i fordeling af de forskellige erklæringstyper for de 265.827 senest indberettede årsrapport per tredje marts 2021 for alle aktive eller normale aktie- og anpartsselskaber, opstilles nedenstående Figur 1:

Figur 7: Fordeling af erklæringstyper - Senest indberettet. Egen tilvirkning, Bilag 6.

Af Figur 7 ses det, at den mest anvendte erklæringstype er ”Andre erklæringer”, som for danske årsrapporter hovedsageligt udgøres af assistanceerklæringer. Herefter kommer erklæringstypen revision. Efterfølgende er det kommer den mængde årsrapporter helt uden revisorbistand. Som de mindst anvendte erklæringstyper er udvidet gennemgang og review. Ovenstående Figur 7 viser således, at en lille overvægt af erklæringerne for senest indberettede årsrapport er afgivet uden sikkerhed, svarende til 55 procent.

Da afhandlingens data udgøres af senest indberettede årsrapport per tredje marts 2021, vil der fremkomme årsrapporter enten vedrørende regnskabsår 2019, 2019-2020 eller 2020. For at sandsynliggøre hvorvidt ovenstående fordeling er realistisk i forhold til at give et retvisende billede, trods perioden er spredt, sammenlignes der med 2019 tallene fra FSRs analyser for fordeling er erklæringer for årsregnskaber fra 2019 (Bilag 1).

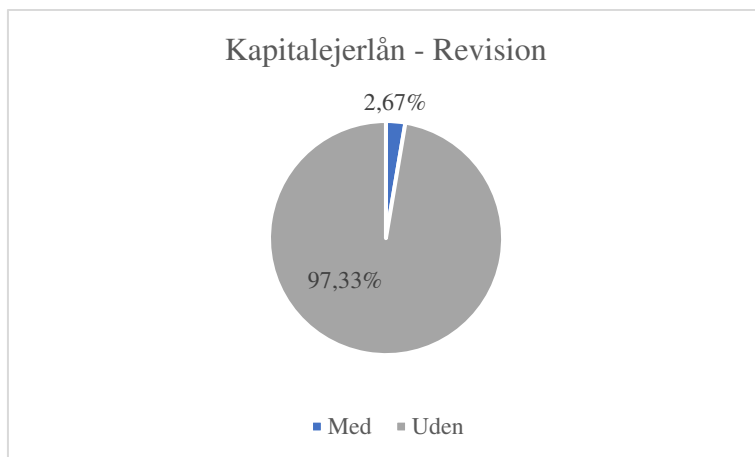
Erklæringstyper	FSR 2019	Afhandlingen 2019-2020	Afvigelse
Revision	31 %	31 %	0
Udvidet gennemgang	11 %	13 %	2
Review	1 %	1 %	0
Andre erklæringer, herunder assistance	35 %	37 %	2
Ingen bistand	22 %	18 %	4
Total	100 %	100 %	0

Tabel 8: Fordeling af erklæringstyper - Sandsynliggørelse. Egen tilvirkning.

På baggrund af ovenstående Tabel 8, vurderes afhandlingens fordeling af erklæringstyper at være sandsynliggjort.

8.4.3 Revision

Af tidligere præsenteret Figur 7 ses det, at 31,25 % af den samlede population på 265.827 selskaber har erklæringstypen revision på senest indberettede årsrapport per tredje marts 2021. Dermed har 83.062 af de senest indberettede årsrapporter gennemgået revision (Bilag 6).

Figur 8: Kapitalejerlån – Revision. Egen tilvirkning

Af gennemgang af udtrækket fra Dimensional Insight er der identificeret 2.217 årsrapporter hvoraf der fremgår et kapitalejerlån, enten i påtegningen, af særskilt balancepost eller som note svarende til 2,67 procent. På baggrund af Afsnit 6.6 samt dettes underafsnit, vides det, at det for revisionserklæringer gælder, at kapitalejerlån både skal belyses i påtegningen som enten en modificeret konklusion, fremhævet forhold for regnskabet eller oplyse om ledelsens mulighed for at ifalde erstatnings- eller strafansvar, samt som særskilt balancepost og som note hvis lånet vedrører ledelsen. Notekravet vedrørende lån til ledelsen gælder uanset om kapitalejerlånet er til stede på balancedagen eller indfriet i regnskabsåret. Herudover gælder det, at revisor skal oplyse om et ulovligt lån, selvom dette er indfriet i året.

Det er nedenfor analyseret, hvordan de 2.217 kapitalejerlån fremgår af årsrapporterne med revisionserklæring:

	Antal
Antal erklæringer – Revision	83.062
Antal erklæringer uden kapitalejerlån	80.845
Antal analyseres nærmere	2.217
1 Påtegning – aktiver – note	845
2 Påtegning – aktiver	309
3 Påtegning – note	35
4 Påtegning – note (§ 206)	1
5 Påtegning (Tabel 10)	74
6 Aktiver – note (Tabel 11)	518
7 Aktiver (Tabel 12)	429
8 Note	6
Total	2.217

Tabel 9: Analyse – Revision. Egen tilvirkning.

Nedenfor fremgår yderligere kommentarer og kontroller i forhold til forekomsten:

1. Påtegning – aktiver – note

Der er krav om, at revisor skal oplyse om et ikke uvæsentligt ulovligt kapitalejerlån ved at modificere sin konklusion eller fremhæve et forhold herom, herunder oplyse om ledelsens mulighed for at ifalde erstatnings- eller strafansvar. Det vurderes, at de 845 identificerede kapitalejerlån er ulovlige og gældende for regnskabsåret, når de fremgår af både påtegningen, aktiverne og noterne.

2. Påtegning – aktiver

De 309 kapitalejerlån der fremgår af påtegningerne og aktiverne vurderes ligeledes ulovlige og gældende for regnskabsåret. Der kan være tale om, at notekravet ikke er overholdt, men dette vides ikke grundet kapitalejerlånets ordlyd ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse” under sin præsentation på aktivsiden.

3. Påtegning – note

Når kapitalejerlånet fremgår af påtegningen og noten, som gør sig gældende i 35 årsrapporter, vurderes det, at der har eksisteret et ulovligt kapitalejerlån i året som er indfriet per balancedagen hvorfor det ikke fremgår af balancen under ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse”.

4. Påtegning – note (§ 206)

Der er identificeret et enkelt tilfælde, hvor påtegningen og noten vedrører selskabslovens § 206 vedrørende selvfinansiering. Da tilfældet er enkeltstående, foretages der ikke yderligere.

5. Påtegning

I de 74 tilfælde, hvor der kun er en påtegning vedrørende kapitalejerlånet, vurderes lånet ligeledes at være ulovligt. I et sådan tilfælde forventes kapitalejerlånet ikke at være ydet til et ledelsesmedlem, da kapitalejerlånet herved også skulle fremgå af noten jf. ÅRL § 73. Kapitalejerlånet forventes endvidere indfriet, da det ikke fremgår af balancen. Der er foretaget en kontrol af alle tilfælde hvor kapitalejerlånet kun præsenteres af påtegningen, for at afdække hvorvidt ovenstående gør sig gældende. Se Tabel 10 nedenfor:

5) Analyse: Påtegning	Antal: 74
Påtegning vedr. CY til kapitalejer og indfriet	48
Påtegning vedr. LY indfriet	1
Påtegning vedr. NY	5
Påtegning til ledelse, oplyst og indfriet	5
Påtegning til ledelse, ikke oplyst men indfriet	5
Påtegning oplyser et ikke indfriet lån til ledelse	1
Påtegning vedr. § 206	8
Manglende konklusion	1

Tabel 10: Analyse: Påtegning - Revision. Egnen tilvirkning

På baggrund af analysen jf. ovenstående Tabel 10 ses det, at størstedelen af de 74 tilfælde som forventet vedrører et kapitalejerlån der ikke er ydet til et ledelsesmedlem og som er indfriet i året, svarende til 64,86 procent. Herudover er der samlet set seks kapitalejerlån der enten vedrører sidste år eller som er opstået efter balancedagen, hvilket også er korrekt behandling, trods kapitalejerlånene ikke vedrører regnskabsåret. Herudover er der fem tilfælde hvor kapitalejerlånene vedrører ledelsen, hvorfor noten mangler. I disse fem tilfælde har revisor oplyst om den manglende note. Ligeledes er der fem tilfælde hvor samme situation gør sig gældende, men hvor revisor ikke har oplyst om den manglende note. Dette vurderes som værende en fejl. Det vurderes også at være en fejl i det enkeltstående tilfælde hvor revisor i sin påtegning oplyser om et ikke indfriet lån til ledelsen, da dette lån hverken fremgår af aktiverne eller noterne. Disse to fejltyper giver en fejlprocent på 8,11 procent, hvilket er højere end angivet i Hypotese 2. Slutteligt er der otte tilfælde hvor det vedrører selskabslovens § 206 og et enkeltstående tilfælde hvor revisor ikke har kunnet give en konklusion. Disse ni tilfælde behandles ikke yderligere. På baggrund heraf, vurderes det, at der samlet set er 60 kapitalejerlån der reelt vedrører regnskabsåret, hvormed der foretages en korrektion.

6. Aktiver – note

I de 518 tilfælde hvor kapitalejerlånene fremgår af aktiverne og noterne, men ikke af påtegningen, kan flere forskellige scenarier gøre sig gældende 1) kapitalejerlånene er lovligt, hvormed det ikke skal oplyses i påtegningen, 2) kapitalejerlånene er ulovligt men uvæsentligt, hvormed det ikke skal oplyses i påtegningen, 3) der er tale om en fejl, hvor kapitalejerlånene burde fremgå af påtegningen, hvilket der ikke er mulighed for at konkludere på uden yderligere information, 4) der kan ligeledes være tale om, at kapitalejerlånene reelt ikke eksisterer i regnskabsåret, uden at det er en fejl, fordi kapitalejerlånene vedrører sidste regnskabsår eller, 5) hvor der er en fejl i regnskabet fordi der er en ren nullinje. Disse scenarier undersøges nærmere i nedenstående Tabel 11:

6) Analyse: Aktiver og noter	Antal: 518	Procent
Stikprøve ca. 5 %	26	5,02 %
Der eksisterer kapitalejrlån på balancedagen	13	50,00 %
Kapitalejrlånet er indfriet i året	13	50,00 %
Der eksisterer ikke et kapitalejrlån	0	0,00 %

Tabel 11: Analyse: Aktiver og noter - Revision. Egnen tilvirkning.

Der er taget en stikprøve på cirka fem procent af de 518 tilfælde hvor kapitalejrlånet kun fremgår af aktiverne og noterne. Af stikprøven er der ingen fejl, som vedrører nullinjer hvilket er forventeligt grundet den høje revisorinvolvering, hvilket til dels bekræfter Hypotese 1. Der er derimod 50 procent af stikprøven, hvor kapitalejrlånet er indfriet i årsregnskabsåret og dermed altså fremgår af sammenligningstallet under balanceposten ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse”. Afslutningsvist udgøres de resterende 50 procent af stikprøven af kapitalejrlån der fortsat eksisterer på balancetidspunktet, hvor det ikke uden yderligere information kan vurderes hvorvidt kapitalejrlånet er ulovligt eller uvæsentligt, og dermed også skulle fremgå af revisors påtegning.

7. Aktiver

Der er desuden en stor del af årsrapporterne der har gennemgået revision, hvor kapitalejrlånet udelukkende fremgår af aktiverne. Her gør samme scenarier som ved punkt seks sig gældende. Dog er der en yderligere ubekendt, hvor det ikke kan vides hvorvidt kapitalejrlånet er ydet til ledelsen, hvormed noten også potentielt mangler i denne del. For at få et billede heraf foretages nedenstående analyse jf. Tabel 12:

7) Analyse: Aktiver	Antal: 429	Procent
Stikprøve ca. 5 %	22	5,13 % af samlet
Der eksisterer kapitalejrlån	12	54,55 % af stikprøve
Kapitalejrlånet er indfriet	10	45,45 % af stikprøve
Der eksisterer ikke et kapitalejrlån	0	0,00 % af stikprøve

Tabel 12: Analyse: Aktiver – Revision. Egen tilvirkning.

I de tilfælde hvor kapitalejrlånet udelukkende fremgår af sammenligningstallet, har der reelt eksisteret et kapitalejrlån i året, som er indfriet inden balancedagen.

Der er taget en stikprøve på cirka fem procent af de tilfælde hvor kapitalejrlånet kun fremgår af aktiverne. Af stikprøven er der ingen fejl, som vedrører nullinjer hvilket er forventeligt grundet den høje revisorinvolvering, som igen støtter op om Hypotese 1. Der er derimod 45,45

procent af stikprøven der ikke eksisterer på balancetidspunktet, hvor kapitalejerlånet i stedet fremgår af sammenligningstallet under balanceposten ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse” og dermed har eksisteret med er blevet indfriet i året. Afslutningsvist udgøres 54,55 procent af stikprøven af kapitalejerlån der eksisterer på balancetidspunktet, hvor det ikke uden yderligere information kan vurderes hvorvidt kapitalejerlånet er ulovligt eller uvæsentligt. På baggrund heraf, foretages der ikke en korrigering, da det vurderes, at kapitalejerlånene har eksisteret eller fortsat eksisterer i regnskabsåret. Der kan desuden have eksisteret kapitalejerlån, som både er optaget og indfriet i året, og ikke er ydet til et ledelsesmedlem, som dermed ikke vil fremgå af årsrapporten. Dette støtter op om, at denne post ikke bør korrigeres nedad.

8. Note

Afslutningsvist for revision gælder det, at der er seks tilfælde hvor kapitalejerlånet kun fremgår af noten. Her er alle tilfælde kontrolleret, og det gælder for alle, at lånet er indfriet og renteberegnet. Hvorvidt lånet burde have fremgået af påtegningen, kommer an på, om lånet er ulovligt og væsentligt, hvilket ikke kan aflæses af noten alene.

På baggrund af ovenstående analyse, foretages der i nedenstående Tabel 13 en korrigering af antallet af kapitalejerlån vedrørende regnskabsåret.

Tilfælde	1	2	3	4	5	6	7	8	Total	Revision	%
Identificeret	845	309	35	1	74	518	429	6	2.217	83.062	2,67
Korrigeret	845	309	35	0	60	518	429	6	2.202	83.062	2,65

Tabel 13: Korrigeret antal kapitalejerlån i regnskabsåret – Revision. Egen tilvirkning

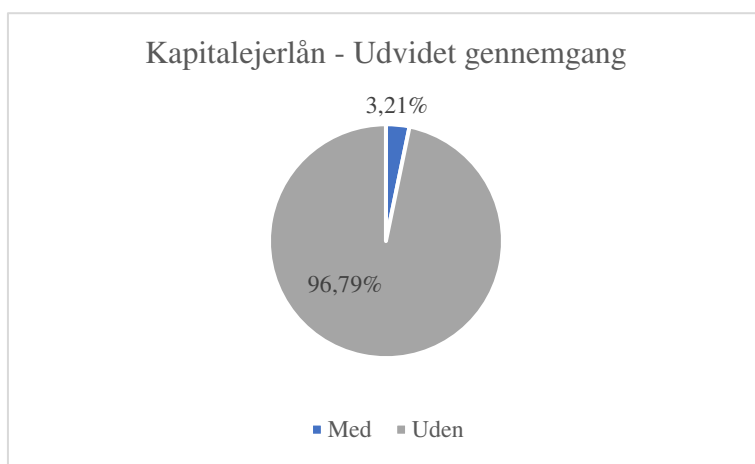
Ud fra ovenstående Tabel 13 ses det, at der samlet set forventeligt er mellem 2.217 og 2.202 kapitalejerlån i regnskaberne med revisionserklæring svarende til mellem 2,67 og 2,65 procent. Det er ikke muligt at se, om kapitalejerlånet alene fejlagtigt er forkert placeret i balancen som eventuelt ”Andre tilgodehavender”, hvorfor der tages forbehold for, at der reelt kan være flere skjulte kapitalejerlån, omfanget heraf forventes dog ikke at være af betydeligt omfang grundet revisors kendskab til selskabet samt løbende involvering.

Generelt er kapitalejerlånet belyst med stor præcision i de årsrapporter, der har gennemgået revision, hvilket kan ses af den lille korrigering. Grundet den høje revisorinvolvering forbundet med revision, både i forbindelse med aflæggelse af årsrapport samt forventeligt gennem året,

vurderes det desuden, at revisor med stor sandsynlighed er bekendt med eller opdager et kapitalejrlån, såfremt det findes ved regnskabsslut eller har fundet sted i årets løb.

8.4.4 Udvidet gennemgang

Af Figur 7 ses det, at 12,77 procent af den samlede population på 265.827 selskaber har erklæringstypen udvidet gennemgang på senest indberettede årsrapport per tredje marts 2021. Dermed har 33.935 af de senest indberettede årsrapporter gennemgået udvidet gennemgang (Bilag 6).

Figur 9: Kapitalejerlån – Udvidet gennemgang. Egen tilvirkning

På baggrund af udtrækket fra Dimensional Insight er der identificeret 1.090 årsrapporter hvoraf der fremgår et kapitalejrlån enten af revisors påtegning, af særskilt balancepost eller eventuelt som note svarende til 3,21 procent. På baggrund af Afsnit 6.6 og dertilhørende underafsnit, vides det, at kapitalejrlån både skal belyses i påtegningen, samt som særskilt balancepost og som note, når der er afgivet erklæring om udvidet gennemgang på årsrapporten, såfremt kapitalejrlånet er ulovligt og vedrører ledelsen. Det er kontrolleret, hvorvidt dette gør sig gældende på de 1.090 årsrapporter med erklæringstypen udvidet gennemgang:

	Antal
Antal erklæringer – Udvidet gennemgang	33.935
Antal erklæringer uden kapitalejerlån	32.845
Antal analyseres nærmere	1.090
1 Påtegning – aktiver – note	517
2 Påtegning – aktiver	2
3 Påtegning – note	30
4 Påtegning – note (§ 206)	1
5 Påtegning (Tabel 15)	42
6 Aktiver – note (Tabel 16)	274
7 Aktiver (Tabel 17)	220
8 Note (obs kontrolleret, alle er indfriet og renteberegnet)	4
Total	1.090

Tabel 14: Analyse – Udvidet gennemgang. Egen tilvirkning.

Nedenfor fremgår yderligere kommentarer og kontroller:

1. Påtegning – aktiver – note

Her vurderes det, at de kapitalejerlån der fremgår af årsrapportens påtegning, aktiver og note er ikke uvæsentlige og ulovlige og desuden er gældende for regnskabsåret.

2. Påtegning – aktiver

Når kapitalejerlånet fremgår af påtegningerne og aktiverne, vurderes det ligeledes ulovligt, ikke uvæsentligt og værende gældende for regnskabsåret. Der kan være tale om, at notekravet ikke er overholdt, men dette vides ikke grundet præsentationen af kapitalejerlånets ordlyd ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse” på aktivsiden.

3. Påtegning – note

Når kapitalejerlånet fremgår af påtegningen og noten, vurderes det, at der har eksisteret et ulovligt kapitalejerlån, som er indfriet per balancedagen, hvorfor det ikke fremgår af balancen under ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse”.

4. Påtegning – note (§ 206)

Der er identificeret et enkelt tilfælde, hvor påtegningen og noten vedrører SL § 206 vedrørende selvfinansiering. Da der er tale om et enkeltstående tilfælde, foretages der ikke yderligere.

5. Påtegning

Når der kun er en påtegning vedrørende kapitalejerlånet, vurderes lånet ligeledes at være ulovligt. Kapitalejerlånet vil i et sådan tilfælde ikke forventes at være ydet til et ledelsesmedlem, da kapitalejerlånet herved også skulle fremgå af noten jf. ÅRL § 73. Kapitalejerlånet forventes endvidere indfriet, da det ikke fremgår af balancen. Der er foretaget en kontrol af alle tilfælde

hvor kapitalejrlånet kun fremgår af påtegningen, for at afdække hvorvidt ovenstående gør sig gældende. Se Tabel 15 nedenfor:

5) Analyse: Påtegning	Antal: 42
Påtegning vedr. CY til kapitalejer og indfriet	41
Påtegning til ledelse vedr. NY	1

Tabel 15: Analyse: Påtegning – Udvidet gennemgang. Egnen tilvirkning.

På baggrund af analysen jf. Tabel 15 ses det at størstedelen af de 42 tilfælde som forventet vedrører et kapitalejrlån, der ikke er ydet til et ledelsesmedlem og som er indfriet i året, svarende til 97,62 procent. Herudover er der et enkelt tilfælde hvor kapitalejrlånet vedrører ledelsen, men først er opstået efter balancedagen. På baggrund heraf, vurderes det, at 41 kapitalejrlån vedrører regnskabsåret, hvormed der foretages en korrigering.

6. Aktiver – note

I de tilfælde hvor kapitalejrlånet udelukkende fremgår af aktiverne og noterne, og dermed ikke af påtegningen, kan samme scenarier som ved punkt seks under analysen af revisionserklæringer. Disse scenarier undersøges nærmere i nedenstående Tabel 16:

6) Analyse: Aktiver og noter	Antal: 274	Procent
Stikprøve ca. 5 %	14	5,11 %
Der eksisterer kapitalejrlån på balancedagen	6	42,86 % af stikprøve
Kapitalejrlånet er indfriet i året	8	57,14 % af stikprøve
Der eksisterer ikke et kapitalejrlån	0	0,00 % af stikprøve

Tabel 16: Analyse: Aktiver og noter – Udvidet gennemgang. Egnen tilvirkning.

Der er taget en stikprøve på cirka fem procent af de tilfælde hvor kapitalejrlånet kun fremgår af aktiverne og noterne. Af stikprøven er der ingen fejl, som vedrører nullinjer hvilket er forventeligt grundet den høje revisorinvolvering, hvilket er med til at bekræfte Hypotese 1. Der er 57,14 procent af disse kapitalejrlån, der er indfriet i året, mens de resterende 42,86 procent fortsat eksisterer på balancetidspunktet. I begge tilfælde har der eksisteret et kapitalejrlåne i året, hvorfor der ikke foretages en korrigering.

7. Aktiver

Der er desuden en stor del af årsrapporterne der har gennemgået udvidet gennemgang, hvor kapitalejrlånet kun fremgår af aktiverne. Her gør samme scenarier som ved punkt syv ved analysen af revisionserklæringerne sig gældende. For at få et billede af hvordan scenarierne fordeler sig, foretages nedenstående analyse jf. Tabel 17:

7) Analyse: Aktiver	Antal: 220	Procent
Stikprøve ca. 5 %	12	5,45 % af samlet
Der eksisterer kapitalejrlån	3	25,00 % af stikprøve
Kapitalejrlånet er indfriet i året	9	75,00 % af stikprøve
Der eksisterer ikke et kapitalejrlån	0	0,00 % af stikprøve

Tabel 17: Analyse: Aktiver – Udvidet gennemgang. Egen tilvirkning.

Der er taget en stikprøve på cirka fem procent af de tilfælde hvor kapitalejrlånet kun fremgår af aktiverne. Af stikprøven er der 75 procent af stikprøven hvor kapitalejrlånet er indfriet i året og altså kun fremgår af sammenligningstallet under balanceposten ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse”. De resterende 25 procent af stikprøven udgøres af kapitalejrlån i året. Det kan ikke uden yderligere information vurderes hvorvidt kapitalejrlånene er ulovlige eller uvæsentlige. Da kapitalejrlånet i begge tilfælde har eksisteret i regnskabsåret, og da der ikke er identificeret nogle fejl vedrørende eksempelvis nullinjer foretages der ikke en korrigering her. Det faktum, at der ligeledes kan have eksisteret kapitalejrlån, som både er optaget og indfriet i året, og ikke er til et ledelsesmedlem, som dermed ikke vil fremgå af årsrapporten, støtter endvidere op om, at denne post ikke bør korrigeres nedad. Det vurderes altså, at der sandsynlighed for, at der reelt har eksisteret flere kapitalejrlån i året.

8. Note

Slutteligt er der fire tilfælde hvor kapitalejrlånet kun fremgår af noten. Her er alle tilfælde kontrolleret. I alle tilfælde indfriet og renteberegnet. Hvorvidt kapitalejrlånet mangler i af påtegningen, står i det uvisse, men vurderes ikke at have betydelig indflydelse på analysen.

På baggrund af ovenstående analyse af forekomsten af kapitalejrlån for erklæringstypen udvidet gennemgang, foretages der en korrigering af antallet af kapitalejrlån vedrørende regnskabsåret i nedenstående Tabel 18:

Tilfælde	1	2	3	4	5	6	7	8	Total	UG	%
Identificeret	517	2	30	1	42	274	220	4	1.090	33.935	3,21
Korrigeret	517	2	30	0	41	274	220	4	1.088	33.935	3,21

Tabel 18: Korrigeret antal kapitalejrlån i regnskabsåret – Udvidet gennemgang. Egen tilvirkning.

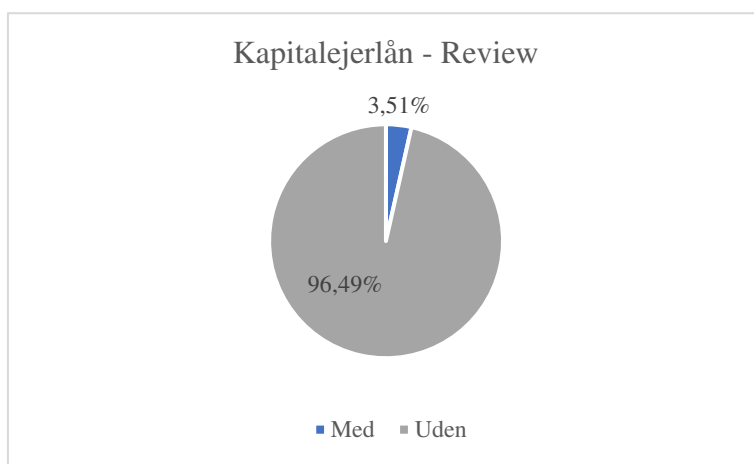
Korrigeringen af antallet af kapitalejrlån for erklæringstypen er uden betydning.

Generelt er kapitalejrlånet også belyst med stor præcision i de årsrapporter, der har gennemgået udvidet gennemgang. Grundet den stadig forholdsvis høje revisorinvolvering forbundet med udvidet gennemgang, i forbindelse med både aflæggelse af årsrapport samt

forventeligt gennem året, vurderes det, at revisor med en vis sandsynlighed er bekendt med eller opdager et kapitalejrlån, hvis det eksisterer på balancetidspunktet eller har eksisteret i årets løb.

8.4.5 Review

Af Figur 7 ses det, at kun 1,09 procent af den samlede population på 265.827 selskaber har erklæringstypen review på senest indberettede årsrapport per tredje marts 2021, svarende til 2.908 styk (Bilag 6).

Figur 10: Kapitalejerlån – Review. Egen tilvirkning

Heraf er der identificeret 102 årsrapporter hvoraf der fremgår et kapitalejrlån svarende til 3,51 procent, altså højere end ved både revision og udvidet gennemgang. Oplysninger vedrørende ledelsesansvar må ikke gives i påtegningen på review, og et kapitalejrlån må dermed kun fremgå af påtegningen, såfremt revisor modificerer sin konklusion eller fremhæver et forhold i regnskabet jf. Afsnit 6.5.2.2 På baggrund af Afsnit 6.6 samt dette afsnits underafsnit, vides det, at kapitalejrlån både skal belyses som særskilt balancepost og note ved lån til ledelsen, når erklæringstypen review er valgt. Det er kontrolleret, hvorvidt dette gør sig gældende på de 102 årsrapporter:

		Antal
	Antal erklæringer – Review	2.908
	Antal erklæringer uden kapitalejrlån	2.806
	Antal analyseres nærmere	102
1	Påtegning – aktiver – note	1
2	Aktiver – note (Tabel 20)	67
3	Aktiver (Tabel 21)	32
4	Note	2
	Total	102

Tabel 19: Analyse – Review. Egen tilvirkning

Nedenfor fremgår yderligere kommentarer og kontroller:

1. Påtegning – aktiver – note

Det vurderes, at kapitalejrlånet er ulovligt og gældende for regnskabsåret, nå det fremgår af både påtegningen, aktiverne og noterne. For review gælder det jf. Afsnit 6.5.2.2, at kapitalejrlånet kun må fremgå af påtegningen såfremt konklusionen modificeres, eller der er fremhævet et forhold i regnskabet. Dette er kontrolleret og gør sig gældende for det enkelte tilfælde, hvormed det ulovlige kapitalejrlån er behandlet korrekt.

2. Aktiver – note

I de tilfælde hvor kapitalejrlånet fremgår af aktiverne og noterne, men ikke af påtegningen, kan flere forskellige scenarier i lighed med revision og udvidet gennemgang gøre sig gældende, hvorfor der henvises til punkt seks i analysen for revisionserklæringerne. Revisor må dog ikke oplyse om ledelsens mulighed for at ifalde erstatnings- eller strafansvar ved reviewerklæringer. Scenarierne undersøges nærmere i nedenstående Tabel 20:

2) Analyse: Aktiver og noter	Antal: 67	Procent
Stikprøve ca. 5 %	4 → 5	7,46 %
Der eksisterer kapitalejrlån på balancedagen	3	60,00 % af stikprøve
Kapitalejrlånet er indfriet i året	2	40,00 % af stikprøve
Der eksisterer ikke et kapitalejrlån	0	0,00 % af stikprøve

Tabel 20: Analyse: Aktiver og noter – Review. Egen tilvirkning.

Stikprøven er udvidet til fem styk i de tilfælde hvor kapitalejrlånet kun fremgår af aktiverne og noterne. Af stikprøven vedrører 60 procent kapitalejrlån der fortsat eksisterer på balancetidspunktet, mens de resterende 40 procent af kapitalejrlånene er indfriet i året. Der fremgår ingen fejl, som vedrører nullinjer hvilket bekræfter Hypotese 1 og Hypotese 4. Det kræver yderligere information for at det kan vurderes, hvorvidt kapitalejrlånet er ulovligt eller uvæsentligt. I lighed med revision og udvidet gennemgang foretages der heller ikke en korrigering af antallet af kapitalejrlån på baggrund af denne del af analysen.

3. Aktiver

En del af årsrapporterne med reviewerklæring, har udelukkende kapitalejrlånet vist i aktiverne. For at få et billede af hvordan disse kapitalejrlån er behandlet, foretages nedenstående analyse af Tabel 21:

3) Analyse: Aktiver	Antal: 32	Procent
Stikprøve ca. 5 %	2 → 5	15,63 % af samlet
Der eksisterer kapitalejrlån	3	60 % af stikprøve
Kapitalejrlånet er indfriet i året	2	40 % af stikprøve
Der eksisterer ikke et kapitalejrlån	0	0 % af stikprøve

Tabel 21: Analyse: Aktiver – Review. Egen tilvirkning

Stikprøven er udvidet til fem styks i stedet, da omfanget ellers vurderes at være for lille. 40 procent af stikprøven vedrører kapitalejrlån der er indfriet i regnskabsåret, hvor lånet i nuværende regnskabsår altså kun fremgår af sammenligningstallet i balancen. De resterende 60 procent af stikprøven vedrører kapitalejrlån der fortsat eksisterer på balancetidspunktet. Her kan det ikke uden yderligere information vurderes, hvorvidt kapitalejrlånet er ulovligt eller uvæsentligt. Da der heller ingen fejl er fundet i denne stikprøve hvilket ligeledes bekræfter Hypotese 1. Da de øvrige kapitalejrlån har eksisteret i regnskabsåret, foretages der heller ingen korrektion her.

4. Note

Der er desuden to tilfælde hvor kapitalejrlånet udelukkende fremgår af noten. Her er begge tilfælde kontrolleret. I begge tilfælde kapitalejrlånet er indfriet og renteberegnet.

På baggrund af ovenstående analyse, foretages der i nedenstående Tabel 22 en korrigering af antallet af kapitalejrlån vedrørende regnskabsåret.

Tilfælde	1	2	3	4	Total	Review	%
Identificeret	1	67	32	2	102	2.908	3,51
Korrigeret	1	67	32	2	102	2.908	3,51

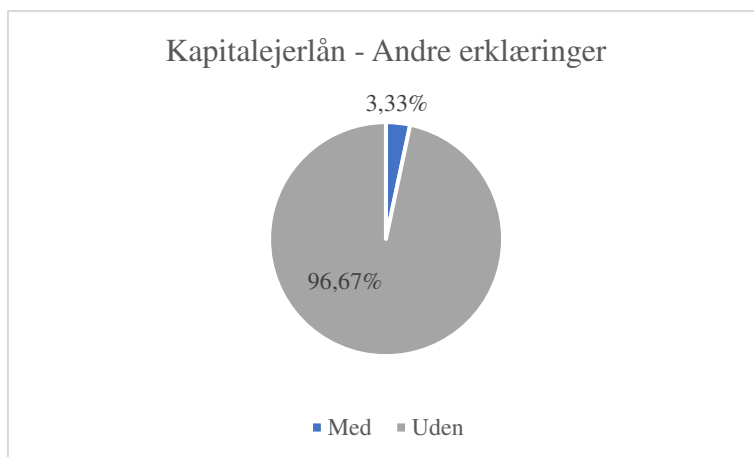
Tabel 22: Korrigeret antal kapitalejrlån i regnskabsåret - Review. Egen tilvirkning

Der er ikke foretaget korrektion i forbindelse med analysen af kapitalejrlån i årsrapporter med erklæringstypen review. Der tages i lighed med øvrige erklæringstyper forbehold for, at der kan eksistere flere kapitalejrlån, enten fordi de fejlagtigt er skjult under en anden aktivpost, eksempelvis "Andre tilgodehavender", eller fordi de ikke kan identificeres af årsrapporten, da de både er opstået og indfriet i året og ligeledes ikke er ydet til et ledelsesmedlem.

Generelt er kapitalejrlånet fortsat belyst med god præcision i årsrapporterne med review. Grundet den stadig forholdsvis høje revisorinvolvering forbundet med review, både i forbindelse med aflæggelse af årsrapport samt forventeligt gennem året, vurderes i lighed med revision og udvidet gennemgang, at revisor også her i de fleste tilfælde er bekendt med eller opdager et kapitalejrlån, såfremt det findes ved balancetidspunktet eller har fundet sted i årets løb.

8.4.6 Andre erklæringer herunder assistance

Af tidligere Figur 7 kan det ses, at 36,66 procent af den samlede population på 265.827 selskaber har en anden erklæring end ovenstående på senest indberettede årsrapport per tredje marts 2021. Dette gør sig altså gældende for 97.463 af de senest indberettede årsrapporter (Bilag 6).

Figur 11: Kapitalejerlån – Andre erklæringer. Egen tilvirkning

Af populationen for andre erklæringer herunder assistance er der identificeret 3.247 årsrapporter hvoraf der fremgår et kapitalejrlån, enten af særskilt balancepost eller som note svarende til 3,33 procent i lighed med både udvidet gennemgang og review. På baggrund af Afsnit 6.6 og dertilhørende underafsnit, vides det, at kapitalejrlån både skal belyses som særskilt balancepost og som note, når der afgives en assistanceerklæring, såfremt lånet er ydet til et ledelsesmedlem. Revisor skal i lighed med review ikke nævne ledelsens mulighed for at ifalde erstatnings- eller strafansvar. Det er kontrolleret, hvorvidt de identificerede kapitalejrlån er præsenteret korrekt som henholdsvis særskilt aktivpost og under noterne på de 3.247 årsrapporter:

	Antal
Antal erklæringer – Andre erklæringer	97.463
Antal erklæringer uden kapitalejerlån	94.216
Antal analyseres nærmere	3.247
1 Aktiver – note (Tabel 24)	2101
2 Aktiver (Tabel 25)	1047
3 Note (Tabel 26)	99
Total	3.247

Tabel 23: Analyse – Andre erklæringer. Egen tilvirkning.

Nedenfor fremgår yderligere kommentarer og kontroller:

1. Aktiver – note

De tilfælde hvor kapitalejerlånet fremgår af aktiverne og noterne, gennemgås for at kontrollere, hvorvidt der er fejl forbundet med behandlingen af kapitalejerlånet. Dette forventes ikke at gøre sig gældende, da kapitalejerlånet ikke skal præsenteres andre steder grundet erklæringstypen.

Tabel 24:

1) Analyse: Aktiver og noter	Antal: 2101	Procent
Stikprøve ca. 5 %	105	4,98 %
Der eksisterer kapitalejerlån på balancedagen	61	58,10 % af stikprøven
Kapitalejerlånet er indfriet i året	44	41,90 % af stikprøven
Der eksisterer ikke et kapitalejerlån	0	0,00 % af stikprøven

Tabel 24: Analyse: Aktiver og noter – Andre erklæringer. Egen tilvirkning.

Stikprøven på cirka fem procent vedrørende de tilfælde hvor kapitalejerlånet fremgår af både aktiver og noter er gennemgået. Der er ikke konstateret fejl, hvor kapitalejerlånet indgår som nullinje i både aktiverne og noterne. Alle kapitalejerlånene i stikprøven har eksisteret i året, hvor 41,90 procent er tilbagebetalt i regnskabsåret, eksisterer de resterende 58,10 procent af kapitalejerlånene fortsat på balancetidspunktet. På baggrund af denne del af analysen, er det ikke vurderet relevant at foretage en korrigerende.

2. Aktiver

En stor del af årsrapporterne med assistanceerklæring, har udelukkende kapitalejerlånet vist i aktiverne. Her gør samme scenarier som ved ovenstående punkt sig gældende. Dog er der en yderligere ubekendt, hvor det ikke kan vides hvorvidt kapitalejerlånet er ydet til ledelsen, hvormed noten potentielt mangler i denne del af populationen. For at belyse hvilke scenarier der gør sig gældende, foretages nedenstående analyse jf. Tabel 25:

3) Analyse: Aktiver	Antal: 1047	Procent
Stikprøve ca. 5 %	52	4,97 % af samlet
Der eksisterer kapitalejrlån	14	26,92 % af stikprøve
Kapitalejrlånet er indfriet i året	35	67,31 % af stikprøve
Der eksisterer ikke et kapitalejrlån	3	5,77 % af stikprøve

Tabel 25: Analyse: Aktiver – Andre erklæringer. Egen tilvirkning.

Stikprøven på cirka fem procent udgør 52 stikprøver. Hele 67,31 procent af stikprøven vedrører kapitalejrlån der er indfriet inden balancetidspunktet, hvorfor lånet i nuværende regnskabsår kun fremgår af sammenligningstallet i balancen. Af stikprøven vedrører 26,92 procent kapitalejrlån i der fortsat eksisterer på balancetidspunktet. Det ikke uden yderligere information kan vurderes, om kapitalejrlånet er ulovligt eller uvæsentligt. De resterende 5,77 procent af stikprøven udgøres af fejl, hvor der reelt ikke eksisterer et kapitalejrlån, men der er nullinjer på balanceposten ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse”, hvilket støtter op om Hypotese 1. Den korrigerede beregning af antallet af kapitalejrlån i regnskabsåret bliver derfor $1047 * 94,23 \% = 987$ styk, dette anvendes som minimumestimat for assistanceerklæringer. Hvorvidt der er nullinjer for at indikere, at der har eksisteret et kapitalejrlån, som både er opstået og indfriet i året vides ikke, og kan ikke kontrolleres uden yderligere information, og betragtes derfor fortsat som en fejl.

3. Note

Der er en del flere tilfælde end ved tidligere analyserede erklæringstyper, hvor kapitalejrlånet udelukkende fremgår af noten. Her er ligeledes foretaget en stikprøve på fem procent, for at undersøge hvorvidt noten er korrekt medtaget og hvorvidt kapitalejrlånet er korrekt renteberegnet. Noten kan godt være korrekt medtaget, trods kapitalejrlånet ikke fremgår af aktiverne, da det jf. ÅRL § 73 er et krav, at kapitalejrlånet fremgår af noten, uanset om det er til stede på balancedagen, såfremt lånet er ydet til et ledelsesmedlem.

3) Analyse: Noter	Antal: 99	Procent
Stikprøve ca. 5 %	5	5,00 %
Kapitalejrlån indfriet og renteberegnet	3	60,00 %
Kapitalejrlån indfriet men ikke renteberegnet	0	
Kapitalejrlån ikke indfriet burde fremgå af aktiver	1	20,00 %
Note er medtaget ved en fejl → intet kapitalejrlån	1	20,00 %

Tabel 26: Analyse: Noter – Andre erklæringer. Egen tilvirkning.

Af stikprøven jf. Tabel 26 fremgår det, at 60 procent er korrekt behandlet, da kapitalejerlånene både er indfriet og korrekt renteberegnet. Herudover er der 20 procent kun fremgår af noter, men reelt også burde fremgå af aktiverne, da lånet ikke er indfriet. De resterende 20 procent vedrører noter, der angiveligt er medtaget ved en fejl, da der hverken fremgår et beløb eller øvrig information af noten hvilket bekræfter Hypotese 1. Der korrigeres for disse 20 procent, hvormed der i stedet forventeligt er: $99 * 80 \% = 80$ kapitalejerlån.

På baggrund af ovenstående analyse, foretages der i nedenstående Tabel 27 en korrigering af antallet af kapitalejerlån vedrørende regnskabsåret.

Tilfælde	1	2	3	Total	AE	%
Identificeret	2101	1047	99	3.247	97.462	3,33
Korrigeret	2101	987	80	3.168	97.462	3,25

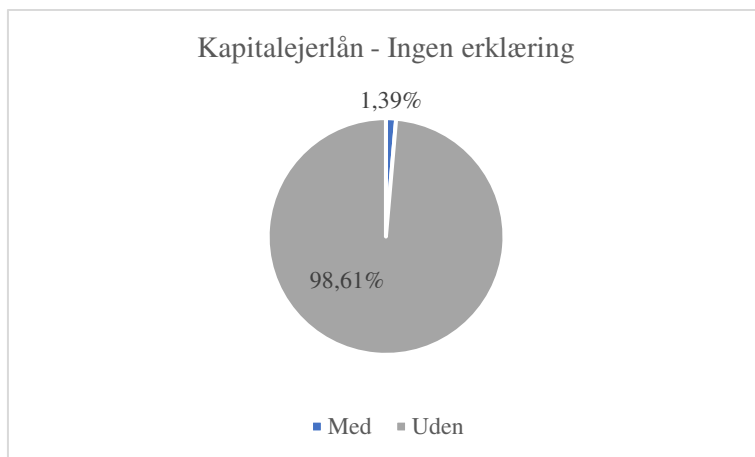
Tabel 27: Korrigeret antal kapitalejerlån i regnskabsåret – Andre erklæringer. Egen tilvirkning.

Der er foretaget en korrigering på 79 styk, hvilket procentmæssigt flere end ved tidligere analyserede erklæringstyper. Dette støtter op om Hypotese 1, der siger, at behandlingen af kapitalejerlån er mere korrekt for erklæringer afgivet med sikkerhed, hvilket en assistanceerklæring ikke er. Dette indikerer ligeledes, at der også fejlagtigt kan være mistet et antal kapitalejerlån eksempelvis ved fejlagtig præsentation af kapitalejerlånet under aktivposten ”Andre tilgodehavender”.

Generelt er kapitalejerlånet belyst med fin præsentation, men dog med flere fejl end tidligere gennemgåede erklæringstyper afgivet med sikkerhed. Grundet revisors involvering, vurderes det, at revisor har mulighed for at identificere et kapitalejerlån. Revisor skal dog blot opstille regnskabet efter oplysninger givet af ledelsen, hvormed det vurderes at et kapitalejerlån lettere kan skjules.

8.4.7 Ingen erklæring

Af tidligere Figur 7 ses det, at 18,23 procent, svarende til 48.459 styk af den samlede population på 265.527 selskaber ingen form for revisor bistand har haft i forbindelse med udarbejdelse af senest indberettede årsrapport per tredje marts 2021 (Bilag 6).

Figur 12: Kapitalejerlån – Ingen erklæring. Egen tilvirkning.

Af de 48.459 årsrapporter er der identificeret 673 årsrapporter hvoraf der fremgår et kapitalejerlån af enten særskilt balancepost eller som note svarende til 1,39 procent, altså mindre end for alle øvrige erklæringstyper. På baggrund af Afsnit 6.6 og tilhørende underafsnit, vides det, at kapitalejerlån fortsat både skal belyses som særskilt balancepost og som note ved kapitalejerlån ydet til ledelsen, trods der ikke har været revisor involveret i forbindelse med udarbejdelse af årsrapporten. Det er kontrolleret, hvorvidt dette gør sig gældende på de 673 årsrapporter:

		Antal
	Antal erklæringer – Ingen erklæring	48.459
	Antal erklæringer uden kapitalejerlån	47.786
	Antal analyseres nærmere	673
1	Aktiver – note (Tabel 29)	146
2	Aktiver (Tabel 30)	520
3	Note	7
	Total	673

Tabel 28: Analyse – Ingen erklæring. Egen tilvirkning.

Nedenfor fremgår yderligere kommentarer og kontroller:

1. Aktiver – note

I de tilfælde hvor kapitalejerlånet fremgår af aktiverne og noterne, foretages der en stikprøve for at kontrollere, hvorvidt der er fejl forbundet med forekomsten af kapitalejerlånet, dette forventes ikke at gøre sig gældende, da man mere aktivt skal tilvælge noterne modsat aktiver såfremt et modelregnskabs anvendes. Tabel 29 illustrerer denne analyse:

1) Analyse: Aktiver og noter	Antal: 146	Procent
Stikprøve ca. 5 %	8	5,48 %
Kapitalejerlånet eksisterer på balancedagen	5	62,50 %
Kapitalejerlånet er indfriet i året	3	37,50 %
Der eksisterer ikke et kapitalejerlån	0	0,00%

Tabel 29: Analyse: Aktiver og noter – Ingen erklæring. Egen tilvirkning.

Der er taget en stikprøve på cirka fem procent af de tilfælde hvor kapitalejerlånet fremgår af aktiverne og noterne. Af stikprøven er der som forventet ingen fejl, som vedrører nullinjer. I 62,50 procent af stikprøven, eksisterer kapitalejerlånet stadig på balancetidspunktet. De resterende 37,50 procent vedrører kapitalejerlån der er tilbagebetalt, men dog har eksisteret i regnskabsåret. På baggrund heraf foretages der ikke en regulering.

2. Aktiver

En stor del af årsrapporterne uden erklæring, har udelukkende kapitalejerlånet vist i aktiverne. Her kontrolleres det, hvorvidt der er fejl forbundet med forekomsten af kapitalejerlånet jf. nedenstående Tabel 30:

2) Analyse: Aktiver	Antal: 520	Procent
Stikprøve ca. 5 %	26	5 % af samlet
Kapitalejerlånet eksisterer på balancedagen	20	76,92%
Kapitalejerlånet er indfriet i året	2	7,69 %
Der eksisterer ikke et kapitalejerlån	4	15,38 %

Tabel 30: Analyse: Aktiver– Ingen erklæring. Egen tilvirkning.

Stikprøven på fem procent udgør 26 stikprøver. Hele 76,92 procent af stikprøven vedrører kapitalejerlån i regnskabsåret. Det kan ikke ses, hvorvidt der mangler note grundet formuleringen ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse” og der tages forbehold herfor. Af stikprøven udgør 7,69 procent kapitalejerlån i der er tilbagebetalt i året, hvor samme notebetragtning gør sig gældende. De resterende 15,38 procent af stikprøven udgøres af fejl, hvor der reelt ikke eksisterer et kapitalejerlån, men der er nullinjer på balanceposten ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse”, hvilket bekræfter Hypotese 4. Den korregerede beregning af antallet af kapitalejerlån i regnskabsåret bliver derfor $520 \cdot 84,62 \% = 440$ styk, dette anvendes som minimumestimat for årsrapporterne uden erklæring.

3. Note

Der er desuden syv tilfælde, hvor kapitalejerlånet udelukkende fremgår af noten. Her er alle tilfælde kontrolleret, og det gælder for alle tilfælde, at lånet er indfriet og renteberegnet.

På baggrund af ovenstående analyse, foretages der i nedenstående Tabel 31 en korrigering af antallet af kapitalejerlån vedrørende regnskabsåret.

Tilfælde	1	2	3	Total	IE	%
Identificeret	146	520	7	673	48.459	1,39
Korrigeret	146	440	7	593	48.459	1,22

Tabel 31: Korrigeret antal kapitalejerlån i regnskabsåret – Ingen erklæring. Egen tilvirkning.

Der er foretaget en regulering på 80 styk hvilket procentmæssigt er flere end hvad der gjorde sig gældende ved assistanceerklæringerne. Det bemærkes endvidere, at der procentmæssigt ligeledes er en del færre kapitalejerlån identificeret i årsrapporterne uden erklæring. Dette kan indikere, at der kan gå kapitalejerlån tabt som følge af den manglende revisorinvolvering.

Dog er det også forventeligt, at der vil være flere fejl behæftet med årsrapporterne uden bistand fra revisor. Det er ikke muligt at se, om kapitalejerlånet fejlagtigt er forkert placeret i balancen som eventuelt ”Andre tilgodehavender”, hvorfor der tages forbehold for, at der reelt kan være flere skjulte kapitalejerlån.

Generelt er kapitalejerlånet belyst med ringere præcision i disse årsrapporter, end hvad der viste sig ved de øvrige erklæringstyper. Grundet den manglende revisorinvolvering forbundet med aflæggelse af årsrapporten og generelt gennem året, viser det sig, at reglerne vedrørende oplysning om kapitalejerlån bliver overholdt i ringere grad. Den procentvise del af årsrapporterne med kapitalejerlån var også lavere end for samtlige øvrige erklæringstyper, hvilket er i uoverensstemmelse med Hypotese 3: *“Alt andet lige, vil der procentvis være lige mange kapitalejerlån i årsrapporterne, uanset om der har været revisor tilknyttet eller ej, og uanset hvilken erklæring revisor har afgivet. Sandsynligvis flere der hvor revisor ikke er tilknyttet, da revisor forventeligt har en forebyggende effekt.”* Hypotesen vurderes dog at være gældende, og der er derfor forventeligt også er flere kapitalejerlån der enten bevidst eller fejlagtigt er udeladt fra årsrapporten og dermed holdt skjult for regnskabsbruger. Dette vil blive behandlet yderligere i følgende afsnit.

8.4.8 Sammenholdning med FSR analyse

I FSRs analyser, er der udarbejdet et estimat for det forventede antal mistede anmærkninger om ulovlige kapitalejrlån. Estimatet for år 2019 anvendes i denne sammenholdning, da denne kommer tættest på den periode, som afhandlingens datamateriale repræsenterer.

Ifølge FSRs analyser er der for 2019 estimeret en mængde på mellem 2.515-13.185 mistede anmærkninger vedrørende kapitalejrlån. Dette svarer procentmæssigt til 1 – 4 procent. Dette estimat vedrørende mistede anmærkninger svarer til det antal kapitalejrlån der ville kunne identificeres af årsrapportens påtegning, såfremt revisor skulle afgive anmærkninger uanset erklæringstype. Dette svarer til, at der ville være en anmærkning i hver eneste årsrapport hvori der af ovenstående analyse er identificeret et kapitalejrlån, der tages forbehold for skjulte kapitalejrlån samt de kapitalejrlån der grundet gældende regulering ikke vil fremgå af årsrapporten uanset erklæringstype, hvormed maksestimatet potentielt er højere.

Erklæringstype	Antal kapitalejrlån maks		Antal kapitalejrlån min	
Revision	2.217	2,67 %	2.202	2,67 %
Udvidet gennemgang	1.090	3,21 %	1.089	3,21 %
Review	102	3,51 %	102	3,51 %
Andre erklæringer, herunder assistance	3.247	3,33 %	3.168	3,25 %
Ingen erklæring	673	1,39 %	593	1,22 %
Total	7329	-	7154	-

Tabel 32: Antal identificerede kapitalejrlån samt korrigeret antal. Egen tilvirkning.

Ovenstående Tabel 32 viser, at der, såfremt revisor skulle give anmærkning uanset erklæringstype, ville være mellem 7.154 og 7.329 anmærkninger vedrørende kapitalejrlån på baggrund af afhandlingens datamængde. Dette svarer til samlet set mellem 2,69 – 2,76 procent. På baggrund af analysen vurderes det endvidere, at der på baggrund af den procentvise fordeling reelt er mellem 3.253 og 9.324 kapitalejrlån, foruden de der ikke fremgår af den ene eller anden grund, svarende til mellem 2,22 – 3,51 procent. Disse beregninger rammer alle procentmæssigt inden for FRS' estimat på 1 – 4 procent.

8.4.9 Delkonklusion

På baggrund af ovenstående analyse af forekomsten af kapitalejrlån for erklæringstyperne revision, udvidet gennemgang, review, assistance samt ingen erklæring, sås det, at der generelt var flere fejl i årsrapporterne afgivet uden sikkerhed, hvilket er i overensstemmelse med Hypotese 1. Erklæringstyperne fordeler sig således, at 55 procent af de senest indberettede årsrapporter er afgivet uden sikkerhed, hvoraf hele 18 procent er afgivet helt uden

revisorbistand. Den erklæringstype med flest kapitalejerlån procentmæssigt er review der ligger på 3,51 procent, mens den laveste er for årsrapporterne uden erklæringer, der kun ligger på 1,22 procent, når der er korrigeret for fejl. Det vurderes at være plausibelt, at antallet af kapitalejerlån er lavere procentmæssigt for revision end ved både review og udvidet gennemgang grundet den større sikkerhed og generelle revisorinvolvering gennem året. Modsætningsvist vurderes det usandsynligt, at der er færrest kapitalejerlån i årsrapporter uden erklæring. Anvendes henholdsvis den største og mindste procentdel på den samlede population fås det, at der samlet set er mellem 3.253 og 9.324 kapitalejerlån i året. Anvendes procentdelen for revision gælder det, at der er mellem 7.047 og 7.095 kapitalejerlån. Tages det derudover i betragtning, at flere kapitalejerlån sandsynligvis enten fejlagtigt eller bevidst er udeladt fra årsrapporterne, samt at nogle kapitalejerlån aldrig vil fremgå af årsrapporterne, hvis de eksempelvis er optaget og indfriet i året og ikke vedrører ledelsen og for revision og udvidet gennemgang ligeledes er uvæsentligt, forventes tallet at være højere. Antallet af kapitalejerlån kan ligeledes forventes at være højere, da det på baggrund af analysen ikke er vurderet sandsynligt, at der reelt procentmæssigt eksisterer færrest kapitalejerlån for årsrapporter uden erklæring. Analysen viste nemlig, hvilket også ses af korrigeringen som kun procentmæssigt kan ses ved årsrapporter med assistanceerklæring eller uden erklæring, at der er færrest fejl forbundet med aflæggelsen af årsrapporter med sikkerhed, mod årsrapporter uden sikkerhed, hvilket indikerer at der potentielt er kapitalejerlån der ikke er korrekt medtaget eller fremgår korrekt af årsrapporterne.

KAPITEL 5: DISKUSSION OG VURDERING

9 Vurdering og diskussion

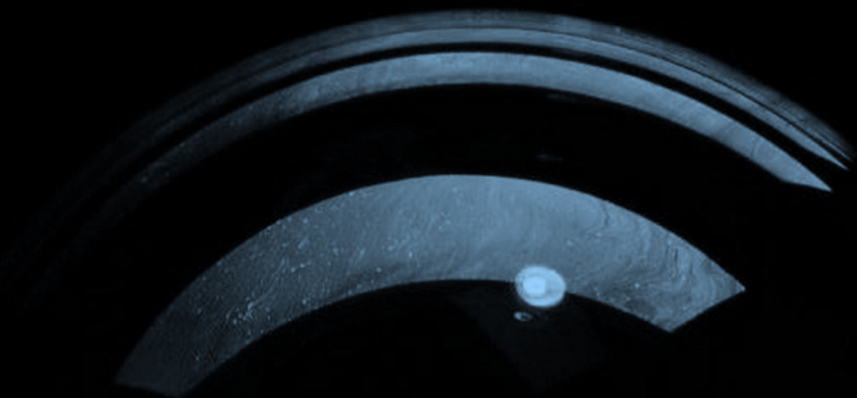
9.1 Revision

9.2 Forekomst

9.3 Selskab- og skatteret

Kapitlets formål:

Formålet med dette kapitel er at diskutere mulige ændringer, samt vurderes deres relevant. Kapitlet vil derfor besvare arbejdsspørgsmål A6.

9 Diskussion og vurdering

På baggrund af afhandlingens redegørelse og analyse, er der identificeret en række begrænsninger og uoverensstemmelser blandt andet som følge af den lempede revisionspligt. Derfor foretages der en diskussion og vurdering med henblik på at besvare problemformuleringens sjette arbejdsspørgsmål:

A6) Hvilke relevante ændringer er identificeret?

9.1 Selskabs- og skatteret

På baggrund af analysen i Afsnit 8.1 samt underafsnit hertil, er der identificeret flere uoverensstemmelser mellem de selskabs- og skatteretlige aspekter set i forhold til kapitalejerlån. Det kan diskuteres hvor stor betydning disse uoverensstemmelser har for revisors behandling af et kapitalejerlån. Behandlingen vurderes at være mere besværlig for revisor, da hverken samme personkreds eller undtagelser gør sig gældende, herudover er den skattemæssige behandling af et kapitalejerlån heller ikke ens. Uoverensstemmelserne kan ligeledes føre til en ufordelagtig dobbeltbeskatning for selskabet. Det vurderes, at det ville kunne betragtes som en fordel, hvis der blev skabt en større harmoni herimellem. Hvorvidt en større harmoni vil medføre en mere korrekt behandling af kapitalejerlån skattemæssigt kan diskuteres, men det vurderes at kunne lette revisors arbejde, såfremt kapitalejerlån i højere grad betragtes ens og i højere grad omfattes af samme personkreds og undtagelser.

9.2 Revision

På baggrund af analysen blev det vurderet, at der er flest fejl forbundet med behandlingen af kapitalejerlån for assistanceerklæringer og årsrapporter uden erklæring. Ligeledes sås det af gennemgangen af FSRs analyser, at antal anmærkninger vedrørende kapitalejerlån er faldet siden muligheden for at fravælge revision opstod. Dette indikerer, at FSR ligeledes vurderer, at det er blevet vanskeligere at identificere kapitalejerlån. På baggrund heraf er det relevant at diskutere, hvorvidt revisionspligten bør genindføres. Revisor skal desuden kun fungere som offentlighedens tillidsrepræsentant for erklæringstyper afgivet med sikkerhed. Revision er dog langt mere omsiggribende end eksempelvis assistance, hvormed det kan diskuteres, om omfanget af eksempelvis ISA standarderne bliver for omfattende til helt små virksomheder, hvilket vurderes at være tilfældet.

Det kan endvidere diskuteres, om grænserne for fravalg af revision bør ændres, så grænserne eventuelt bliver højere, eller helt ændres til at have et andet fokus. Lige nu er grænserne faste og går udelukkende på balancesum, nettoomsætning og antal heltidsansatte. I stedet kunne det eksempelvis være en mulighed at gøre grænserne mere fleksible. Her kunne det være interessant at se på muligheden foretage en vurdering af den enkelte virksomhed, herunder omfang af kreditorer og risikoprofil. Denne løsning vurderes dog at være meget krævende i forhold til blot at konstatere hvorvidt de nuværende grænser er overskredet. Muligheden for at ændre grænserne vurderes trods dette, fortsat relevant

På baggrund af disse overvejelser, kan det endvidere diskuteres, om der i stedet for fuld revisionspligt bør indføres et krav om revisorinvolvering, hvormed muligheden for at afgive en årsrapport uden erklæring vil bortfalde. Denne diskussion foretages i nedenstående Afsnit 9.2.1.

9.2.1 Pligt til revisorbistand

Ud fra analysen af fordelingen af erklæringstyper sås det, at 18 procent af de senest indberettede årsrapporter er aflagt uden erklæring og dermed uden bistand fra revisor (Bilag 6). På baggrund heraf kan det diskuteres, om det i stedet for at genindføre revisionspligten i Danmark, er relevant at fjerne muligheden for at aflægge årsrapport uden bistand fra en godkendt revisor. Dette er allerede et krav fra eksempelvis Jyske Bank, der kræver, at deres erhvervskunder som minimum har indgået en aftale med en revisor. Bankens kunder skal ligeledes oplyse, hvilken erklæringstype de aflægges årsrapport efter. Jyske Bank har herudover et krav om, at revisoren ikke blot skal være godkendt efter revisorlovens bestemmelser, men også godkendt af banken (Jepsen, 2019). Såfremt disse krav spredt sig til samtlige øvrige banker, vil der indirekte opstå et reelt krav om revisorbistand. Herfor kan det overvejes, om det i stedet ved lov bør vedtages, at der ikke kan aflægges årsrapport uden bistand fra en efter revisorloven godkendt revisor. Dette vurderes at kunne forhindre, at der opstår en situation, hvor kun ganske få banker tilbyder bankydelser til kunder uden revisorinvolvering, og der dermed kan skabes et incitament til bankskifte for eventuelt at forsøge at fortsætte økonomisk ulovlige handlinger. Ulempen ved denne løsning er, at det vil pålægge virksomheder omkostninger forbundet med revisionsydelsen. Foruden Jyske Banks tiltag ses det, at brancheorganisationen FSR går ud med en opfordring til, at alle selskaber der ikke er omfattet af revisionspligten, aktivt tilvælger at benytte en revisor, men siger derimod ikke, at revisionspligten skal genindføres. FRS mener, at virksomhederne selv bedst kan vurdere, hvilken revisionsydelse der bedst afdækker deres samt

samarbejdspartnere og kreditorernes behov (Jepsen, 2019). En fordel i forhold til at indføre et krav om revisorbistand vurderes at være, at revisor som følge af sit erhverv har underretningspligt, hvormed eksempelvis de ulovlige kapitalejerlån vil blive indberettet uanset hvilket erklæringstype virksomheden har valgt. Risikoen for at ulovlige kapitalejerlån går under radaren mindskes derved.

Det kan desuden diskuteres om Erhvervsstyrelsen bør have mulighed for at foretage yderligere sanktioner, hvor de eksempelvis kunne få mulighed for at påkræve, at en virksomhed skal modtage bistand fra en revisor eksempelvis 10 år efter, at det ulovlige kapitalejerlån er opstået. Ligeledes kan det overvejes, om revisor i lighed med Erhvervsstyrelsen bør kunne sanktionere ved særlige fejl eller overtrædelser.

På baggrund af ovenstående diskussion vurderes det ikke at være relevant at foretage en fuld genindførsel af revisionspligten, hvorimod der er flere elementer der taler for, at fjerne muligheden for at aflægge årsrapport uden bistand fra revisor. Det vurderes ligeledes at kunne være relevant at ændre grænserne for muligheden for fravalg af revision, så de i højere grad kommer til at fokusere på den enkelte virksomheds situation. Såfremt dette ikke sker, bør der være mulighed for at fratage enkelte virksomheder denne mulighed for en længere periode på baggrund af eksempelvis kriminelle handlinger.

9.3 Forekomst

Gennem analysen er der endvidere fundet begrænsninger i forhold til hvordan kapitalejerlånet fremgår af årsrapporterne afhængig af erklæringstype. Det er vurderet, at det kan være vanskeligt for regnskabsbruger at identificere et kapitalejerlån. Endvidere er det konkluderet, at der kan være tale om, at nogle kapitalejerlån ikke fremgår af årsrapporterne.

Det kan derfor diskuteres, hvorfor der er forskel på, hvordan kapitalejerlån fremgår af årsrapporterne, hvorfor lovlige kapitalejerlån skal fremgå af årsrapporterne, og hvorfor nogle kapitalejerlån helt kan undgå at blive præsenteret i årsrapporterne.

9.3.1 Ulovlig lån

Først kan det diskuteres, om der bør foretages en ændring i reglerne om oplysning om et ulovligt kapitalejerlån, således det tydeligt fremgår, at der eksisterer eller har eksisteret et ulovligt kapitalejerlån i regnskabsåret. Herunder hvorvidt det ulovlige kapitalejerlån altid skal oplyses

uanset væsentlighed. Desuden er det relevant at diskutere, om det burde være sådan, at det udelukkende gælder, at det er de ulovlige kapitalejrlån der skal fremgå særskilt af årsrapporten. Der fremgår dog et forbud mod selvinkriminering af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions Artikel 6, stk. 1, 1. pkt. og stk. 2, der lyder (Justitsministeriet, u.å.):

»Stk. 1. Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om hans borgerlige rettigheder og forpligtelser eller angående en mod ham rettet anklage for en forbrydelse.

Stk. 2. Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven.«

Som følge heraf vil et oplysningskrav om ulovlige lån betragtes at stride mod disse hensyn (Økonomi- og erhvervsministeren, 2006). Dette udelukker altså muligheden for, at der blot skal oplyses om et kapitalejrlån såfremt det er ulovligt, samt muligheden for at kræve at der skal foretages en opdeling mellem lovlige og ulovlige lån.

9.3.2 Skjulte kapitalejrlån

Det kan diskuteres, om det bør være et krav, at regnskabsbruger har mulighed for let at identificere om der har eksisteret et kapitalejrlån i året, trods dette er indfriet og trods at dette ikke er ydet til et ledelsesmedlem. I et sådan tilfælde, vil kapitalejrlånet nemlig ikke fremgå af selskabets årsrapport, såfremt der eksempelvis er en assistanceerklæring på årsrapporten. Denne problemstilling kan eksempelvis løses ved at indføre et supplerende notekrav, der gælder hver gang der har været ydet et kapitalejrlån eksempelvis uanset personkreds, væsentlighed og lovlighed. Notekravet kunne eksempelvis bestå af, at det af en note som minimum skal fremgå: ”Der har været ydet et kapitalejrlån på XX kr. i året. Kapitalejrlånet er renteberegnet efter gældende regler, og er indfriet i regnskabsperioden / forventes indfriet pr. XX”. Hvorvidt denne note skal indeholde yderligere oplysninger i lighed med notekravet i ÅRL § 73, og dermed kunne gøre det ud for det allerede eksisterende notekrav, eller hvorvidt notekravet i ÅRL § 73 skal ændres til at dække alle kapitalejrlån og ikke blot kapitalejrlån ydet til ledelsen, er uden større betydning. Det bemærkes dog, at ÅRL § 73 tidligere foruden ledelsen også har omfattet dennes nærtstående, hvilket indikerer, at der er interesse for, at notekravet skal gøre

sig gældende i mindre omfang (Deloitte, 2016). Et notekrav der gør sig gældende for alle tilfælde af kapitalejerlån, vurderes desuden at kunne bidrage til en lettere udsøgning eksempelvis for Erhvervsstyrelsen, der blot ville skulle udsøge på denne ene XBRL-linje, for at kunne identificere alle kapitalejerlån. Erhvervsstyrelsen vil derefter kunne udføre deres sædvanlige regnskabskontrol. Et krav om at lade alle kapitalejerlån fremgå af eksempelvis årsrapportens noter, vurderes at kunne lette regnskabsbrugers identifikationsmuligheder.

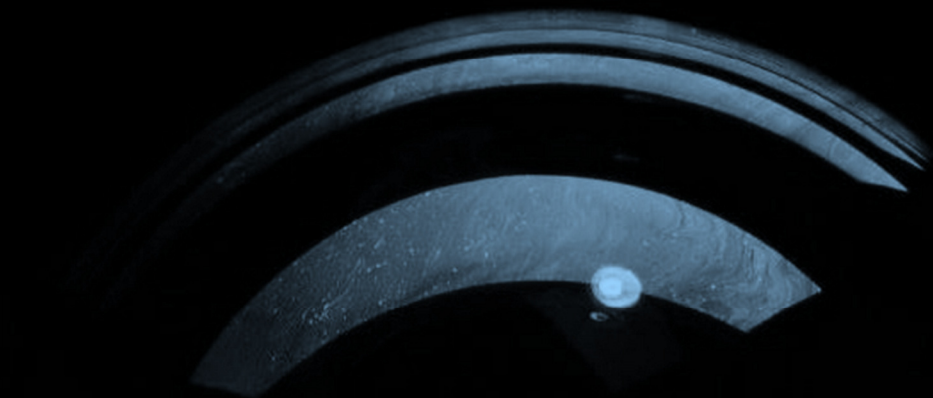
KAPITEL 6: AFSLUTNING

10 Konklusion

11 Perspektivering

Kapitlets formål:

Formålet med dette kapitel er at give en konklusion på afhandlingens problemformulering på baggrund af det teoretiske og empiriske grundlag samt den foretagende analyse. Kapitlet vil endvidere indeholde en perspektivering.

10 Konklusion

Formålet med denne afhandling var at belyse i hvilket omfang muligheden for fravalg af revision eller fuldstændig fravalg af bistand fra revisor har betydning for både behandlingen og forekomsten af kapitalejerlån i årsrapporterne. På baggrund af afhandlingens redegørende, analyserende samt diskuterende og vurderende afsnit, har dette afsnit til formål at besvare afhandlingens problemformulering:

Belys hvilken betydning den lempede revisionspligt har for behandlingen og forekomsten af kapitalejerlån.

Et kapitalejerlån defineres som et lån, en sikkerhedsstillelse eller midler stillet til rådighed fra et kapitalselskab. Selskabsretligt omfatter personkredsen, modsat skatteretligt, også juridiske personer og fysiske personer uden bestemmende indflydelse. Ligeledes er begrebet nærtstående bredere ifølge selskabsretten, der lægger op til en mere subjektiv fortolkning. Selskabsretligt betragtes et kapitalejerlån som et lån der både skal forrentes og indfries, mens det skatteretligt betragtes som en hævning uden tilbagebetalingspligt, hvorfor beskatningen sker i lighed med enten løn eller udbytte. Undtagelserne der kan gøre, at et kapitalejerlån anses for værende lovligt er ligeledes mere omfattende i selskabsretten, da den indeholder udtagelser for nogle juridiske personer, hvilke selvsagt ikke er relevante set i et skatteretligt perspektiv. Det kan på baggrund heraf konkluderes, at der er en række uoverensstemmelser selskabsretligt og skatteretligt, og på baggrund af en diskussion heraf blev det vurderet, at en større harmoni herimellem ville kunne gøre revisors arbejde forbundet med et kapitalejerlån mindre komplekst.

Revisionspligten er blevet lempet over flere gange i Danmark, hvilket betyder, at selskaber der aflægger årsrapport efter regnskabsklasse B, har mulighed for at vælge mellem erklæringstyperne revision, udvidet gennemgang, review, assistance samt helt at undlade af afgive erklæring på årsrapporten, såfremt de ikke overskrider grænserne herfor. Erklæringstyperne adskiller sig ved at have forskellige grader af sikkerhed, men adskiller sig også i forhold til behandlingen af et kapitalejerlån, da revisor ikke erklæringsmæssigt skal behandle et kapitalejerlån ens ved de forskellige erklæringstyper. Årsrapporter uden erklæring adskiller sig fra de øvrige erklæringstyper, da der ikke er ydet revisorbistand i forbindelse med regnskabsaflæggelse. Fælles for erklæringstyperne med revisorbistand er, at revisor har underretningspligt til Hvidvasksekretariatet, såfremt der identificeres et ulovligt kapitalejerlån.

Et kapitalejerslån der eksisterer på balancetidspunktet, skal uanset erklæringstype fremgå særskilt af balancens aktivside. Såfremt kapitalejerslånet er ydet til et ledelsesmedlem, skal årsrapporten ligeledes indeholde en note herom. For både revision og udvidet gennemgang gælder det desuden, at revisor ved begrundet formodning herom skal oplyse, at ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar. Er der særlige fejl forbundet med behandlingen af kapitalejerslånet, gælder det, at revisor skal modificere sin konklusion. Revisor har desuden mulighed for at fremhæve forhold i regnskabet, uden at modificere sin konklusion for erklæringstyperne revision, udvidet gennemgang og review. Heraf kan det konkluderes, at den lempede revisionspligt, og dermed de regnskabs- og revisionsmæssige forskelle, kan have betydning for regnskabsbrugers identifikationsmuligheder for et kapitalejerslån. Herudover kan det konkluderes, at kapitalejerslånet eksempelvis ikke fremgår af en årsrapport med assistance, såfremt lånet er opstået og indfriet i regnskabsåret, og ikke er ydet til et ledelsesmedlem, hvormed et sådant kapitalejerslån aldrig vil komme til regnskabsbrugers kendskab.

Hvis kapitalejerslån udelukkendes søges identificeret ved revisors anmærkninger herom, ses der et ekstremt fald, og det kan derved konkluderes, at det ikke er tilstrækkeligt at læse revisors erklæring, såfremt regnskabsbruger ønsker viden om et selskabs eventuelle optagelse af kapitalejerslån.

Der ses ikke et markant fald i antallet af kapitalejerslån, da kapitalejerslånet grundet den lempede revisionspligt, som nævnt, ikke blot skal oplyses i revisors erklæring. Af de senest indberettede årsrapporter, blev der identificeret 7.329 kapitalejerslån, hvoraf andelen var størst ved review og mindst ved årsrapporterne uden erklæring. Det reelle antal kapitalejerslån anses dermed for potentielt større end det identificerede antal. Det ses endvidere, at der er flere fejl forbundet med behandlingen af kapitalejerslån ved assistanceerklæringerne samt årsrapporterne uden erklæring, hvilket ligeledes indikerer, at der er kapitalejerslån der eksempelvis ikke er præsenteret korrekt i balancen eller hvor noten er udeladt. Der er endvidere vurderet større risiko for, at kapitalejerslånet bevidst er søgt skjult for erklæringstyperne uden sikkerhed.

Som følge af afhandlingens redegørende- og analyserende afsnit, blev det diskuteret hvorvidt der er relevante ændringer til behandlingen af kapitalejerslånet. Herunder hvorvidt revisionspligten bør genindføres, eller om det i stedet er relevant at se på muligheden for at indføre et krav om at der skal være en revisor involveret i forbindelse med aflæggelse af årsrapport. Det blev vurderet, at det er mest relevant at indføre krav om revisorbistand, i lighed

med eksempelvis Jyske Banks krav. Herudover blev det vurderet relevant at indføre et notekrav for alle kapitalejerlån, også uanset om de er opstået og indfriet i samme år, således regnskabsbruger let får mulighed for at identificere ethvert kapitalejerlån.

11 Perspektivering

Dette afsnit vil indeholde en række overvejelser, der er opstået i forbindelse med udarbejdelse af denne afhandling. Disse overvejelser er emner, der er relevante i forhold til afhandlingens hovedemne, men som falder udenfor problemformuleringens fokus. Emnerne giver grundlag for, at der kan foretages yderligere undersøgelser.

Afhandlingens fokus har været på revisors behandling samt forekomsten af kapitalejerlån i danske kapitalselskabers årsrapporter. I denne sammenhæng ville det være nærliggende at undersøge, hvilke handlinger revisor foretager forbundet med identifikation af et kapitalejerlån, samt hvilken forskel der er afhængig af erklæringstype. Hertil ville det desuden være relevant at undersøge, hvorvidt revisor forventeligt vil opdage alle kapitalejerlån og om revisor lever op til offentlighedens forventninger til revisors udførte arbejde.

I forbindelse med de identificerede selskabs- og skatteretlige uoverensstemmelser, kunne det eksempelvis være interessant at gå i dybden med at undersøge, hvilken betydning disse uoverensstemmelser har, samt hvorvidt der burde ske en ensretning herimellem. Herunder vurderes det endvidere interessant at undersøge, i hvilket omfang den lempede revisionspligt har betydning for skattetabet.

Slutteligt ville det desuden være relevant at undersøge, i hvilket omfang Erhvervsstyrelsen og Hvidvasksekretariatet har fokus på kapitalejerlån, og hvordan de henholdsvis kontrollerer og behandler den information de modtager herom. I denne sammenhæng ville det være interessant at undersøge, om Erhvervsstyrelsen og Hvidvasksekretariatets ressourcer er tilstrækkelige, og om deres arbejde er effektivt nok, til at sikre, at der bliver fuldt tilstrækkeligt op samtlige ulovlige forhold.

KAPITEL 7: LITTERATUR

12 Litteraturliste

12.1 Artikler

12.2 Bøger

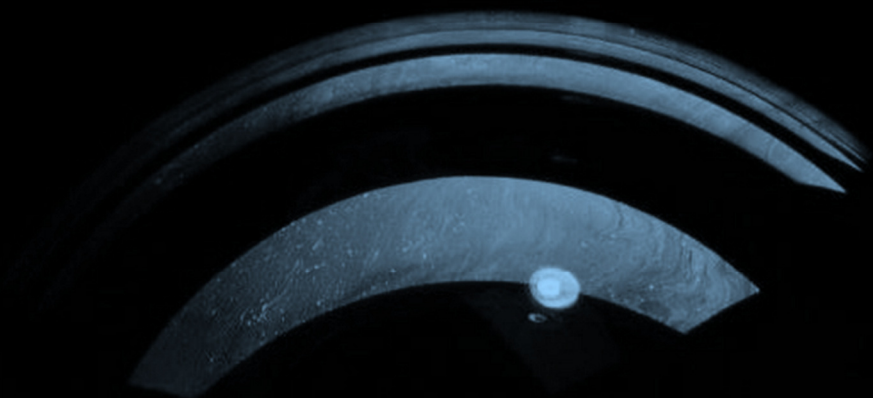
12.3 Regulering

12.4 Standarder og vejledninger

12.5 Rapporter, analyser og øvrige kilder

Kapitlets formål:

Kapitlets formål er at opliste de i afhandlingen anvendte kilder, således læser for mulighed for at fremsøge og tilgå disse.

12 Litteraturliste

12.1 Artikler

- Bygholm, J. & Larsen, M.B (2014) SR.2014.200 Beskatning af aktionærlån – en status. *SR-Skat*, 14(200). Senest tilgået d. 18-05-2021 på: <https://pro.karnovgroup.dk/document/7000651537/1>
- Gydemand, M. (2013). RR.6.2013.14 Erhvervsstyrelsens erklæringsstandard om udvidet gennemgang. *Revision & Regnskabsvæsen*, 13(14). Senest tilgået d. 17-05-2021 på: <https://pro.karnovgroup.dk/document/7000531344/1>
- Hansen, B.C. & Jørgensen, D.M. (2021). RR.4.2021.14 Revisors indberetnings- og underretningspligt. *Revision & Regnskabsvæsen*, 21(14). Senest tilgået d. 17-05-2021 på: https://pro.karnovgroup.dk/document/7000868338/1?frt=kapitalejerl%C3%A5n&hide_flash=1&page=1&rank=1#RR2021040014_20210326105956_9

12.2 Bøger

- Buch, L. & Whitt, S.C. (2018). *Selskabsloven med kommentarer*. (3. udgave). København: Karnov Group
- Darmer, P., Jordansen, B., Madsen, J.A. & Thomsen, J. (2010). *Paradigmer i praksis*. Handelshøjskolens Forlag.
- Füchsel, K., Gath, P., Langsted, L.B., Olsen, P.K. & Skovby, J. (2017). *Revisor – regulering og rapportering*. (4. udgave). Karnov Group.
- Füchsel, K., Jensen, K.J., Langsted, L.B., Olsen, P.E & Samuelson, M. (2018). *Revisorloven med kommentarer*. (5. udgave). København: Karnov Group.
- Hansen, S.F. & Krenchel, J.V. (2019). *Dansk selskabsret 2 – Kapitalselskaber*. (5. udgave). København: Karnov Group
- Harboe, T. (2018). *Metode og projektskrivning – en introduktion*. (3. udgave). Samfundslitteratur.
- Knudsen, C. (1997). *Økonomisk metodologi bind 2 – Virksomhedsteori og industriøkonomi*. (2. udgave). København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Kruhl, M.C. & Sørensen, O.B. (2014). *Kapitalejerlån & Selvfinansiering – Selskabsretligt, regnskabsretligt, erstatningsretligt, strafferetligt og skatteretligt*. (1. udgave). København: Karnov Group.
- Langsted, L.B., Andersen, P.K & Kiertzner, L. (2011). *Revisoransvar*. (7. udgave). København: Forlaget Thomson.
- Larsen, R.E. (1994). Revision I agentteoretisk belysning. I A. Loft (Red.), *Revision: Funktion og vision – Et feltskrift for Robert Sloth Pedersen*. (s. 211-238). Forening af Yngre Revisorer.
- Nielsen, R.N (2018). *Videnskabsteori og projektarbejde for erhvervsøkonomer*. (1. udgave). København: Djøf Forlag.
- Werlauff, E. (2016). *Selskabsret*. (10. udgave). København: Karnov Group

12.3 Regulering

- Erklæringsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse 2017-12-12 nr. 1468 om godkendte revisorers erklæringer
- Hvidvaskloven: Lovbekendtgørelse 2020-11-27 nr. 1782 om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme
- Kildeskatteloven: Lovbekendtgørelse 2021-04-28 nr. 824.
- Ligningsloven: Lovbekendtgørelse 2019-08-08 nr. 806 om påligning af indkomstskat til staten.
- Ligningsloven – ændring hertil: Lov 2012-09-18 nr. 926 om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrollloven og kildeskatteloven.
- Renteloven: Lovbekendtgørelse 2014-05-12 nr. 459 om renter og andre forhold ved forsinket betaling.
- Revisorloven (RL): Lovbekendtgørelse 2021-01-08 nr. 25 om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder
- Selskabsloven (SL): Lovbekendtgørelse 2019-07-23 nr. 763 om aktie- og anpartsselskaber
- Selskabsloven og årsregnskabsloven – ændring hertil: Lov 2016-12-13 nr. 1547 om ændring af selskabsloven og årsregnskabsloven
- Selskabsskatteloven (SSL): Lovbekendtgørelse 2021-02-22 nr. 251.
- Årsregnskabsloven (ÅRL): Lovbekendtgørelse 2019-08-08 nr. 838 Årsregnskabsloven
- Årsregnskabsloven – ændring hertil: Lov 2006-03-27 nr. 245 om ændring af lov om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v., bogføring samt lov om statsautoriserede og registrerede revisorer.
- Årsregnskabsloven og selskabsloven – ændring hertil: Lov 2010-06-25 nr. 720 om ændring af årsregnskabsloven og selskabsloven.
- Årsregnskabsloven og revisorloven – ændring hertil: Lov 2012-12-18 nr. 1232 om ændring af årsregnskabsloven og revisorloven.

12.4 Standarder og vejledninger

- ISA 700: Udformning af en konklusion og afgivelse af erklæring om et regnskab
- ISA 705: Modifikationer til konklusionen i den uafhængige revisors erklæring
- ISA 706: Fremhævelse af forhold i regnskabet og fremhævelse af forhold vedrørende forståelse af revisionen i den uafhængige revisors erklæring
- ISRE 2400: Opgaver om review af historiske regnskaber
- ISRS 4410: Opgaver om opstilling af finansielle oplysninger
- VEJL2009.0324.BOS: Erklæringsvejledning
- VEJL2017.1101.UG: Standard om udvidet gennemgang af årsregnskaber, der udarbejdes efter årsregnskabsloven.

12.5 Rapporter, analyser og øvrige kilder

- Danmarks Nationalbank (u.å.). *Officielle rentesatser*. Senest tilgået 17-05-2021 på: <https://www.nationalbanken.dk/da/markedsinfo/officiellerentesatser/Sider/default.aspx>

- Deloitte (2016). *Ændringer til årsregnskabsloven*. Senest tilgået d. 24-05-2021 på: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/dk/Documents/audit/Downloads/AA-RL-bestanddele.pdf>
- Erhvervsstyrelsen (2020a). *Kapitalejerlån*. Senest tilgået d. 18-05-2021 på: <https://erhvervsstyrelsen.dk/kapitalejerlaan>
- Erhvervsstyrelsen (2020b). *Fravalg af revision af årsregnskabet*. Senest tilgået d. 23-05-2021 på: <https://erhvervsstyrelsen.dk/fravalg-af-revision>
- Erhvervsstyrelsen (2020c). *Teknisk vejledning og dokumentation for Regnskab 2.0: Taksonomier, aktuelle*. Senest tilgået d. 24-05-2021 på: <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-teknisk-vejledning-og-dokumentation-regnskab-20-taksonomier-aktuelle>
- Erhvervsstyrelsen (2021). *Underretningspligt*. Senest tilgået d. 17-05-2021 på: <https://erhvervsstyrelsen.dk/underretningspligt>
- FSR (u.å.). *Revisors erklæringer – Hvad er forskellen?* Senest tilgået d. 17-05-2021 på: <https://www.fsr.dk/Files/Files/Dokumenter/Faglig/Revision/Revision%20og%20erkl%C3%A6ringsopgaver/Revisors%20erkl%C3%A6ringer%20final.pdf>
- FSR (2019). *Notat om lån til hovedaktionærer*. Senest tilgået d. 23-05-2021 på: <https://www.fsr.dk/Files/Files/Dokumenter/Faglig/Skat/Skat/Aktion%C3%83%C2%A6rl%C3%83%C2%A5n%202019%20-%20250419.pdf>
- FSR Analyse (2018). *Anmærkninger om selskabernes ulovlige lån – Analyse af selskabernes 2016-årsregnskaber*. Senest tilgået d. 02-05-2021 på: <https://www.fsr.dk/Files/Files/dokumenter/Politik%20og%20analyser/Analyser/2018/A-l%C3%A5n%20analysedokument%20final.pdf>
- FSR Analyse. (2020). *Vigtige risikoplysninger går tabt – Analyse af regnskaberne for 2019*. Senest tilgået d. 17-05-2021 på: https://www.fsr.dk/Files/Files/Dokumenter/Politik%20og%20analyser/Analyser/2020/FINAL_An%C3%A6rkningsanalyse%202020.pdf
- Jepsen, C. (2019). *Når banken stiller krav til revisor*. Senest tilgået d. 24-05-2021 på: <https://www.fsr.dk/naar-banken-stiller-krav-til-revisor>
- Justitsministeriet. (u.å.). *3.1.3.1. Forbud mod selvinkriminering*. Senest tilgået d. 24-05-2021 på: <https://lovkvalitet.dk/lovkvalitetsvejledningen/retlige-graenser-og-almindelige-principper/3-1-retlige-graenser/3-1-3-internationale-menneskerettighedskonventioner/3-1-3-1-forbud-mod-selvinkriminering/>
- Karnov. (2021). *Revisionsstandarder*. Senest tilgået d. 02-05-2021 på: <https://pro.karnovgroup.dk/document/7000745371/1>
- Lau, A. (2017). *112.000 virksomheder har fravalgt revision*. Senest tilgået d. 17-05-2021 på: <https://www.fsr.dk/112-000-virksomheder-har-fravalgt-revision>
- SKAT. (2021). *Den juridiske vejledning 2021-1– C.B.3.5.3.3 Aktionærlån*. Senest tilgået d. 22-03-2021 på: <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1946441>
- Økonomi- og erhvervsministeren. (2006). *Besvarelse af spørgsmål 89 (L1) stillet af Erhvervsudvalget den 28. februar 2006*. Senest tilgået d. 24-05-2021 på: <https://www.ft.dk/samling/20051/lovforslag/151/spm/89/svar/234113/255799/index.htm>

KAPITEL 8: BILAG

13 Bilag

13.1 Bilag 1 – Udvikling i fordeling af erklæringstyper

13.2 Bilag 2 – XBRL-Taksonomi

13.3 Bilag 3 – Kontrol mellem udtræk

13.4 Bilag 4 – Stikprøve

13.5 Bilag 5 – Bearbejdning af udtræk – Lasso X

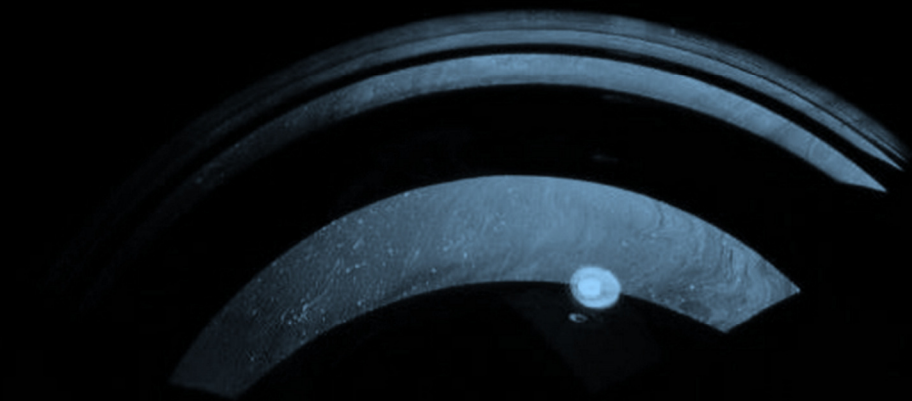
13.6 Bilag 6 – Fordeling af erklæringstyper – Lasso X

13.7 Bilag 7 – Bearbejdning af XBRL-årsrapporter

13.8 Bilag 8 – Bearbejdning af data i Dimensional Insight

Kapitlets formål:

Formålet med dette kapitel er at give afhandlingens læser indsigt i anvendte bilag og data.

13 Bilag

13.1 Bilag 1 – Udvikling i fordeling af erklæringstyper

Dette bilag er udarbejdet på baggrund af oplysninger vedrørende erklæringstyper for årsrapporterne i år 2012-2019. Der indgår ikke oplysninger om 2018, da disse ikke er tilgængelige i de anvendte kilder.

Erklæring	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Revision	184.358	156.399	128.201	113.377	105.734	99.238	-	90.615
UG	IA	13.039	23.165	25.986	29.263	31.283	-	33.796
Review	3.517	4.172	6.052	5.765	5.144	4.705	-	3.240
Assistance	6.477	24.088	42.695	57.446	72.572	85.073	-	102.546
IB	19.346	17.766	24.038	30.245	39.950	50.221	-	65.006
Total	213.698	215.464	224.151	232.819	252.663	270.520	-	295.203

13.2 Bilag 2 – XBRL-taksonomi

Dette bilag præsenterer den i analysen anvendte XBRL-taksonomi. Såfremt der er udført en specifik ekstra kontrol udelukkende på baggrund af taksonomien, er dette anført nedenfor:

Følgende taksonomi er anvendt: ÅRL-taksonomi af 2019.10.01 samt ÅRL-taksonomi af 2020.10.01 (Erhvervsstyrelsen, 2020c).

- **T1: ShorttermReceivablesFromOwnersAndManagement:**
Fortæller om regnskabsposten ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse” fremgår som kortfristet tilgodehavende i selskabets XBRL-årsrapport. Refereret til årsregnskabslovens Bilag 2, Skema 1 og Skema 2.
- **T2: LongtermReceivablesFromOwnersAndManagement:**
Fortæller om regnskabsposten ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse” fremgår som langfristet tilgodehavende i selskabets XBRL-årsrapport. Refereret til årsregnskabslovens Bilag 2, Skema 1 og Skema 2.
- **T3: DisclosureOfRelatedParties (ekstra kontrol):**
Fortæller mere overordnet om der fremgår en note vedrørende nærtstående parter i selskabets XBRL-årsrapport. Af samme årsag er der udført ekstra kontrol, såfremt det blot er denne note der fremgår, da den ikke entydigt indikerer, at der er tale om et kapitalejerlån. Vurderet irrelevant, hvis der kun er 1 i T3 og T4.
- **T4: InformationOnRelatedEntities (ekstra kontrol):**
Fortæller mere overordnet om der fremgår en note vedrørende informationer om nærtstående parter i selskabets XBRL-årsrapport. Af samme årsag er der udført ekstra kontrol, såfremt det blot er denne note der fremgår, da den ikke entydigt indikerer, at der er tale om et kapitalejerlån. Vurderet irrelevant, hvis der kun er 1 i T3 og T4.
- **T5: InformationOnOutstandingDebtFromManagementCategory:**
Fortæller om der er en note vedrørende tilgodehavender hos medlemmer af ledelsen i selskabets XBRL-årsrapport.
Refereret til ÅRL § 73, stk. 1.
- **T6: InformationOnReceivablesFromOwnersAndManagement:**

Fortæller ligeledes om der er en note vedrørende tilgodehavender hos medlemmer af ledelsen i selskabets XBRL-årsrapport.

Refererer til ÅRL § 73, stk. 1.

- **T7: DebtRepaidFromManagementCategory:**

Fortæller om der er blevet tilbagebetalt et lån i året af en ledelseskategori i selskabets XBRL-årsrapport.

Refererer til ÅRL § 73, stk. 1.

13.3 Bilag 3 – Kontrol mellem udtræk fra Lasso X og CALDISS

Dette bilag sammenholder henholdsvis antal årsrapporter samt erklæringstyper der fremgår af Lasso Xs udtræk samt XBRL-årsrapporter udtrukket af CALDISS. Alle data, der fremgår af XBRL-årsrapporterne udtrukket af CALDISS, er indlæst i et Excelark ved hjælp af Dimensional Insights, mens Lasso Xs udtræk er foretaget i Excel. De to datamængder sammenlignes nedenfor:

	Lasso X (CVR)	CALDISS (årsrapporter)	Difference	Forklaring
Antal	307.347 (17-02-2021)	265.827 (03-03-2021)	41.520	<i>Forklares nedenfor</i>
Ikke indberettet	IA	41.144 (10-03-2021)	41.144	<i>Disse CVR-nr. har ikke indberettet en årsrapport pr. 10-03-2021</i>
			376	<i>Disse CVR-nr. har indberettet i perioden mellem 03-03-2021 og 10-03-2021</i>
Revision	83.062	83.062	0	
Udvidet gennemgang	33.935	33.935	0	
Review	2.908	2.908	0	
Assistance	97.463	97.463	0	
Ingen erklæring	48.459	48.459	0	
Ingen oplysning / Ingen erklæring	41.520	41.144	376	<i>Disse CVR-nr. har indberettet i perioden mellem CALDISS to udtræk pr. 03-03-2021 og 10-03-2021</i>

13.4 Bilag 4 – Stikprøve

Der er udført en stikprøve på fem procent på de 376 CVR-nr. for at kontrollere, om årsrapporten er indberettet i perioden fra den fjerde marts til den 10. marts 2021. Stikprøven fremgår nedenfor:

Stikprøve nr.	CVR-nr.	Årsrapport indberettet pr.
1	41258616	04-03-2021
2	40692932	04-03-2021
3	40908366	08-03-2021
4	41314346	04-03-2021
5	42041009	08-03-2021
6	40819045	05-03-2021
7	41158328	09-03-2021
8	40669116	05-03-2021
9	41215429	06-03-2021
10	41929995	04-03-2021
11	28504594	10-03-2021
12	40682996	04-03-2021
13	41268409	10-03-2021
14	40996672	09-03-2021
15	41323582	09-03-2021
16	41261498	05-03-2021
17	37094501	08-03-2021
18	41218037	07-03-2021
19	41461179	07-03-2021

Af stikprøven ses det, at samtlige af de kontrollerede årsrapporter er indberettet i perioden mellem den tredje marts og den 10. marts 2021. Grundet de systematiske udtræk, vurderes det at gøre sig gældende for samtlige 376 CVR-nr. Da denne stikprøve ikke fortæller om kapitalejerlån, men blot indberetningstidspunkt, er CVR-nr. ikke sløret.

13.5 Bilag 5 – Bearbejdning af udtræk Lasso X

Lasso X har udtrukket en rapport over alle aktive eller normale aktie- eller anpartsselskaber per 17 februar 2021, heraf fremgår 307.347 enkeltstående CVR-nr. Foruden CVR-nr. fremgår følgende af udtrækket:

- Virksomhedsnavn
- År
- Revisor navn (Tilknyttet)
- Revisor CVR/id (Tilknyttet)
- Revisor tiltrædelsesdato (Tilknyttet)
- Revisor nr. 1, 2, 3 & 4 navn
- Revisor nr. 1, 2, 3 & 4 MME
- Revisor nr. nr. 1, 2, 3 & 4 titel
- Revisor nr. 1, 2, 3 & 4 CVR (Underskrivende)
- Revisor nr. 1, 2, 3 & 4 virksomhed (Underskrivende)
- Revisor CVR (Indsendende)
- Revisor virksomhed (Indsendende)
- Samt eventuel tekst tilføjet af revisor i årsrapporten, givet af følgende XBRL-taksonomi:
 - o TypeOfAuditorAssistance
 - o TypeOfBasisForModifiedOpinionOnAuditedFinancialStatements
 - o TypeOfBasisForModifiedOpinionOnFinancialStatementsExtendedReview
 - o TypeOfBasisForModifiedOpinionOnFinancialStatementsReview
 - o SupplementaryInformationOnMattersPertainingToAuditedFinancialStatement
 - o SupplementaryInformationOnMattersPertainingToFinancialStatementExtendedReview
 - o SupplementaryInformationOnOtherMatters
 - o SupplementaryInformationOnOtherMattersExtendedReview
 - o SupplementaryInformationOnAudit
 - o SupplementaryInformationOnExtendedReview
 - o SupplementaryInformationOnAuditorsReview
 - o AuditorsReportsAccordingToOtherLegislationAndRegulation
 - o AuditorsReportsAccordingToOtherLegislationAndRegulationReview
 - o AuditorsReportsAccordingToOtherLegislationAndRegulationExtendedReview
 - o ReportingResponsibilitiesAccordingToTheDanishExecutiveOrderOnApprovedAuditorsReportsAudit
 - o ReportingResponsibilitiesAccordingToTheDanishExecutiveOrderOnApprovedAuditorsReportsExtendedReview
 - o OtherReportsAuditorsReport
 - o MaterialUncertaintyConcerningGoingConcernAudit
 - o MaterialUncertaintyConcerningGoingConcernExtendedReview
 - o OtherReportingResponsibilitiesAudit
 - o OpinionOnFinancialStatementsExtendedReview
 - o OpinionOnReviewedFinancialStatements
 - o OpinionOnAuditedFinancialStatements
 - o DisclosureOfUncertaintiesRelatingToGoingConcern

For at få viden om eventuelle kapitalejerlån er der i følgende Excelark søgt ud på hele eller dele af følgende tekst, der kan indikere, at der er et kapitalejerlån. Hvert tilfælde er herefter gennemgået manuelt, for at identificere hvorvidt der reelt er tale om et kapitalejerlån:

- § 210 / §210
- Kapitalejerlån
- Aktionærlån
- Ydet lån
- Udlån til
- Kapitalejer
- I strid med
- Ledelsen kan ifalde ansvar

Ud fra udtrækket er der udarbejdet to særskilte Excelark, indeholdende:

1. Alle CVR-nr. samt dertil knyttet erklæringstype – herefter Dokument 1
2. De CVR-nr. hvortil der er identificeret et kapitalejerlån – herefter Dokument 2

Disse udtræk er efterfølgende koblet sammen med relevant information fra XBRL-regnskaberne, hvilket beskrives yderligere i Afsnit 13.7

Grundet den store datamængde, samt for at værne om de enkelte selskabers fortrolighed er det vurderet relevant blot at beskrive udtrækket samt behandlingen heraf.

13.6 Bilag 6 – Fordeling af erklæringstyper – Lasso X

Erklæringstyperne fordeler sig efter en Lasso Xs udtræk således:

Erklæringstyper	Antal
Revision	83.062
Udvidet gennemgang	33.935
Review	2.908
Andre erklæringer, herunder assistance	97.463
Ingen bistand	48.459
Total	265.827

13.7 Bilag 7 – Bearbejdning af XBRL-rapporter

CALDISS har trukket samtlige indberettede XBRL-årsrapporter per tredje marts 2021 på baggrund af Lasso X udtrukne liste over CVR-nr. For kontrol mellem disse udtræk henvises til Afsnit 13.3.

Alle disse XBRL-årsrapporter ligger offentligt tilgængelig, hvormed CALDISS blot har foretaget en automatisk udtrækning heraf, og dermed ikke har bearbejdet informationen i årsrapporterne.

Alle disse årsrapporter der indeholder et kapitalejrlån, der er korrekt behandlet, vil fremgå af søgningen, såfremt der søges på XBRL-taksonomien beskrevet i Afsnit 13.1. Til at foretage denne udsøgning, er programmet Dimensionel Insight anvendt. Bearbejdningen af XBRL-årsrapporterne i Dimensional Insight beskrives af efterfølgende Afsnit 13.7.

Grundet den store datamængde, samt for at værne om de enkelte selskabers fortrolighed er det vurderet relevant blot at beskrive udtrækket samt behandlingen heraf, fremfor at vedlægge samtlige XBRL-årsrapporter.

13.8 Bilag 8 – Bearbejdning af data i Dimensional Insight

I Dimensional Insight, er der først kørt alle CVR-nr. og deres erklæringstype (ET) ind på baggrund af Dokument 1. Herefter er dette koblet sammen med en udsøgning (LX) i Dokument 2, hvorved tallet 1 tildeles såfremt CVR-nr. fremgår af Dokument 2, henholdsvis tallet 0, såfremt dette ikke gør sig gældende. Efterfølgende har Dimensionel Insight kørt en søgning på samtlige XBRL-årsrapporter på baggrund af XBRL-taksonomien (T) beskrevet i Afsnit 13.2 hvor tallet (K) 1 også er tildelt udfor CVR-nr. og søgning, såfremt søgningen har givet resultat, modsat tallet 0, hvis der ikke er et resultat af søgningen. På baggrund af disse sammenkoblinger samt søgninger, er der skabt et output hvoraf der kan foretages en analyse. Grundet den store datamængde og for at værne om selskabernes fortrolighed, er der i stedet for at angive Dimensional Insights resultater per CVR-nr, foretaget en gruppering på baggrund af erklæringstype og det faktum om tallet 1 eller 0 er blevet tildelt. Det i afhandlingen analyserede output er udformet på samme måde, men indeholder kun én linje per CVR-nr. og dermed heller ikke K rækkerne hvor nedenstående output indeholder to linjer per erklæringstype. Dette skyldes, at det er nødvendigt, at der fremgår to linjer, da antallet af henholdsvis 1 og 0 også skal angives her:

ET	Antal	LX	K	T1	K	T2	K	T3	K	T4	K	T5	K	T6	K	T7	K
Revision	83.062	81.974	0	81.065	0	82.966	0	79.390	0	73.252	0	82.544	0	82.434	0	82.748	0
Revision	-	1.088	1	1.997	1	96	1	3.672	1	9.810	1	518	1	628	1	314	1
UG	33.935	33.474	0	32.946	0	33.909	0	33.748	0	33.181	0	33.757	0	33.487	0	33.835	0
UG	-	461	1	989	1	26	1	187	1	754	1	178	1	448	1	100	1
Review	2.908	2.907	0	2.810	0	2.905	0	2.904	0	2.812	0	2.886	0	2.886	0	2.897	0
Review	-	1	1	98	1	3	1	4	1	96	1	22	1	22	1	11	1
AE	97.463	97.463	0	94.364	0	97.391	0	96.859	0	96.066	0	96.679	0	96.353	0	97.063	0
AE	-	0	1	3.099	1	72	1	604	1	1.397	1	784	1	1.110	1	400	1
IE	48.459	48.459	0	47.826	0	48.390	0	48.006	0	47.954	0	48.415	0	48.351	0	48.455	0
IE	-	0	1	633	1	69	1	453	1	505	1	44	1	108	1	4	1
SUM	265.827	264.277	0	259.011	0	265.561	0	260.907	0	253.265	0	264.281	0	263.511	0	264.998	0
SUM	-	1.550	1	6.816	1	266	1	4.920	1	12.562	1	1.546	1	2.316	1	829	1

Et eksempel på hvordan sådanne linjer anonymiseret ser ud i det i afhandlingen anvende dokument, er angivet nedenfor:

CVR-nr.	Regnskabsslut	ET	LX	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7
XXXXXXXXXX	XX-XX-XXXX	Revision	1	0	1	1	1	0	1	1
XXXXXXXXXX	XX-XX-XXXX	Udvidet gennemgang	0	0	0	0	0	0	0	0
XXXXXXXXXX	XX-XX-XXXX	Revision	1	1	1	0	0	0	1	0
XXXXXXXXXX	XX-XX-XXXX	Ingen erklæring	0	1	0	0	0	0	0	1
XXXXXXXXXX	XX-XX-XXXX	Andre erklæringer	0	1	0	0	0	0	0	0

På baggrund af en sådan linje som illustreret ovenfor og viden om XBRL-taksonomien ifølge Bilag 2 – XBRL-Taksonomi, kan det ses, om der fremgår et kapitalejrlån af henholdsvis XBRL-årsrapportens påtegning (LX), aktiver (T1, T2) eller noter ((T3, T4 – ikke aktuelt, hvis blot disse to fremgår), T5, T6, T7). Det er denne data, viden og information, der er benyttet som grundlag for afhandlingens analyse af forekomsten af kapitalejrlån af senest indberettede årsrapport – hvoraf det endvidere fremgår, hvis der er udført yderligere kontroller i forbindelse med identifikationen af kapitalejrlån.